

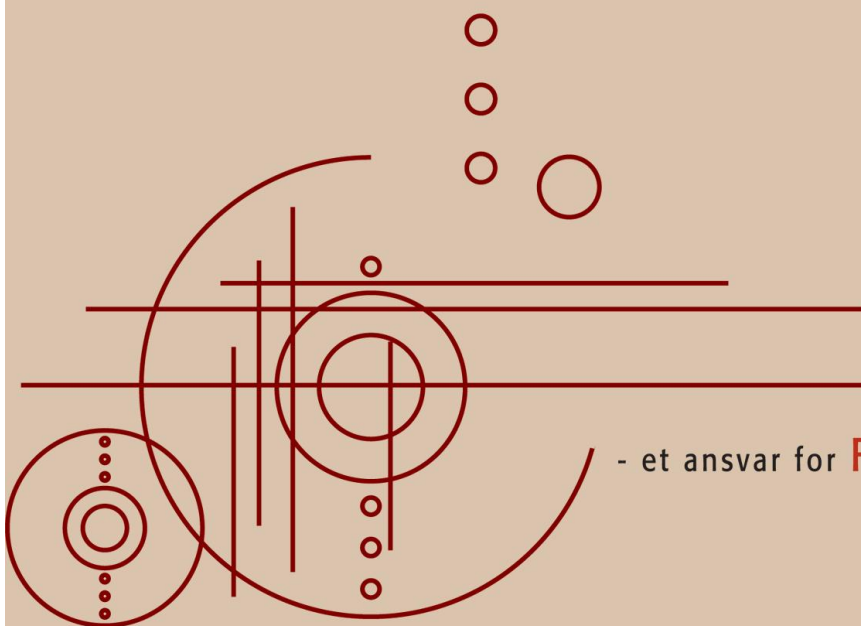

VISJON NORD-TRØNDELAG:
HER ALT E MULIG
- UANSETT

Budsjett 2011

Økonomiplan
2011-2014

- et ansvar for **FYLKESTINGET**
i Nord-Trøndelag

www.ntfk.no

INNHold

FYLKESRÅDETS VURDERING	6
1. TJENESTEPRODUKSJON.....	11
1.1 FYLKESORDFØRER OG FYLKESTING.....	11
1.2 POLITISK VIRKSOMHET, LEDELSE, STAB	13
1.3 UTDANNING	18
1.4 FAGSKOLER.....	37
1.5 TANNHELSE OG FOLKEHELSE	38
1.6 KULTUR.....	42
1.7 REGIONAL UTVIKLING	47
1.8 KONTROLL OG TILSYN	65
2. INVESTERINGSBUDSJETTET 2011-14	66
3. DRIFTSBUDSJETTET 2011-14	69
4. DRIFTEN I 2010	77
5. FYLKESTINGETS BUDSJETTOMRÅDE	77
6. LÅNEOPPTAK, LANGSIKTIG GJELD, LIKVIDITET, FOND OG GARANTIANSVAR	82
7. ØKONOMISKE NØKKELTALL OG OVERSIKTER.....	85
8. FORMELLE BESTEMMELSER	90
9. VEDLEGG	93

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

1. Med hjemmel i lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 1 –2 (2), blir det i 2011 å utligne inntektsskatt til Nord-Trøndelag fylkeskommune med 2,65 % av skattbar inntekt ved kommuneskattelikningen for personlige skatteyttere og dødsboer. Dersom Stortinget vedtar andre maksimalsatser for året 2011, gjøres disse gjeldende.
2. Årsbudsjett 2011 og økonomiplan 2011-14 vedtas i samsvar med foreliggende forslag fra fylkesrådet, datert 23. november 2010.
3. Rammene for driftsbudsjettet settes til:

Budsjettskjema 1A	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
<i>i 1 000 kroner</i>						
<u>Frie disponible inntekter</u>						
Skatt på inntekt og formue	-442 727	-457 572				
Rammetilskudd og inntektsutjevning	-833 990	-1 221 218	-121 700	-121 200	-120 600	-120 100
Skatt på eiendom						
Andre direkte eller indirekte skatter	-8 761	-9 000				
Andre generelle statstilskudd	-90 534	-71 114	-76 527	-53 138	-37 475	-30 332
Andre fellesinntekter/-utgifter	-3 424					
Pensjonsjustering sentral økonomi	-3 534					
Motpost avskrivninger	-51 768	-53 396	-7 669	-7 669	-7 669	-7 669
Sum frie disponible inntekter	-1 434 738	-1 812 300	-205 896	-182 007	-165 744	-158 101
<u>Netto finansinntekter/-utgifter</u>						
Renteinntekter og utbytte	-196 600	-177 100	-190 322	-185 960	-181 605	-177 422
Gevinst finansielle instrumenter						
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	36 863	57 600	50 657	62 720	75 758	86 378
Tap finansielle instrumenter						
Avdrag på lån	54 005	65 300	79 000	83 850	86 507	90 832
Sum netto finansinntekter/-utgifter	-105 732	-54 200	-60 665	-39 390	-19 340	-212
<u>Netto avsetninger</u>						
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk						
Til ubundne avsetninger	51 755	50 000	28 866	20 000	20 000	20 000
Til bundne avsetninger						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-24 644					
Bruk av ubundne avsetninger	-9 255	-6 885	-8 877	-37 920	-52 845	-17 953
Bruk av bundne avsetninger						
Sum netto avsetninger	17 856	43 115	19 989	-17 920	-32 845	2 047
Overført til investeringsregnskapet (vedtatt av FT)	7 000	97 900	117 215	118 487	116 584	116 936
Til fordeling drift	-1 515 614	-1 725 485	-129 357	-120 830	-101 345	-39 330
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 435 561	1 725 485	1 812 817	1 798 811	1 784 767	1 725 277
Regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd)	-80 053	-	-	-	-	-

Budsjettskjema 1B	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
<i>i 1 000 kroner</i>						
<u>Fordelt slik</u>						
Sektor 0 Fylkesordfører, fylkesting	16 281	17 547	18 669	17 669	18 369	17 123
Sektor 1 Politisk virksomhet, ledelse og stab	82 036	88 344	93 845	93 545	93 545	89 597
Sektor 2 Utdanning	857 976	869 855	917 479	906 973	892 729	863 326
Sektor 3 Tannhelse og Folkehelse	69 876	76 431	79 483	78 583	78 583	76 072
Sektor 4 Fagskolene			17 540	17 540	17 540	17 540
Sektor 6 Kontroll og tilsyn	4 169	4 999	5 134	5 134	5 134	4 916
Sektor 7 Regional utvikling	356 414	611 997	622 831	621 831	621 331	601 023
Sektor 8 Kultur	48 808	56 312	57 836	57 536	57 536	55 680
Sum netto drift	1 435 561	1 725 485	1 812 817	1 798 811	1 784 767	1 725 277

4. Rammene for investeringsbudsjettet settes til:

Budsjettskjema 2A	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
<i>i 1 000 kroner</i>						
Investering i anleggsmidler	400 127	519 420	556 959	476 661	428 653	341 353
Utlån og forskutteringer	19 279	7 350	7 350	7 350	7 350	7 350
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Avsetninger	29 244	15 000	9 700	25 000	2 000	-
Årets finansieringsbehov	448 650	541 770	574 009	509 011	438 003	348 703
Bruk av lånemidler	-293 867	-394 436	-422 593	-326 250	-306 452	-220 791
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-25 627	-15 000	-9 700	-25 000	-2 000	-
Tilskudd til investeringer	-5 945	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-25 835	-11 284	-8 350	-6 119	-6 119	-6 119
Andre inntekter	-6 303	-	-	-	-	-
Sum ekstern finansiering	-357 577	-420 720	-440 643	-357 369	-314 571	-226 910
Overført fra driftsbudsjettet	-18 651	-97 900	-117 216	-118 492	-116 582	-116 943
Bruk av avsetninger	-72 421	-23 150	-16 150	-33 150	-6 850	-4 850
Sum finansiering	-91 072	-121 050	-133 366	-151 642	-123 432	-121 793
Udekket/udisponert	-0	0	-	-	-	-

Budsjettskjema 2B	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
<i>i 1 000 kroner</i>						
Fordelt slik						
Sektor 0 Fylkesordfører, fylkesting	-	-	-	-	-	-
Sektor 1 Politisk virksomhet, ledelse og stab	4 435	5 000	1 543	-	-	-
Sektor 2 Utdanning	323 117	219 100	283 900	139 600	44 400	39 100
Sektor 3 Tannhelse og Folkehelse	9 028	13 000	2 056	2 056	1 028	1 028
Sektor 6 Kontroll og tilsyn	-	-	-	-	-	-
Sektor 7 Regional utvikling	63 112	282 320	269 460	335 005	383 225	301 225
Sektor 8 Kultur	434	-	-	-	-	-
Sum investering i anleggsmidler	400 127	519 420	556 959	476 661	428 653	341 353

Investeringsbudsjettet spesifiseres på prosjekt i samsvar med vedlegg 1.

- Sektorenes netto besparelser (mindreforbruk) og netto overskridelser (merforbruk) i forhold til gitte budsjettrammer, gjenbevilges i det påfølgende budsjettår. Slik gjenbevilgning skjer såfremt sektorene samlet sett ikke har et mindreforbruk (besparelser) og virksomhet 19 Fellesinntekter og -utgifter har et merforbruk (overskridelse/ inntektssvikt). Oppstår denne situasjonen skal gjenbevilgningen behandles som en del av årsoppgjøret. Virksomhetene kan velge å avsette deler av gjenbevilgningen til fond og disponere denne senere.
- Det opptas investeringslån på til sammen 422,6 mill. kroner i 2011 i henhold til investeringsbudsjettet. Avdragstid på lånene fastsettes i henhold til foreliggende budsjett (avdrag) og kommunelovens bestemmelse. De øvrige lånevilkår fastsettes i medhold av finansreglement.
- Fylkesrådet og kontrollutvalget skal innen utgangen av 2010 fordele fylkestingets bevilgninger for 2011 innenfor eget ansvarsområde i samsvar med budsjettreglementet. Fylkesrådet gis fullmakt til å endre budsjettet mellom sektorer i løpet av budsjettåret når det gjelder sektorovergripende bevilgninger i driftsbudsjettet, eksempelvis personalmidler.

8. Netto driftsramme til fylkesordfører og fylkesting, fastsettes slik:

(Mill. kroner)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fylkesordfører	1,3	1,3	2,0	1,3	2,0	0,7
Fylkestinget	14,9	16,3	16,7	16,4	16,4	16,4
Netto driftsutgift	16,3	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1

9. Godtgjørelse til fylkesordfører og fylkesråder justeres opp med 3,25 %, og støtte til fylkestingsgruppene justeres opp med 3,25 % i tråd med alminnelig lønns-og prisstigning.

(Saken skal behandles videre i fylkestinget)

Fylkesrådets vurdering

Fylkeskommunen opprettholder sitt høye investeringsnivå i budsjettet for 2011 og økonomiplanen fram til 2014. De neste fire åra skal det brukes 1,8 milliarder kroner i bedre vegger, bedre skoler og bedre tannhelse i Nord-Trøndelag. Det er nesten dobbelt så mye penger som det som er investert i fireårsperioden som avsluttes med 2010.

Her alt e mulig – uansett. Nord-Trøndelags klare visjon er en ledestjerne for kommende planperiode, og det høye investeringsnivået de siste årene er viktig for å opprettholde aktivitet i Nord-Trøndelag og etterfølge vår visjon. Det har også stor betydning for kvaliteten på vårt tjenestetilbud og for de fylkesveger som fylkestinget har ansvaret for.

- Man legger opp til skoleinvesteringer for 505 millioner kroner i løpet av den kommende perioden. «En skole for framtida – videregående skole i Nord-Trøndelag mot 2020» blir fullført i 2013 som forutsatt i forrige økonomiplan. Det er sju år før fylkestinget la opp til i 2006 da planen ble vedtatt.
- Satsingen på veg fortsetter. Det foreslås å bruke 1.289 millioner kroner på veginvesteringer fram til 2014. Det er aldri før brukt så mye penger på opprustning og nye veginnlegg i Nord-Trøndelag
- I perioden blir det avsatt over 52 millioner kroner på fond for å følge opp anbefalingene fra Oppvekstkommissjonen, og til å finansiere tiltak etter prosjektet «Flere gjennom».

Vedtatte planer for de nye og de gamle fylkesvegene forteller om store ambisjoner som skal innfris de kommende årene. Dette gjelder i forhold til drift og vedlikehold, men ikke minst når det gjelder planer for nye veginnlegg og opprusting av eksisterende vegnett. Aktiviteten på vegsektoren i 2010 har ikke greid å holde helt tritt med ambisjonene, men innenfor perioden 2011-14 vil dette bli tatt igjen.

2.236 millioner kroner skal brukes på tjenesteproduksjonen neste år. Vi har om lag 24 millioner kroner mer penger til disposisjon i 2011 enn i 2010 etter at statsbudsjettet ble lagt fram. Mesteparten av dette har vi selv skaffet til veie gjennom økte inntekter fra NTE, mer bruk av momskompensasjon fra investeringer m.v., i tillegg til realvekst i de frie inntektene.

Det er skaffet til veie handlingsrom gjennom omstilling og effektivisering, og vi unngår ikke kutt i vår tjenesteproduksjon i denne planperioden. Dette blir ikke særlig merkbart for våre brukere og samarbeidspartnere i 2011.

Oppfølging av Oppvekstkommissjonens arbeid

Oppvekstkommissjonen har lagt fram sitt sluttdokument, og saken legges fram for fylkestinget i desember. Oppvekstkommissjonen vil ha et mer forpliktende samarbeid i hele oppvekstløpet gjennom å etablere et program for oppvekst og utdanning. Oppvekstkommissjonen ønsker at skoleeierne i Nord-Trøndelag slutter seg til og forplikter seg på kommisjonens anbefalinger gjennom likelydende vedtak i kommunestyrene og fylkestinget.

Oppvekstprogrammet må forankres i et partnerskap blant skoleeierne. Partnerskapet fra arbeidet i kommisjonen må også få en forpliktende deltakelse i oppfølgingsarbeidet. Det må settes av ressurser som sikrer en god oppfølging og jevnlig rapportering av status, og som bidrar med systemstøtte til oppvekstsektoren generelt og skolene spesielt.

Vi går inn i dette felles eierskapet med 52,2 mill. kroner, og ser gjerne at kommunene og andre partnere også følger opp med bevilgninger til oppfølgingsarbeidet.

Utdanning har prioritet

Vi har høye ambisjoner for utdanningssektoren. Resultatene viser at vi er på god vei, men vi må fortsatt strekke oss for å bli i stand til å nå de sentrale målsettingene. Arbeidet med «Flere gjennom» videreføres, og vil fortsatt være en av de viktigste oppgavene på utdanningsområdet. I tillegg vil oppfølgingen av Oppvekstkommisjonens arbeid være en sentral del av utdanningssektorens arbeid i løpet av den kommende planperioden.

I reelle tall gir budsjettet 26,6 millioner kroner mer til utdanning i 2011. Dette er med regnet midlene som blir frigjort til oppfølging av Oppvekstkommisjonen. Aktivitetsnivået opprettholdes og enkeltområder er gitt prioritet. Investeringene i tidsriktige skolebygg er et godt grunnlag for at de videregående skolene i Nord-Trøndelag også i framtida vil ha en god kvalitet.

Etter en prosess som har involvert Vikna kommune, Ytre Namdal v.g. skole og MidtNorsk Havbruk AS, foreslås Skjånesbrygga i Rørvik solgt i 2011. Næringspolitiske, stedsutviklingsmessige og fylkeskommunens/skolens eget behov ligger bak forslaget. Skolens behov vil bli ivaretatt gjennom et leieforhold i nytt bygg.

De viktigste mål for utdanning i 2011 vil være:

- Oppfølging av Oppvekstkommisjonens arbeid.
- Fortsatt arbeid med «Flere gjennom» for å nå målet i 2012 om at flest mulig av elevene skal ha fullført eller fortsatt være under utdanning fem år etter at de har gått ut av grunnskolen.
- Faglig fremgang.

Regional utvikling

Nord-Trøndelag skal være et attraktivt fylke å bo i. Ungdommene har utfordret fylkestinget og ønsker seg et Nord-Trøndelag som framstår som et mer moderne og framtidsrettet fylke. Dette er et viktig signal. Arbeidet med bolyst, attraktivitet og rekruttering må prioriteres høyere. Regionalt utviklingsprogram har i 2011 en økonomisk ramme på over 161 millioner kroner. Dette skal bidra til økt verdiskaping, livskvalitet og en positiv samfunns- og næringsutvikling i Nord-Trøndelag. De kommunale og regionale næringsfondene styrkes i årets regionale utviklingsprogram, og man oppmuntrer til regionalt samarbeid mellom kommuner. Flere industrimiljø møter store utfordringer de neste par årene. Derfor er det avsatt midler til omstilling i flere kommuner i fylket.

Det er vedtatt ambisiøse planer for fylkesvegene og det planlegges investeringer for nærmere 270 millioner kroner i 2011 og nærmere 1.289 millioner kroner for hele fireårsperioden. Fordelingen av investeringer er justert i forhold til forrige økonomiplan. Dette for å ta igjen det som ikke er gjennomført fra forrige plan. Det viser seg at kommunal planbehandling, medfinansiering, avklaring av grunnforhold m.m. tar lengre tid enn beregnet. Totalt for planperioden vil veginvesteringene bli på samme nivå som opprinnelig planlagt.

Planlegging av arbeidet med nye Fylkesveg 17 mellom Namsos og Steinkjer er i gang. Byggingen av Fosen-vegene er igangsatt. Opprustning og legging av fast dekke på de «gamle» fylkesvegene vil fortsette framover. Midlene som kom som følge av forvaltningsreformen i fjor, blir videreført i 2011.

Det er et klart mål å prioritere drift og vedlikehold på fylkesveger, for å stoppe forfallet og for å ta igjen opparbeidet etterslep. Dette er krevende, ikke minst fordi kostnader til driftskontrakter og til vedlikehold har økt. Det legges stor vekt på økt trafikkikkerhet.

Vi legger til rette for et løft på asfaltprogrammet. Vi forserer asfalteringen av de gamle fylkesvegene, og bruker 63 millioner ekstra på dette. Totalt budsjetteres det med å bruke 174 millioner på asfaltprogrammet i 2011.

Å legge trekkør for fiber i forbindelse med utbedring og opprustning av fylkesvegnettet er viktig for å nå et langsiktig mål om bredbåndsfiber i alle deler av fylket. Et godt tilbud på bredbånd har også betydning for bolyst og livskvalitet. I 2011 vil vi fortsette dette arbeidet og vi definerer trekkør som en del av infrastrukturen i forbindelse med utbedring og opprustning av fylkesvegnettet.

Det ble i 2010 opprettet et innvanderråd som en videreføring av toleranseprosjektet.

Det er bevilget midler til en sekretærfunksjon for Trøndelagsrådet i en to-årsperiode.

De viktigste mål for regional utvikling i 2011 vil være:

- Standardheving på fylkesvegnettet og økt andel fastdekke
- Videreutvikling av kollektivtilbudet/ bestillingstransport i fylket gjennom satsingen «Kollektivtrafikk i distriktene»
- Fokus på næringsutvikling i utviklingsarbeidet
- Oppmuntre kommunene til regionalt samarbeid om næringsutvikling
- Fortsette arbeidet med utbygging av bredbånd og mobildekning i fylket
- Fokuset på sørsamisk næringsutvikling, kultur og språk videreføres

Tannhelse og folkehelse ble prioritert i budsjettet for 2010, og opprettholder sin tjenesteproduksjon og aktivitet i 2011. Fra 2011 får 19- og 20-åringer gratis tannbehandling i Nord-Trøndelag.

Arbeidet med å rekruttere nye tannleger og stabilisere bemanningen har gitt resultater. Det er i dag tilnærmet full tannlegedekning i Nord-Trøndelag. Tilstrekkelig bemanning er helt avgjørende om tjenesten skal være i stand til å sikre innbyggerne i alle deler av fylket et akseptabelt tannhelsetilbud. Derfor må stabilisering og nyrekruttering fortsatt ha et hovedfokus. Investeringer i nye, moderne tannklinikker er et av virkemidlene for å nå målet.

Gjennom økning av det årlige tilskuddet til HUNT forskningscenter legger fylkeskommunen til rette for videre utbygging av både lokalitetene og fagmiljøet i Levanger.

De viktigste mål for tannhelse og folkehelse i 2011 vil være:

- Iverksette tilbudet om gratis tannbehandling for 19- og 20-åringer
- Å gi befolkningen i alle deler av fylket et tilstrekkelig og godt tilbud om tannhelsetjenester, gjennom bl.a. riktige prioriteringer, effektiv drift og god ressursutnyttelse
- Folkehelsevirksomheten har som målsetting å skape samfunnsmessige forutsetninger for god helse for hele befolkningen. Reduksjon av sosiale forskjeller i helse skal være gjennomgående i strategier og tiltak.
- Den kommende planperioden vil ha en offensiv satsing på folkehelse. Fylkeskommunen vil følge opp ny folkehelselov og ta en aktiv rolle som pådriver og koordinator for folkehelsearbeidet i fylket.
- Bearbeidet materiale fra HUNT-undersøkelsene skal fortsatt utnyttes for å bidra til at nordtrønderne får bedre helse.

Økt satsing på kultur

Rammen til kulturområdet er økt med om lag 1 mill. kroner i 2011. Fylkesrådet har også i 2011 funnet rom til å styrke kulturminnevernområdet, og da med vekt på å kunne følge opp fylkeskommunens forvaltningsansvar for de nye fredede kulturmiljøene: Sør-Gjæslingan og Levanger. Innenfor kulturminnefeltet har vi i inneværende planperiode forsterket fagområdet fra tre til fem hele stillinger.

I budsjettet følger vi også opp våre forpliktelser i forhold til MidtNorsk Filmsenter, i samarbeid med Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune. I tillegg er tilskudd til

Steinvikholm Musikkteater økt i samsvar med funksjonsfordelingen mellom staten og Stjørdal kommune. Finansieringen av Rock City Namsos løses via regionalt utviklingsprogram i 2011.

På museumsområdet har fylkeskommunen økt sin andel i takt med avtalen mellom stat, fylke og kommunene, både til Stiklestad Nasjonale Kultursenter A/S og Museet Midt IKS. Tilskudd til museumsdeponi er oppjustert i henhold til gjeldende avtale.

Den viktigste oppgaven innenfor kulturpolitikken er å satse på bredde i kulturarbeidet slik at alle kan oppleve å ta del i kunst og kultur uavhengig av sosial bakgrunn og funksjonsdyktighet. Resultatene fra HUNT 3 viser at kulturdeltakelsen er skjevt fordelt i Nord-Trøndelag, både i forhold til geografi, alder og sosioøkonomiske forhold. Derfor må vi gjennom tett samarbeid med frivilligheten, kommunene og kulturutøverne bidra til en utjevning og oppnå en bedre fordeling av kulturgodene. Et viktig tiltak her er fylkeskommunens ansvar for den Kulturelle Skolesekken (DKS) som når alle barn og ungdom fra grunnskolen til videregående skole.

I løpet av 2010 har vi fått en betydelig bedre oversikt over de statlige kulturmidlene til Nord-Trøndelag. Rapporten fra Trøndelag Forskning og Utvikling gir fylkesrådet mulighet til å arbeide mer målrettet i forhold til de tilskuddsordningene som finnes innenfor kulturfeltet. Dette vil vi følge opp ytterligere i 2011.

De viktigste mål for kultur i 2011 vil være:

- Økt mangfold i kulturtilbudet, med både profesjonelle og frivillige kulturaktører
- Bedre fordeling av kulturgodene, vi vil nå alle nordtrønderne
- Oppfylle krav til universell utforming, også på kulturområdet

Best på ungdom

Nord-Trøndelag er et foregangsfylke når det gjelder målrettet arbeid opp mot ungdom. Ungdom og humankapitalen er vår viktigste ressurs, og er med på å skape fylkets fremtid. Vi vil videreutvikle kvaliteten på ungdomssatsingen i kommende planperiode gjennom forskning på gjennomførte tiltak. Slik får vi kunnskap om hvordan ungdomssatsinga fungerer, og hvordan vi involverer flere ungdommer til å engasjere seg i vår fremtid.

Satsing opp mot bolyst, og ungdom som ønsker å etablere seg i Nord-Trøndelag etter endt utdanning følges opp av regionalt utviklingsprogram.

Ungdomskonferansen er 10 år i 2011, vi vil legge til rette for at årets viktigste møteplass mellom ungdommer og politikere opprettholdes og utvikles i denne planperioden. Vi har som mål om å fortsatt være en spydspiss og foregangsfylke innenfor barne- og ungdomspolitikken.

Klima og energi

I vedtatt Klima- og energiplan har man som målsetting å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2020. I januar 2011 settes den nye hurtigbåten i drift mellom Namsos og Ytre Namdal. Dette er det mest synlige resultatet når det gjelder reduksjon av klimagassutslipp. Den nye båten vil redusere klimagassutslippene med omtrent 60 prosent når den får full effekt. Også eiendomsforvaltningen oppnår synlige resultater gjennom et målrettet arbeid innenfor bygningsmassen. For kommende planperiode opprettholdes investeringsrammen på 12 millioner pr år til energi- og miljøinvesteringer.

Samtidig fortsetter det et aktive påvirkningsarbeidet mot innbyggere, næringsliv og offentlig forvaltning for å nå målet om 30 prosent reduksjon av klimagassutslippene i Nord-Trøndelag innen 2020. Holdningskapende arbeid for å øke forståelsen for en mer aktiv klima og energipolitikk er en viktig del av dette.

De viktigste mål på klima og energiområdet i 2011 vil være:

- Investere i klimavennlige løsninger og redusert energiforbruk i fylkeskommunale bygg
- Innen 2013 skal oppvarming i alle bygg skje med fornybar energi
- Å få energiforbruket i nye bygg ned på 100 kWh/m² per år og 120 kWh/m² per år i eksisterende bygg innen 2013
- Økt bruk av trevirke i fylkeskommunale bygg
- Å etablere et godt samarbeid lokalt og regionalt, med offentlige myndigheter, næringsliv og organisasjoner, som har som felles mål å finne tiltak for å redusere klimagassutslippene
- Å gå foran som et grønt fyrtårn ved alle innkjøpsprosesser i våre virksomheter, og bidra til at kommunene i Nord-Trøndelag har tilsvarende fokus
- Økt fokus på bruk av telefon- og videokonferanser.

Sterkere styring av økonomien

Vi har bæreevne til tunge investeringer og samtidig kunne løse andre viktige oppgaver fylkestinget har ansvaret for. Det høye investeringsnivået i 2011 og årene framover betinger likevel sterk økonomistyring framover.

Rente og avdragsutgiftene øker, og fra 2014 kommer et fall i inntektsnivået fordi vi ikke kan bruke momskompensasjon fra investeringer i driftsbudsjettet. Dette var vi klar over i forrige økonomiplan, og i løpet av 2010 er det arbeidet godt med en gjennomgang av ressursbruken på alle områder for å kunne møte utfordringene. Fylkestinget har i juni i økonomistrategisaken gitt sine signaler til hvordan vi bør gå fram. Disse signaler er tatt til følge i budsjett og økonomiplan for neste planperiode. Fra 2011 blir det gjennomført effektivisering for om lag 9 mill. kroner. I tillegg til dette vil sektorene gjøre omprioriteringer for å få løftet fram prioriterte områder, og tiltak fra ressursgjennomgangen blir også trukket inn for å oppnå dette.

Det vil bli høyere trykk på arbeidet med omstilling og effektivisering framover. I 2014 er driftsnivået tatt ned med om lag 49 mill. kroner i forhold til 2010. Ressursgjennomgangen legger føringer for de tiltak sektorene vil arbeide videre med. Neste runde omkring dette kommer i neste økonomistrategi. Dette innebærer at det vil bli igangsatt utredninger av tiltak som kommer til vedtak senere m.m.

Gjennomgang av ressursbruken viser en del muligheter for å framskaffe handlingsrom for omprioritering av bruken av våre midler, noe som kan medføre at ressursbruken mellom sektorene kan bli endret i tråd med ønsket politisk vridning av ressursbruken m.v.

Regjeringa legger fram forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene i løpet av planperioden. Fra Nord-Trøndelags side er det etablert et samarbeid med andre fylker for å påvirke i retning av et for oss rettferdig system. Et naturlig krav er å bli likebehandlet med fylkene nord for oss, slik at Nord-Trøndelag får Nord-Norge-vilkår for våre innbyggere som bor i Namdalen.

Steinkjer, 23. november 2010

Alf Daniel Moen
Fylkesrådsleder

Tor Erik Jensen
Fylkesråd for samferdsel

1. Tjenesteproduksjon

1.1 Fylkesordfører og fylkesting

1.1.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 18,7 mill. kroner i 2011. Dette er en reell økning på 0,7 mill. kroner i forhold til 2010, til dekning av forventede utgifter til Kommune- og Fylkestingsvalget.

Driftsramme 2011-14, Sektor 0

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	16,5	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1
Driftsinntekter	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto driftsutgift	16,3	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011. Rammen i 2011 øker nominelt med 1,2 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Lønns- og prisstigning og øvrige budsjettekniske endringer utgjør 0,5 mill. kroner.

Partistøtten er økt i henhold til FT vedtak i sak 07/84. Det vil si at partistøtten i 2011 er økt med til sammen 1 mill. kroner over nivået i 2007.

Fylkestinget

I løpet av 2011 vurderes det å innføre papirløst Fylkesting. Tiltaket medfører at den politiske saksgangen skjer elektronisk og at sakspapirer ikke lenger trykkes opp og sendes ut som tidligere. Tiltaket vil føre til betydelig nedgang i utgiftene i forbindelse med utsending av trykte dokumenter, men det er vanskelig å vurdere om man vil få en reell innsparing. Fylkestingets medlemmer må ha det nødvendige utstyr til å takle omleggingen.

Det er fylkestinget selv som vedtar netto budsjett til henholdsvis fylkesordfører og fylkestinget, jfr. Innstillingens pkt. 8. Det foreslås slik fordeling.

Driftsramme 2011-14 FYLKESORDFØRER OG FYLKESTING

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Fylkesordfører	1,3	1,3	2,0	1,3	2,0	0,7
Fylkestinget	14,9	16,3	16,7	16,4	16,4	16,4
Netto driftsutgift	16,3	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1

1.1.2 Tjenester og Tjenesteproduksjon

For 2009 og 2010 fordeler regnskap og budsjett seg slik:

Tjeneste	Tjeneste (t)	R 2009	OB 2010
400	Politisk styring og kontrollorganer	14,5	15,8
410	Kontroll og revisjon	0,0	0,0
420	Administrasjon	0,1	0,0
430	Administrasjonslokaler	0,0	0,1
700	Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringsliv	1,6	1,7
SUM SEKTOR 0, FYLKESORDFØRER OG FYLKESTING		16,3	17,5

For å dekke utgiftene til kommune- og fylkestingsvalget høsten 2011 er sektoren styrket med 0,7 mill. kroner fra 2011.

Kostratall:

	Nord-Trøndelag	Nordland	Sogn og Fjordane
Brutto driftsutgifter til funksjon	2009	2009	2009
400 Politisk styring, i kr. pr. innb.	175	135	179

1.2 Politisk virksomhet, ledelse, stab

1.2.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 93,8 mill. kroner i 2011. Det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen reduseres med 2,5 mill. kroner i forhold til 2010. Reduksjonen gjennomføres i tråd med tiltak i ressursgjennomgangen, jfr. FT 10/31, Økonomistrategi 2011-14.

Driftsramme 2011-14 POLITISK VIRKSOMHET, LEDELSE OG STAB

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	103,0	105,9	99,7	99,4	99,4	95,4
Driftsinntekter	-21,0	-17,5	-5,8	-5,8	-5,8	-5,8
Netto driftsutgift	82,0	88,3	93,8	93,5	93,5	89,6

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011. Rammen i 2011 øker nominelt med 5,5 mill kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Lønns- og prisstigning og budsjettekniske justeringer (intern husleie og avskrivninger) på - 8 mill. kroner, medfører at det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen reduseres med 2,5 mill. kroner i forhold til 2010.

I 2011 etableres den kommunale oppreisningsordningen for personer som har vært utsatt for overgrep eller omsorgssvikt under barnevernets omsorg før 01.01.93. Fylkeskommunen skal ha sekretariatsfunksjonen for tiltaket. Det er tatt høyde for dette i tildelt ramme. Direkte utgifter i forbindelse med sekretariatsfunksjonen for dette tiltaket vil beløpe seg til ca. 1,0 mill. kroner.

I 2011 skal NTFK gjennomføre en ny arbeidsmiljøundersøkelse over samme lest som de i 2007 og 2009. Det er administrasjonsavdelingen som er tillagt ansvaret for gjennomføringen og tar leverandørkostnadene for undersøkelsen.

1.2.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

Målsettinger

Sektoren er et av konsernets viktigste verktøy for at fylkeskommunen skal utvikles som en helhetlig, samlet organisasjon.

Sektoren skal samlet og gjennom sine fagfunksjoner:

- Gi profesjonell faglig støtte til virksomhetene i fylkeskommunen
- Bidra til koordinering og effektivisering av nødvendige stabs- og støttefunksjoner, slik at virksomhetene i større grad kan konsentrere seg om sine basisfunksjoner og at Nord-Trøndelag fylkeskommune framstår som en helhetlig organisasjon.
- Bidra til at virksomhetene kan utøve sin eksterne tjenesteproduksjon overfor innbyggere og lokalsamfunn i samsvar med generelle og spesifikke normer for effektivitet og lovlighet.
- Bidra direkte i fylkeskommunens tjenester overfor innbyggere og lokalsamfunn, eksempelvis gjennom leverandørutviklingsarbeidet.
- Sektorens tiltak skal bidra til at fylkesrådet når sine mål innenfor miljø- og klimapolitikk.

Prioriteringer og utfordringer

Med bakgrunn i ressursgjennomgangen vinteren 2009-10 og reduksjon i rammen for 2011 på 2,5 millioner, har Administrasjonsavdelingen valgt å

- Iverksette konkrete tiltak for å nå den reduserte driftsrammen
- Foreta en organisasjonsgjennomgang som har til hensikt å muliggjøre ytterligere budsjettreduksjoner i Administrasjonsavdelingen og konsernet som helhet innenfor avdelingens arbeidsområder.

Konkrete tiltak som er eller vil bli iverksatt:

Økte priser og redusert stillingsressurs i kantina

Tiltaket har en beregnet effekt på 0,4 mill. kroner. Reduksjonen gjøres gjennom stillingskutt som følge av naturlig avgang. Redusert stillingsressurs innebærer noe redusert tilbud. Noe av stillingskuttet er allerede tatt gjennom seniorordningen. Prisøkning på matvarer i kantina gjennomføres fra 01.10.2010. Hvis etterspørselen reduseres som følge av prisøkningen så vil tiltaket ha mindre effekt enn beregnet.

Reduserte leasingkostnader til kopimaskinene

Nye leasingkontrakter på kopimaskinene i Fylkets Hus kan til dagens kopinivå redusere leasingkostnadene med 0,3 mill. kroner. Dette får ingen konsekvenser for driften av kopimaskinene i Fylkets Hus.

Elektronisk fylkesråd og fylkesting

Innføring av elektronisk fylkesråd og fylkesting vil først og fremst få miljømessige konsekvenser. Selve innføringen vil bli såpass kostbar at innsparingen beregnes til kun kr. 50.000 per år.

Virtualisering av servere

I 2010 har IT-funksjonen påbegynt investeringene i ny lagringsløsning (virtualisering av serverne) i fylkets hus. Strømbehovet i serverrommet reduseres med 0,2 mill. kroner i året når hele prosjektet er ferdig. Tiltaket har også en miljøside.

Redusere budsjett for kjøp av konsulent tjenester

Som et tiltak for å møte vedtatt nedgang i budsjetttrammen, foreslås det å redusere budsjettet for kjøp av konsulent tjenester med 0,3 mill. kroner.

Personalmidler

I 2009 og i 2010 har utgiftene til personaltiltak vært vesentlig større enn opprinnelig budsjett for disse årene. I 2011 har administrasjonsavdelingen som mål å redusere tiltakene slik at man kommer innenfor budsjetttrammen. I FR sak 10/130 Justering av seniortiltak i Nord-Trøndelag fylkeskommune ble det vedtatt at seniortiltakene for de over 62 år videreføres på samme nivå som i dag. Tiltak som gjelder ansatte under 62 vil dermed bli kraftig redusert.

Tiltak som utredes videre i forbindelse med organisasjonsgjennomgangen:

Endret organisering av IT-tjenestene

Dagens organisering av IT-tjenesten er uoversiktlig med dels uklare kommandolinjer. IT-sjefen har det overordnede faglige ansvaret for IT-området, men størsteparten av IT-ressursene (ca 73% av samlet IT-ressurs) er organisert under den enkelte virksomhetsleder (rektor). Dette skaper utfordringer med å kunne utnytte IT-ressursene i fylkeskommunen da lokale hensyn ofte blir prioritert fremfor hva som er mest fornuftig ressursbruk for fylkeskommunen som helhet.

Samtidig har det skjedd store endringer i tjenestetilbudet og flere oppgaver flyttes til sentrale funksjoner. En ny organisering av IT-tjenesten vil kunne stimulere til økt samarbeid og bedre "flyt" mellom avdelingene, samt bety en effektivisering i NTFK som helhet

Reduksjon i stillinger

For å nå en reduksjon i sektorrammen på 2,5 mill kroner må arbeidsoppgavene organiseres på en mer effektiv måte og antall ansatte i sektoren reduseres. Reduksjonen i antall stillinger skal skje ved naturlig avgang. I 2011 vil sektoren få en kostnadsreduksjon på 0,2 mill kroner som følge av stillingsreduksjoner. Fra og med 2012 vil denne reduksjonen øke til ca 1,0 mill kroner. Det vil i det enkelte tilfellet bli vurdert om man skal tilsette vikar, når det oppstår stillingsvakanser som følge av permisjoner.

Ytterligere forbedring og effektivisering

Organisasjonsgjennomgangen vil vise flere effektiviserings- og forbedringsområder, særlig gjennom en vesentlig bedre utnyttelse av våre datasystemer og oppgraderingen til ny versjon av saks- og arkivsystemet, men også gjennom endret organisering og mer effektiv oppgavefordeling i administrasjonsavdelingen og konsernet for øvrig.

Organisasjonsgjennomgangen skal avdekke muligheter som kan innføres som strakstiltak, men også tiltak som kan innføres over tid.

1.2.3 Tjenester og Tjenesteproduksjon

For 2009 og 2010 fordeler regnskap og budsjett seg slik:

Tjeneste	Tjeneste (t)	R 2009	OB 2010
400	Politisk styring og kontrollorganer	7,0	9,8
420	Administrasjon	56,9	62,4
430	Administrasjonslokaler	6,7	5,0
440	Personal- og rekrutteringspolitiske tiltak	10,6	10,3
480	Diverse fellesutgifter	0,9	0,6
700	Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringsliv	0,0	0,2
SUM SEKTOR 1,POLITISK VIRKSOMHET, LEDELSE OG STAB		82,0	88,3

	Virksomhet	R 2009	OB 2010
08	Fylkesrådet	8,4	10,4
11	Administrasjonssjef	2,3	2,4
13	Administrasjonsavdelingen	67,1	71,6
14	Informasjonsavdelingen	4,2	4,0
Sum sektor 1,Politisk virksomhet, ledelse, stab		82,0	88,3

Politisk styring og ledelse

Det foreslås bevilget 10,4 mill. kroner til fylkesrådet i 2011. Foruten lønns- og driftsutgifter til rådsmedlemmene omfatter dette fylkesrådets disposisjonspost, samt midler til internasjonalt arbeid.

Administrasjonssjefen

Her budsjetteres administrasjonssjefen og felleskostnader for administrasjonssjefens lederteam. Lønnsutgifter til de andre medlemmene av administrasjonssjefens lederteam budsjetteres på sine respektive sektorer, inkl. utgifter til skyss, kost, kurs m.m..

Informasjon

Informasjonsvirksomheten har ansvaret for intern og ekstern formidling, markedsføring og profilering. Den har som mål å synliggjøre fylkestingets målsettinger, aktiviteter og rolle. I budsjettet for 2011 legges det opp til en videreføring av dagens aktivitetsnivå.

Administrasjonsavdelingen

Administrasjonsavdelingen er en stab/støttefunksjon som både er rådgiver for virksomhetene og ivaretar et overordna (konsern)ansvar for sine fagområder.

1.2.3.1 Nærmere om enkelte tjenesteområder

Ledelse/arbeidsgiverpolitikk

Målene for fylkeskommunens arbeidsgiverpolitikk er å rekruttere, ivareta og utvikle medarbeidere for å nå fylkeskommunens mål.

Fylkeskommunen skal legge til rette for arbeidstakere i alle livets faser. En fleksibel seniorpolitikk er viktig både for å nå virksomhetenes mål og for å ivareta den enkelte arbeidstaker. Fylkesrådet vedtok i 2007 innholdet i fylkeskommunens seniorpolitikk, der alle over 62 år fikk en ny rettighet fra 2008. Tiltaket ble evaluert høsten 2009/vinteren 2010 og besluttet videreført på samme nivå. Ny evaluering vil bli foretatt vinteren 2011.

NTFK ser behovet for åpen og konstruktiv dialog med arbeidstakerorganisasjonene. Det er derfor utviklet nye møtearenaer, og organisasjonene inviteres på et tidlig tidspunkt inn i drøftinger om budsjett og økonomistrategi. De inviteres også til å delta når nye retningslinjer og regelverk skal utarbeides.

Tjenesteområdene

Administrasjonsavdelingen omfatter fem gjennomgående funksjonsområder: Økonomi, Lønn og personal, IT, Arkiv og Innkjøp. I tillegg kommer Politisk sekretariat og funksjonsområdet Intern drift på Fylkets hus.

De gjennomgående funksjonsområdene ivaretar en rekke støttefunksjoner som er helt avgjørende for at fylkeskommunens politiske styringssystem og dens mange enkeltvirksomheter kan opptre som en samlet og effektiv organisasjon. I tillegg til drifting av funksjonene frambringer også avdelingen relevant og pålitelig informasjon på de ulike områder, og sørger for gode rutiner, veiledning og støtte til hjelp for virksomhetene. Fokus de nærmeste årene vil være kvalitetsheving og kompetanseutvikling.

Administrasjonsavdelingens økonomistyring og regnskap bidrar til at fylkestinget og fylkesrådet får styringsinformasjon som setter dem i stand til å drive god økonomistyring og ivareta fylkeskommunens interesser.

Kostratall

	Nord-Trøndelag	Nordland	Sogn og Fjordane
Brutto driftsutgifter til funksjon	2009	2009	2009
410 Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb.	31	20	30
420 Administrasjon, i kr. pr innb.	590	595	612
440 Personal- og rekrutteringspolitiske tiltak, i kr. pr. innb.	89	8	11

1.2.4 Klima- og energitiltak

Innkjøpsfunksjonen bidrar til at fylkeskommunens innkjøp er miljøriktige, og gjennomføres med høy etisk, faglig og økonomisk kvalitet. Et viktig satsningsområde er miljø og miljøriktig innkjøp. Det skal innføres en bevissthet til miljø og forurensning, spesielt knyttet til reduksjon av CO2-utslipp.

I løpet av 2010 har man skiftet ut alle lysarmaturer i fylkets hus. Det er installert romfølere for lysstyring i alle rom. I tillegg har man konvertere til vannbåren varme i Fylkets Hus.

Fylkesrådet vedtok i FR sak 10/34 NTE's treårige prosjekt "Klar for el-bil? Testsite Trøndelag at det skulle leases en el.bil. Anbudet er utlyst i samarbeid med enkelte andre kommuner i Nord-Trøndelag. I den anledning vil det bli opparbeidet to nye parkeringsplasser med ladestasjoner for el.biler ved Fylkets Hus.

Makulering av papir, ca 4 tonn i året, som tidligere ble kjørt med bil til Heimdal for brenning, ordnes nå gjennom arbeidssentralen i Steinkjer kommune som er sertifisert av Retura for å makulere offentlige dokumenter.

1.2.5 Investeringer

Oppgradering av saksbehandlersystemet Public

6 fylkeskommuner, inkludert Nord-Trøndelag, har i et formalisert samarbeid (FOT-samarbeidet) laget en kravspesifikasjon til en fylkeskommunal versjon av saks- og arkivsystemet 360.

Leverandøren, Software Innovation, har utviklet en løsning som de samarbeidende fylkeskommuner har godtatt nå i november.

I Nord-Trøndelag fylkeskommune er det etablert et prosjekt som har som oppgave å implementere denne løsningen hos oss.

Det er i økonomiplanen 2010-2013 satt av 2 mill. kroner til prosjektet. 0,5 mill kroner er bevilget i 2010, mens det forelås at resten, kr 1,5 mill bevilges i 2011.

Oppgraderingen vil skje i 2011, og målsettingene er bl.a.:

- Å gå over til fullelektronisk arkiv
- Forenkle produksjon og arkivering av dokumenter som produseres i skoleadministrative systemer
- Forenkle samhandlingen i for eksempel budsjettarbeidet ved at saks- og arkivsystemet tas mer aktivt i bruk

1.3 Utdanning

1.3.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 917,5 mill. kroner i 2011. Dette er en nominell økning på 47,6 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Tekniske endringer representerer netto en økning på 21 mill. kroner. Avsetning til disposisjonsfond til Oppvekstkommisjon og Flere gjennom utgjør 22,8 mill. kroner. Dermed øker det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen utenom dette, med 3,8 mill. kroner i forhold til 2010.

Det foreslås avsatt 52,2 mill. kroner på eget fond til oppfølging av Oppvekstkommisjonens arbeid og prosjektet Flere gjennom. Beløpet fordeler seg med 22,8 mill. kroner i 2011, 15,8 mill. kroner i 2012 og 6,8 mill. kroner i hvert av årene 2013 og 2014. 3 mill. kroner av dette finansieres hvert år, via rammene til Avdeling videregående opplæring og Eiendom.

Som følge av statsbudsjettet er rammen økt med 2,4 mill. kroner pga. økt elevtall i statlige og private skoler.

Videre er rammen økt med 4,1 mill. kroner i 2011, til undervisning i sosial-/medisinske institusjoner.

Rammen er også økt med 0,3 mill. kroner til dekning av økte husleieutgifter ved Ytre Namdal videregående skole.

1.3.1.1 Driftsramme 2011-14

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	1 159,9	999,8	1 046,0	1 036,7	1 022,4	993,0
Driftsinntekter	-302,0	-129,9	-128,5	-130,0	-130,0	-130,0
Netto driftsutgift	858,0	869,9	917,5	906,7	892,4	863,0

Tabellen viser løpende prisnivå, dog i 2011-kroner fra 2011. I økonomiplan 2010-13 ble sektoren styrket med 15 mill. kroner i 2010, 10,3 mill. kroner i 2011 og 6,7 mill. kroner i 2012 og 2013. Disse blir i hovedsak brukt på Flere gjennom, spesialundervisning og styrking av PP-tjenesten. Videre ligger det i gjeldende økonomiplan en reduksjon på 6 mill. kroner som følge av effektiviseringskrav vedrørende skoleutbygging og energiøkonomisering.

Som følge av at fagskolen nå er blitt en egen sektor, er 18,2 mill. kroner ført over fra sektor 2 til sektor 4 Fagskolen. Lønns og prisstigning fra 2010 til 2011 utgjør +26,2 mill. kroner og avskrivninger +8,1 mill. kroner. Som følge av økning av pensjon er sektoren styrket med 17,3 mill. kroner. All internhusleie på Fylkets hus blir nå lagt under ansvar 13 Administrasjon, slik at Avdeling videregående opplæring er redusert med 1,7 mill. kroner.

1.3.1.2 Kostratal

Tabellen nedenfor gir en oversikt over en del fakta som gjelder vår videregående opplæring:

	Nord-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Gj.snitt fylkeskom. utenom Oslo
	2007	2008	2009	2009
<i>Økonomisk belastning ved å drive videregående opplæring:</i>				
Kostnad Videregående opplæring i skole per elev	113 386	124 811	129 258	123 877
Kostnad Fagopplæring i arbeidslivet per lærling/lærekandidat	46 726	46 431	56 116	53 043
<i>Dekningsgrad:</i>				
Andelen av personer 16-18-år som er i videregående opplæring, bostedsfylke	92,8	92,5	92,4	91,1
Andelen elever og lærlinger som er i studieforbereende utdprog/studretn, bostedsfylke	40,2	40,4	40	46,7
Andelen elever og lærlinger som er i yrkesfaglige utdprog/studretn, bostedsfylke	59,8	59,6	60	53,3

Om Økonomisk belastning ved å drive videregående opplæring:

Nord-Trøndelag har over flere år ligget høyere enn landsgjennomsnittet på kostnad videregående opplæring i skole pr elev. Dette blant annet pga at vi har en høyere andel av personer 16-18 år som er i videregående opplæring. Samtidig har vi også en høyere andel som går på yrkesfaglig utdanningsprogrammer i forhold til studieforbereende utdanningsprogrammer. Yrkesfaglig utdanningsprogram er nesten dobbelt så dyrt som studieforbereende utdanningsprogram.

Om Dekningsgrad:

Nord-Trøndelag har over flere år ligget høyere i andel av personer 16-18 år som er i videregående opplæring. I 2009 var dette 1,3 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet. I tillegg har Nord-Trøndelag hatt flere elever som har tatt opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram ift studieforbereende utdanningsprogram. For innværende skoleår, ser vi en liten dreining av dette, men fortsatt er det flere på yrkesfaglige utdanningsprogrammer.

1.3.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

1.3.2.1 Målsettinger

Nord-Trøndelag fylkeskommune har høye ambisjoner for utdanningssektoren. Resultatene våre viser at vi er på god vei, men vi må fortsatt strekke oss for å bli i stand til å nå de sentrale målsettingene.

Videregående opplæring i Nord-Trøndelag skal kjennetegnes ved at alle under utdanning har innvirkning på hele læringsprosessen og muligheten til å utvikle sine evner og talenter i et trygt og kreativt læringsfelleskap. Den grunnleggende respekten for medmennesket og dets mangfold skal ligge i bunnen for all læring. Personlig vekst, kompetanse, nærings- og samfunnsutvikling er det langsiktige målet.

Styringsgrunnlaget for utdanningssektoren finner vi primært i opplæringslovgivingen. Sentrale styringsdokumenter innen NTFK er fylkesrådets plattform, fylkesplan/aktorplan utdanning og utviklingsmål vedtatt av fylkestinget.

Oppvekstkommisjon

I økonomiplanperioden 2011-14 er det satt av 52,2 mill. kroner på fond til gjennomføring av tiltak etter at fylkestinget har behandlet saken oppfølging etter Oppvekstkommisjonen og prosjektet Flere gjennom.

Ideen om opprettelse av en Oppvekstkommisjon ble presentert av Fylkesrådet i Nord-Trøndelag under en pressekonferanse i februar 2010. Oppvekstkommisjonen fikk følgende mandat:

Oppvekstkommisjonen skal identifisere og formulere de viktigste utfordringene for oppvekst i Nord-Trøndelag, bidra til offentlig debatt og foreslå tiltak.

Oppvekstkommisjonen formulerte følgende mål:

Med oppvekst tenkes det først og fremst på utfordringer knyttet til det 13-årige opplæringsløpet og hvordan helse og kultur påvirker og kan påvirke opplæringens forutsetninger og resultater.

Proessen i Oppvekstkommisjonen kan illustreres på følgende måte:

Oppvekstkommisjonen vil ha et mer forpliktende samarbeid i hele oppvekstløpet gjennom å etablere et program for oppvekst og utdanning, og ønsker at skoleeiere i Nord-Trøndelag slutter seg til og forplikter seg på kommisjonens anbefalinger. Kommisjonen anbefaler et program med særlig oppmerksomhet på:

1. Et læringsmiljø som har plass for alle og som er preget av ambisjoner og forventninger
2. Strategiske og forpliktende tiltak for å styrke barn og unges grunnleggende ferdigheter i Nord-Trøndelag
3. Barn og unges helse, med vekt på forebyggende tiltak, fysisk fostring og styrking av helsetjenesten
4. Samordning av hele oppvekstløpet i Nord-Trøndelag slik at tiltakene kan settes inn på det tidspunkt de gjør størst nytte

Viser ellers til egen sak i Fylkestinget om oppfølging etter Oppvekstkommisjonen og prosjektet Flere gjennom.

Utviklingsmål for utdanningssektoren 2010 – 2011

Resultatene fra kvalitetsmeldingen bidrar til informasjon til virksomhetene så vel som til administrativt og politisk nivå om virksomhetenes styrer og utfordringer. På denne måten dannes det et godt utgangspunkt for utvikling, fornying og forbedring, i tråd med fylkestingets vedtak om at det må sikres at kunnskap fra kvalitetsundersøkelsene brukes aktivt i skolenes utviklingsarbeid.

Målet er at kvalitetsevalueringene skal være et redskap til å skape riktig kvalitet og å forbedre de områdene med utfordringer i skolene, ut fra en ide om at en på en systematisk og kontinuerlig måte skal jobbe med å forbedre de til en hver tid svakeste ledd. Kvalitetsmeldingen vil derfor tjene som et viktig bidrag til styringsinformasjon og som grunnlag for fastsettelse av utviklingsmål for utdanningssektoren i den kommende perioden.

For 2010 – 2011 er følgende utviklingsmål for utdanningssektoren vedtatt i Fylkestinget:

1. Andel elever, lærlinger og lærekandidater som gjennomfører videregående opplæring

- skal økes, og fravær og frafall reduseres. Dette betyr også en reduksjon i heving av lærekontrakter.
2. Elevene, lærekandidatene og lærlingene skal ha faglig framgang i perioden. Dette betyr en forbedring av karakterer i standpunkt, eksamen og ved fag- og svenneprøve.
  3. Lærerne i Nord-Trøndelag skal være tydelige pedagogiske ledere i klasserommet. Dette betyr blant annet en felles håndheving av regler, reduksjon av bråk og uro, etablering av en klarere struktur i skoledagen og gjensidig avklaring av forventninger.
  4. Den videregående opplæringen i Nord-Trøndelag skal gjennomføres av en utpreget tilbakemeldingskultur. Dette betyr at det skal legges vekt på tilbakemelding på alle nivå i organisasjonen, men med særlig fokus på samarbeid om planlegging, vurdering og tilbakemelding mellom lærer og elev, samt instruktør og lærekandidat/lærling.
  5. Lærebedriftene skal være gode på å sikre kvaliteten på opplæringen i egen bedrift. Dette betyr at fylkeskommunen skal bidra med veiledning og kompetanseheving.
  6. Elevene i Nord-Trøndelag skal ha en skolehverdag hvor mobbing er fraværende. Dette betyr at fylkeskommunen skal intensivere arbeidet mot mobbing og mobbing over ulike kanaler på internett.

1.3.2.2 Prioriteringer

Opplæring i sosial-medisinske institusjoner

Ved endringen i Opplæringsloven i 2009 fikk fylkeskommunen ansvaret for opplæring av barn- og unge i barnevernsinstitusjoner. Dette gjelder både for opplæring i grunnskole og i videregående opplæring. Samtidig er loven slik at det er Fylkesmannen som godkjenner den enkelte institusjon og antall plasser hos den enkelte. Er først en klient tatt inn på et slikt tilbud, er fylkeskommunen gjennom loven ansvarlig for å gi et opplæringstilbud. Inntak på de ulike institusjoner skjer fortløpende hele året.

Spesialundervisning

Søkertallene til videregående opplæring for 2010-2011 viser at antall elever som har behov for spesialundervisning, øker. Samtidig øker også graden av elevenes vansker. Behovet er delvis relatert til økning i antall minoritetsspråklige elever i videregående opplæring i Nord-Trøndelag, og har betydning for at flest mulig skal gjennomføre videregående opplæring.

Utstyr

Det har over flere år vært behov for midler til utskifting og fornying av utstyr, spesielt til tyngre utstyr på yrkesfaglige utdanningsprogrammer, men også til store investeringer på spesielle utdanningsprogram. Gjennom Kunnskapsløftet er utdanningsprogram slått sammen og behovet for supplerende utstyr er stadig stort.

Skolene har også hatt arbeidsmiljøpålegg fra Arbeidstilsynet der man er pålagt sikkerhetstiltak for undervisningsutstyr som er gammelt og utslitt på verkstedene for å tilfredsstille dagens sikkerhetskrav.

Videre har det i forbindelse med byggeprosjektene på skolene oppstått behov for nye utstyrsinvesteringer knyttet til at eksisterende utstyr er utrangert, ikke godkjent av Arbeidstilsynet eller ikke er plass til i de nye lokalene. Det er også et behov knyttet til laboratorier i realfagrom og AV-utstyr i auditorier som er vanskelig å dekke fra virksomhetene innenfor eksisterende ramme.

Oppvekstkommisjonen/Flere gjennom

Fylkestingets vedtak etter behandlingen av Oppvekstkommisjonens konklusjoner og prosjektet *Flere gjennom* vil legges til grunn for tiltakene i 2011. I rapporten fra *Flere gjennom* sorteres den videre innsatsen på fire hovedområder:

- grunnleggende ferdigheter
- sikre kvaliteten ved overganger innen utdanningssystemet
- styrke fag- og yrkesopplæringen i skole og bedrift
- sterkere læringsmiljø og psykisk helse

Grunnleggende ferdigheter

Forskning viser tydelig korrelasjon mellom grunnleggende ferdigheter og gjennomføring av videregående opplæring. Resultatene fra grunnskolen er av stor betydning, og videregående skole må ha sterkt fokus på grunnleggende ferdigheter i opplæringen for elever med lave grunnskoleresultater.

Overganger, rådgiving/utvikling av Karrieresenter

Karriereveiledning er prioritert tiltak i alle de nordiske landene for bedre gjennomføring av videregående opplæring (Markussen: "Frafall i utdanningen for 16-20 åringer i Norden" 2010). Tanken er at dersom de unge får bedre råd og veiledning knyttet til valg – og overgangssituasjoner, skal de bli i stand til å ta riktige og bedre valg, noe som igjen skal redusere frafallet og bedre kompetanseoppnåelsen.

God kommunikasjon og godt samarbeid mellom utdanningsnivåene er en forutsetning for å lykkes.

Fylkestinget vedtok i april 2009 sak om en helhetlig strategi for karriereveiledning i et livslangt perspektiv. Her ble det vedtatt å styrke innsatsen for koordinering av karriereveiledningsarbeidet, bl.a. gjennom å utvikle en modell for karriereveiledningen i grunnopplæringa og etablering av karrieresenter i fylket.

En av intensjonene bak etableringen av karrieresenter er at senteret skal bli en kompetansebank for andre som arbeider med karriereveiledning. Karrieresenteret skal tilby andre faglig bistand, og bidra til erfaringsutveksling mellom ulike aktører og instanser innen karriereveiledningsfeltet.

Oppvekstkommisjonen sier at ungdom i Nord-Trøndelag skal gis en oppvekst som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunnsliv. Tilbud om karriereveiledningstjenester i et livslangt perspektiv er et viktig virkemiddel i dette arbeidet.

Styrke fagopplæring i bedrift

Fagopplæringen skal styrkes. I tillegg til forbedring av læreprosessen i grunnskole og videregående skole, og bedre prosesser i overganger vil det være nødvendig økt innsats innenfor følgende områder:

- Stimuleringstilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger og lærekandidater som er vanskelig formidlingsbare
- En fylkeskommunal pott for å ivareta opplæringen av lærlinger og lærekandidater med særskilte behov.
- En styrket koordinering av satsingen på grunnkompetanse og lærekandidatordningen.

Forbedring styringsinformasjon

Dokumentasjon og resultatdata er viktig som grunnlag for virksomhetenes utvikling, oppfølging av virksomhetene gjennom skolebesøk og rapportering til fylkesting i årlig kvalitetsmelding. Spesielt er det viktig med tilgang til relevante, korrekte og oppdaterte resultatdata innen resultatområdene (brukerresultater, medarbeiderresultater og nøkkelresultater). Utfordringer i dag er at det eksisterer ulike systemer for registrering og presentasjon av resultatdata, samt at datagrunnlaget er usikkert og/eller utdaterte. En forbedring av resultatsystemer vil muliggjøre uthenting av korrekt og oppdatert resultatdata. Dette vil gi et godt bilde av status "her og nå" og danne ett godt grunnlag for utvikling og styring på alle nivå, både virksomhet, sektor og politisk.

Pedagogisk funksjonelle anlegg

I perioden 2011-13 prioriteres å fullføre satsingen på investeringsprogrammet "Skoler for fremtiden" vedtatt i 2006. I prosjektet ligger etablering av pedagogisk funksjonelle anlegg gjennom et omfattende tilbygg- og ombyggingsprosjekter ved samtlige 11 videregående skoler

Ny tids skole

Det er satt i gang et arbeid med å utvikle og prøve ut en modell for kompetanseutvikling, behandling av årlige innspill og etablering av arena for samhandling pedagogikk og bygg. Satsningen vil i første omgang foregå i 2010-2011, med arrangementet NTS Arena høsten 2011 som en foreløpig milepæl. Prosjekteier vil være fylkesutdanningssjefen, og prosjektledelse og drift vil være lagt til Eiendomsavdelingen. Satsningen er beskrevet i statusrapport for den store skoleutbyggingen - Skoler for framtida, fremlagt i Fylkestinget juni 2010

Mål:

- Utvikle, øke og spre kompetanse omkring samspillet mellom læring, bygg og samfunnet i egen virksomhet og organisasjonen for øvrig
- Skissere muligheter og tanker knyttet til nye skolebygg/ombygginger av de videregående skolene fram mot 2025
- Etablere forum for fortløpende samordning av politiske og pedagogiske mål og skolens fysiske form

Tiltak:

- Etablering av årlig konferanse: Ny tids skole Arena

NTS Arena er tenkt å bli arrangert første gang høsten 2011. Samlingen vil ha form som en interaktiv konferanse, og vil bestå av både foredrag, meningsutvekslinger og aktiv samhandling. De ideer og innspill som kommer frem i dette forumet vil bli sendt videre til politisk nivå, samtidig som innspillene vil legges inn utviklingsplaner i egen organisasjon. NTS Arena er tenkt å inngå som del av en helhetlig og generativ prosess. Modellen som blir utprøvd i satsningen vil være grunnlag for å videreutvikle egen organisasjon og kvaliteten på våre skolebygg. I tillegg ser vi et klart behov for kompetanseutvikling i egen organisasjon på området pedagogisk utvikling og arkitektoniske signaler mht kunnskapsbygg. Dette samtidig med at samfunnet stiller andre krav til opplæringsinstitusjonene enn tidligere, på lik linje med at energi og miljøkrav og krav om universell utforming blir vektlagt i sterkere grad enn før, gjør at behovet for oppdatering øker. Oppvekstkommisjonen vil være en premissleverandør for prosjektet mht samfunnsmessige og pedagogiske innspill, som må omsettes i utforming av den fysiske læringsarenaen.

1.3.2.3 utfordringer

Sosial-medisinske institusjoner

I 2008 ble det innført forskrifter som overførte ansvaret for grunnskole og videregående opplæring for elever på institusjoner fra staten til fylkeskommunen, samt justering av satsene på tilskuddet. Det viser seg at antallet nordtrøndere på barnevernsinstitusjoner har økt. Antall elever i barnevernsinstitusjoner som trenger spesialundervisning og graden av vansker hos disse har også økt. Inntaket skjer fortløpende hele året, og det er en utfordring både til enhver tid å kunne ha oversikt og hurtig kunne tilby relevant opplæring. Det er også en utfordring å planlegge riktig kapasitet på området da det er Fylkesmannen og ikke fylkeskommunen som bestemmer hvor mange som tas inn på helse- og barnevernsinstitusjoner. Mangelen på myndighet over kapasitet representerer en budsjettmessig utfordring for fylkeskommunen. Fra 2010 er også helseinstitusjonene lagt inn under samme ordning.

Spesialundervisning

Kostratall bekrefter at Nord-Trøndelag over flere år har brukt mindre ressurser til spesialundervisning enn de fleste andre fylker i landet, ca. kr. 4.000,- mindre pr elev i 2009 ift gjennomsnitt for alle fylkeskommuner utenom Oslo. Målsettingen har hele tiden vært at elever som får en god tilpasset opplæring i mindre grad skal ha behov for spesialundervisning. Derfor har en generell satsing på økonomisk handlingsrom for alle elever vært en del av dette bildet. Likevel er det slik at en større andel elever nå krever en større grad av tilrettelegging gjennom spesialundervisning.

Læringsmiljø

Økt gjennomføring og faglig framgang stiller krav til forbedrede læringsmiljøer. Nødvendig kompetanseutvikling spesielt innen ledelse og vurdering, effektive rutiner for medvirkning og samarbeid, gode systemer for resultatoppfølging samt gode fysiske og psykososiale arbeidsforhold er utfordringer skolene står overfor. Skolene må ha nødvendig handlingsrom for å gjøre dette og kunne ivareta det som er deres kjerneoppgaver.

Fagopplæring

Krisetilskuddet til lærebedriftene har i 2010 bidratt til i overkant av 20 lærlinger har fått fullført læretida uten avbrudd pga permittering. I tillegg er det brukt midler for å fremme formidlingen til læreplass. Til tross for dette er situasjonen at mange søkere ikke får læreplass. Årsakene er i hovedsak manglende mobilitet fra søkerne, misforhold mellom antall søkere og tilgjengelige læreplasser, samt at søkere ikke tilfredsstillt bedriftenes krav ift fravær og karakterer.

Pr. 01.11. har 381 av 603 søkere blitt formidlet til lærekontrakt. Av de med ungdomsrett har 315 av 471 fått plass. Til nå er det inngått eller avtalt rundt 30 kontrakter for lære kandidater. Målet om minst 50 kontrakter vil ikke bli oppnådd, spesielt på grunn av for små rammer for tilskudd fra Utdanningsdirektoratet når det gjelder opplæring for lærlinger og lære kandidater med særskilte behov.

Manglende ressurser innenfor dette området gjør at flere får store problemer med å få innpass i arbeidsmarkedet. For perioden 2011-14 forsterkes ressursinnsatsen for at flere skal få læreplass.

Karrieresenter/ karriereveiledning

Utvikling av karrieresenter er et treårig prosjekt som går ut 2011. Dette er finansiert gjennom statlige midler som blir tildelt for et år i gangen. Det antas at det også vil bli gitt tilsvarende finansiering også kommende år, men eventuelt tilsagn blir ikke gitt før våren 2011. Dersom

det ikke blir gitt statlige midler i 2011, vil det være behov for 1.5 mill. kroner for fullføring av prosjektet.

Tilbud om karriereveiledning i et livslangt perspektiv er virkemiddel for å nå individuelle mål og behov, utdanningspolitiske mål, arbeidsmarkedspolitiske mål og sosialpolitiske mål. Karriereveiledning og kvalifisering av voksne/foreldre vil ha en strukturell effekt for de unges tilnærming til valg – og gjennomføring av grunnopplæring.

Intensjonsavtale mellom primærkommunene i Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylkeskommune om det 13-årige læringsløpet ble undertegnet november 2008 og peker på mange aktuelle samarbeidsområder og oppgaver for bedre karriereveiledningstjenester.

Det er påpekt ønske og behov for konkretisering og implementering av denne intensjonsavtalen for ønsket fagutvikling og bedret tilbud til brukerne. Det er behov for å utarbeide felles mål for karriereveiledningsarbeidet i grunnopplæringa, mal for organisering av arbeidet, rolleavklaring, gjennomgang og videreutvikling av system for kompetanse- og kvalitetsutvikling, - herunder gjennomgang og videreutvikling av fagutviklingsarenaer.

Gode karriereveiledningstjenester innebærer innsats på flere områder og involverer flere aktører. Karrieresenteret skal bidra til en helhetlig tilnærming til fagfeltet der en spiller på kompetanseressurser og ser virkemiddelmuligheter fra alle instanser som arbeider med karriereveiledning.

Frikjøp for seniorer

For utdanningssektoren representerer ordningen der ansatte over 62 år tilbys 20 % arbeidsfritak uten reduksjon i lønn en merkostnad på 3 mill.

Elevtallsutvikling

Befolkningsprognosen middels nasjonal vekst (MMMM) viser at utviklingen i antall 16-18 år vil variere mellom de forskjellige geografiske områdene i Nord-Trøndelag; slik (faktiske tall i 2008 -2010):

Befolkningsprognose Middels nasjonal vekst (MMMM) fra SSB 15.06.2010 for 16-18 år Nord-Trøndelag																
Pr. 1.januar i det enkelte år	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-14	2010-20
	Faktiske tall		Faktiske tall		Prognose MMMM										Gjnsnitt	Gjnsnitt
Stjørdalsområdet	1056	1 025	1 066	1 092	1 146	1 174	1 190	1 201	1 210	1 228	1 232	1 235	1 183	1 162	1161	1187
Levanger/Verdalsomr.	1771	1 845	1 853	1 838	1 834	1 765	1 825	1 795	1 769	1 681	1 683	1 668	1 639	1 609	1811	1737
Steinkjerområdet	1233	1 248	1 235	1 213	1 174	1 162	1 197	1 185	1 136	1 087	1 086	1 087	1 044	1 009	1186	1125
Indre Namdalsområdet	1159	1 153	1 162	1 137	1 137	1 140	1 124	1 086	1 072	1 077	1 136	1 124	1 097	1 036	1125	1106
Ytre Namdalsområdet	438	448	428	405	388	408	435	428	422	410	394	376	372	372	413	401
Sum Nord-Trøndelag	5 657	5 719	5 744	5 686	5 679	5 648	5 771	5 695	5 609	5 483	5 531	5 490	5 335	5 188	5696	5556
Sum endring fra året før		62	25	-58	-7	-31	123	-76	-86	-126	48	-41	-155	-147	-10	-51
Endring i prosent fra året før:																
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-14	2010-20
Stjørdalsområdet		-2,9	4,0	2,4	4,9	2,4	1,4	0,9	0,7	1,5	0,3	0,2	-4,2	-1,8	10,0	6,4
Levanger/Verdalsomr.		4,2	0,4	-0,8	-0,2	-3,8	3,4	-1,7	-1,4	-5,0	0,1	-0,9	-1,7	-1,8	-2,4	-12,5
Steinkjerområdet		1,2	-1,0	-1,7	-3,3	-1,0	3,0	-1,0	-4,1	-4,4	-0,1	0,1	-4,0	-3,3	-2,3	-16,8
Indre Namdalsområdet		-0,5	0,8	-2,1	0,0	0,2	-1,3	-3,4	-1,3	0,5	5,5	-1,0	-2,4	-5,6	-4,5	-8,9
Ytre Namdalsområdet		2,3	-4,5	-5,4	-4,2	5,2	6,6	-1,6	-1,4	-2,8	-3,9	-4,6	-1,1	0,0	5,7	-8,1
Sum Nord-Trøndelag		1,1	0,4	-1,0	-0,1	-0,5	2,2	-1,3	-1,5	-2,2	0,9	-0,7	-2,8	-2,8	0,2	-8,8

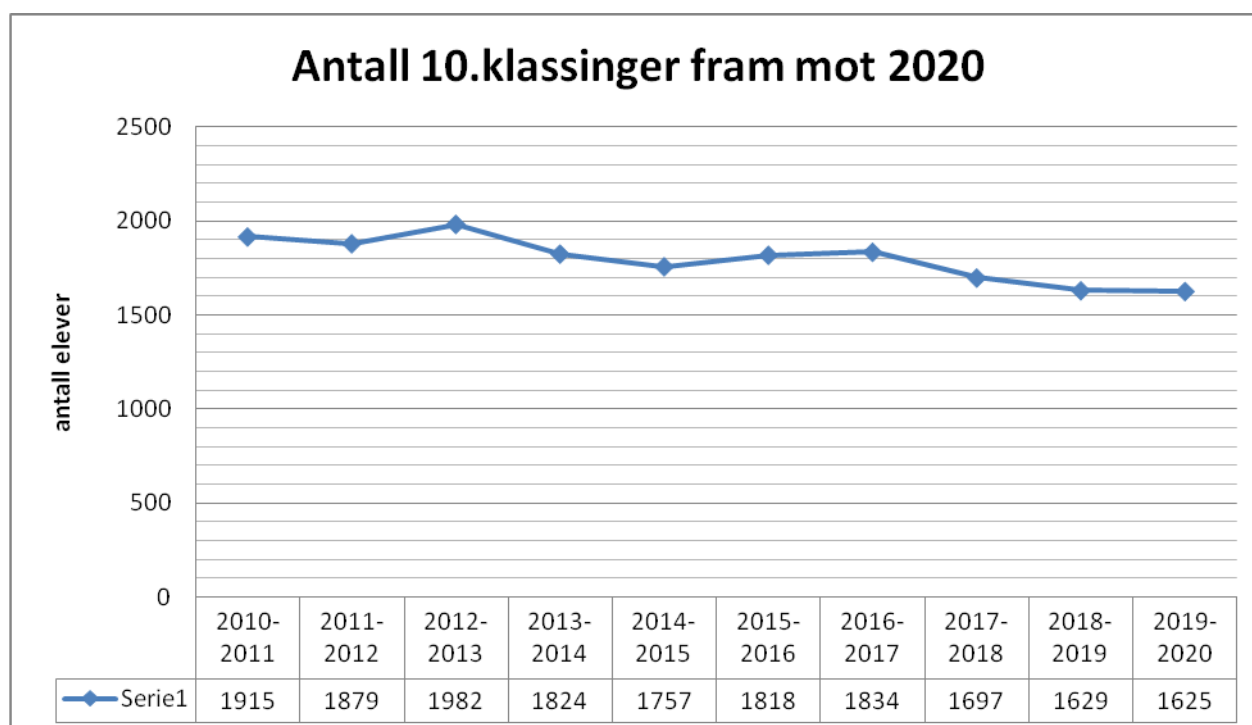
*Stjørdalsområdet består av Meråker, Stjørdal og Frosta kommuner.

Levanger/Verdalsområdet består av Levanger, Verdal, Leksvik, Mosvik og 60% av Inderøy.

Steinkjerområdet består av Steinkjer, Verran, Inderøy (40%), Snåsa (30%), Namdalseid (70%). Indre Namdalsområdet består av Namsos, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Snåsa (70%) og Namdalseid (30%).

Ytre Namdalsområdet består av Vikna, Nærøy og Leka.

Grafen nedenfor viser utviklingen av antall 10. klassinger fram mot 2020, som vi har fått fra de forskjellige kommunene i fylket.

1.3.3 Tjenester og tjenesteproduksjon

Fordeling på tjenester framkommer slik i regnskap 2009 og budsjett 2010:

Tjenester	R 2009 (tall i mill.)	Oppr. budsj 2010 (tall i mill.)
Administrasjon	22,4	26,5
Skoledrift	736,4	743,5
Gård, gartneri, havbruk	4,9	4,3
Voksenopplæring/ressurscenter	16,2	16,5
Fagopplæring	77,8	78,8
Diverse	0,3	0,3
Sum netto driftsutgift	858,0	869,9

Tallene viser at vi i 2009 brukte ca. 86% av midlene til skoledrift. I dette ligger alle kostnader, lønn og andre driftsutgifter, ifm de ulike utdanningsprogrammene sektoren hadde i 2009. Ser man på opprinnelig budsjett i 2010, ligger alle tjenestene på noenlunde samme nivå som regnskapet i 2009.

Ordinær skoledrift/ tilbudsstrukturen

I arbeidet med tilbudsstrukturen for skoleåret 2011/2012 er fylkesrådets politiske plattform for perioden 2008-2011 lagt til grunn. Dette gjelder også for vedtatte føringer i tilbudsstrukturen for perioden 2008-2018.

I forslag til tilbudsstruktur for skoleåret 2011/2012, er det ikke gjort vesentlige endringer i tilbudene for skolene. Endringer som er foreslått er i tråd med intensjonene i tilbudsstruktursaken for 2010/2011 om å samle små grupper innenfor samme programfaget på færre skoler i en region.

	10-11	11-12	Endring		10-11	11-12	Endring		10-11	11-12	Endring
Sammenligning kapasitet	Vg1	Vg1	Vg1		Vg2	Vg2	Vg2		Vg3/Vg4	Vg3/Vg4	Vg3/Vg4
Stjørdal, Meråker	466	459	-7		424	444	11		280	278	-2
Levanger/Verdal/Inderøy/Leksvik	688	646	-42		604	621	17		416	447	31
Steinkjer, Mære	468	492	24		488	451	-37		335	288	-47
Namsos, Grong	452	455	3		405	432	27		258	225	-33
Ytre Namdal	135	134	-1		107	124	17		54	50	-4
Sum	2209	2186	-23		2028	2072	44		1343	1288	-55

Tabellen over viser forslag til endringer i kapasitet for skoleåret 2011/2012, sett i forhold til skoleåret 2010/2011. Det er en reduksjon på til sammen 34 plasser. Det er forslag om en reduksjon på vg1 med 23 plasser, en økning på 44 plasser på vg2 og en reduksjon på 55 plasser på vg3/vg4.

Opplæring i sosial-/medisinske institusjoner

I budsjettssammenheng representerer dette ansvarsforholdet også en utfordring fordi fylkeskommunen ikke har myndighet i forhold til antall plasser i eget fylke. Fra 2010 legges også helseinstitusjonene inn under samme ordning. Så langt har en valgt å bruke historiske tall i arbeidet med budsjettering. Samtidig viser det seg at både antallet og graden av behov for tilrettelagt opplæring øker. Det vil derfor være naturlig å legge inn en økning i budsjett og økonomiplan.

Spesialundervisning

Søkertallet til videregående opplæring for 2010/2011 viser at antallet elever som har behov for spesialundervisning øker. Målsettingen har hele tiden vært at elever som får en godt tilpasset opplæring i mindre grad skal ha behov for spesialundervisning. Derfor har en generell satsing på økonomisk handlingsrom for alle elever vært en del av dette bildet. Likevel er det slik at en større andel av årskullet har funksjonshemminger som krever en større grad av tilrettelegg gjennom spesialundervisning.

Flere gjennom

Prosjektet Flere gjennom ble avsluttet 01.08.10. Sluttrapporten fra prosjektet viser at man her er på riktig vei.

Flere gjennom blir nå sett sammen med det arbeidet som skal gjøres i Oppvekstkommisjonen. Men følgende områder ser man fortsatt som viktig i forbindelse med gjennomføringen og som viktig del av tjenesteproduksjonen:

- Sikre grunnleggende ferdigheter
- Sikre kvaliteten ved overganger
- Styrke fag- og yrkesopplæringen i skole og bedrift
- Sterkere læringsmiljø og styrket psykisk helse

Den konkrete satsingen vil fastsettes gjennom egen sak til fylkestinget i desember.

Ledelse

Ledelse er sentralt for å oppnå ønskede resultater og er vektlagt både gjennom forskning og fra sentrale myndigheter. Fokus på ledelse som fag og funksjon øker både i offentlig sektor generelt, men i særlig grad i forhold til skole og skolens evne til å oppnå resultater.

Ny ledelsesforskning forteller oss at vi nå går inn i en periode hvor profesjonell ledelse har fokus, men hvor det også i større grad er fokus på styring. Betydningen av ledelse i forhold til det innholdsmessige i skolen og dens resultater er avgjørende. I denne sammenheng blir ledelseskunnskapene viktige som utgangspunkt for ledelsesatferden. I praksis handler dette om ledelsesbevissthet og kompetanse.

I utdanningssektoren legges det stor vekt på kompetanseheving innen ledelse som virkemiddel for å bidra til utvikling av ledere/medarbeidere, virksomheter og sektor. Det er tilbudt ulike poenggivende kompetansetiltak, samt lederutvikling innen egne fora. Målet er at fokus på ledelse skal økes, og ledelsesbevisstheten i sektoren skal styrkes. Det skal også stilles kompetansekrav for tilsetting av ledere.

Utdanningssektoren, gjennom sin strategi for ledelse, ønsker at ledere i sektoren skal ha kunnskap om egen ledelsespraksis, kunnskap om egne resultat og hvordan egen ledelsespraksis bidrar til å nå resultater for våre brukere. I tillegg må "Tid for ledelse" - arenaer for refleksjon om egen ledelsespraksis, stå sentralt i arbeidet fremover. Sektoren jobber med å utvikle en felles forståelse om hvordan ledelse utøves i sektoren.

Kvalitet

Innen kvalitet er det spesielt kvalitetsutviklingssystemet i utdanningssektoren og tilhørende aktiviteter som står sentralt som virkemidler for å sikre/bidra til kontinuerlig utvikling av virksomheter og sektor. Dette omfatter blant annet virksomhetenes egevaluering, presentasjon av aggregerte resultater til fylkesting (Kvalitetsmelding) og skolebesøk med oppfølging av resultater og styringsdialog som en del av sektorens styringssystem.

Kvalitetsutviklingssystemet gir grunnlagsdata for å identifisere utfordringer både på virksomhetsnivå og for sektoren som helhet. Dette gir innsikt i "nå-situasjonen" og bidrar som en del av styringsinformasjonen for ledere i alle nivå i sektoren. Sett i sammenheng med oppfølging av Oppvekstkommisjonen og Flere gjennom, vil resultater fra kvalitetsarbeidet bidra med utdypende informasjon rundt de utfordringer det jobbes med både på sektor og virksomhetsnivå. Resultatene vil også kunne brukes for å sikre at tiltak rettes mot identifiserte utfordringer og det vil bidra med å måle resultater av tiltaksarbeidet.

Utover dette er det behov for å følge opp og styrke tilretteleggingen i form av ulike arenaer der aktuelle tema tas opp/arbeides med for å bidra til å spre informasjon og kunnskap, samt skape en felles forståelse for utfordringer og løsninger. For øvrig er det fokus på presentasjon av styringsdata, samt verktøy for bruk av styringsdata ved arbeid med tiltak.

Det vil være behov for å utvikle styringssystemet og bedre tilgjengelighet på relevant resultatdata. Dette omfatter blant annet sikring av datagrunnlag med tanke på input og "ferskhet" og å få på plass ett system som gjør det mulig/enklere å hente ut oppdaterte resultatdata både for virksomhets- og sektornivå.

Kunnskap om riktige virkemidler og den læringsdimensjonen som kvalitetsarbeidet legger til rette for vil også være et fokusområde fremover. Fokus må være å lære av de som har klart å oppnå gode resultater, både mellom egne skoler, andre skoler og praksis fra andre land. Nord-Trøndelag fylkeskommune er definert som "beste praksis" på områder relatert til kvalitet, men trenger selv å styrke sitt fokus på å lære av andre. Internasjonalisering vil være et meget godt virkemiddel til å oppnå dette.

Fagopplæring

Det meste av midlene til fagopplæring, over 90 %, går direkte til bedriftene i form av lærlingtilskudd eller ifm. fagprøveavvikling. Det er nå i underkant av 1400 løpende lærekontrakter, herav ca 70 lære kandidater. Behovet for veiledning og oppfølging stiger i takt med økning i antall lærekontrakter og lærebedrifter. Økningen i antall lære kandidater medfører et spesielt stort oppfølgingsbehov.

Samarbeidet med den største "kundegruppen" Opplæringskontorene er forankret i en partnerskapsavtale. For å sikre et godt og konstruktivt samspill mellom opplæringskontorene ytes et driftstilskudd til nettverket for opplæringskontorene. Driftstilskuddet og partnerskapet gir effektivt samarbeid.

Det avvikles årlig over 800 fag- og svenneprøver. Prøvenemndene har med likhet med andre fylkeskommunale ombud godtgjørelse etter reglement vedtatt av Fylkestinget. Prøvenemndene oppnevnes for 4 år og må skolerens jevnlig. Nye krav til vurderingskompetanse har medført større behov for kompetanseutvikling, og det er nødvendig å videreføre opplæringen i stor skala.

For å ivareta kvaliteten på arbeidet til prøvenemndene er det i perioden 2010-2012 et ekstra fokus på kvaliteten vurderinga og på dokumentasjon ift. prøvevurdering.

Det er i perioden 2006-2010 gjennomført et vesentlig løft for etterutdanning av faglige ledere og instruktører. Behovet for etterutdanning er stadig der, og aktiviteten for 2011-2012 fortsetter på samme nivå. Satsingen er mulig pga. ekstra statlige midler.

Felles lærlingsamlinger er også en arena for dialog om læringsmiljøet i lærebedriftene. Arenaen gir mange tilbakemeldinger om hvor det ikke fungerer optimalt og derfor viktig informasjon til utvikling av kvalitet i opplæringa.

Tilskuddene til lærebedriftene er fastlagt av staten gjennom rundskriv. Opplæringsloven gir Fylkeskommunen forpliktelser for lærlinger som mangler teoriopplæring. Lærlingene får i stor grad dekt manglende teoriopplæring gjennom deltakelse i voksenopplæringstilbud.

Karriereveiledning/ karrieresentre

Karriereveiledning er et prioritert tiltak, Tanken er at dersom de unge får bedre råd og veiledning knyttet til valg – og overgangssituasjoner, skal de bli i stand til å ta riktige og bedre valg, noe som igjen skal redusere frafallet og bedre kompetanseoppnåelsen.

Et mål i Kunnskapsløftet er å forbedre rådgivningstjenesten i grunnopplæringa gjennom en rekke tiltak. Et av disse tiltakene er utvikling av *Partnerskap for karriereveiledning*, som på forskjellig nivå og på tvers av sektorer, inkluderer en rekke aktører som kan bidra i rådgivning og karriereveiledning. Kompetanseutvikling for skolerådgivere vurderes som helt sentralt for å bedre kvaliteten av karriereveiledninga.

De nye fagene *Utdanningsvalg*, på ungdomsskolen og *Prosjekt til fordypning* på yrkesfaglige studieprogram skal gi de unge bedre grunnlag for valg. Evaluering av faget Utdanningsvalg viser hvilken grad faget bidrar til å styrke yrkes- og utdanningsveiledninga i grunnskolen. Samarbeid mellom skole og næringsliv er en forutsetning for å lykkes med faget. Rapporten ("Utdanningsvalg" NIFU-Step 2010) viser at små kommuner samarbeider sjeldnere enn store kommuner både mellom:

- Ungdomsskole og videregående skole
- Kommuner og fylkeskommune
- Kommuner og lokalt næringsliv

Dette er interessante funn for et fylke som i hovedsak består av små kommuner.

Karrieresenteret i Nord-Trøndelag er etablert som treårig prøveprosjekt. Eiere av prosjektet er Fylkeskommunen, NAV, KS, LO og NHO. Senteret er lokalisert på Verdal og Namsos og skal gi tilbud om:

- Karriereveiledningstjenester til voksne og ungdom,
- ressurs – og kompetansesenter innen fagfeltet karriereveiledning
- karriereveiledning til bedrifter i omstilling

Tilbud om karriereveiledning i et livslangt perspektiv er virkemiddel for å nå individuelle mål og behov, utdanningspolitiske mål, arbeidsmarkedspolitiske mål og sosialpolitiske mål. Karriereveiledning og kvalifisering av voksne / foreldre vil ha en strukturell effekt for de unges tilnærming til valg – og gjennomføring av grunnopplæring.

Internasjonalisering

Det tas sikte på å fortsette arbeidet med å utvide muligheten elevene og lærlingene i Nord-Trøndelag har til å ta videregående opplæring og skaffe seg praksis fra andre land. Det er blant annet inngått egne samarbeidsavtaler med Belgia, Russland og England og egne partnerskap for lærlinger som utgangspunkt for tilskuddsordninger gjennom Leonardo da Vinci-programmet.

Ressurssenter og regional utvikling:

I dag har voksne under 25 år rett til videregående opplæring. I tillegg drives mer direkte næringsretta opplæring organisert gjennom ressursentrene ved de videregående skolene. Dette gjelder både høyskoletilbud og kortere kurs. Spesielt innenfor grønn (Mære landbruksskole) og blå (Ytre Namdal videregående skole) sektor er skolene viktige leverandører til næringene. Tilbudene finansieres delvis gjennom utdanningssektoren, RUP og eksterne samarbeidspartnere som bl.a. Innovasjon Norge og Høgskolen. Denne måten å finansiere tilbudene på kan være lite forutsigbare for skolene, og derfor vanskelig å planlegge. Det bør vurderes om denne aktiviteten kan gis større forutsigbarhet gjennom et annet finansieringsregime.

Drift av bygninger

Verdibevaring gjennom planmessig vedlikehold

Det ligger betydelige verdier i fylkeskommunens bygningsmasse – planlagt periodisk vedlikehold er viktig langsiktig verdiforvaltning. Frem til 2005 ble vedlikeholdsbudsjettet årlig styrket med 0,5 mill frem til dagens nivå på budsjetterte 10 mill, hvorav 40 % disponeres fritt innenfor rammen av de enkelte virksomheter mens 60 % øremerkes til energi- og vedlikeholdsprosjekter og gjennomføres i regi av Eiendomsavdelingen.

Drift og vedlikehold av bygg inngår som del av virksomhetenes frie ressursramme sammen med de øvrige kostnader for utdanning. Innenfor begrensningen av gjeldende sektorrammer er drift av bygg redusert til ca 60 % av normert nivå. Det er i de senere år ikke foretatt kompensering for økende energiutgifter, og investeringer i energi- og miljøtiltak er gjennomført gjennom krav til inntjening, dvs reduserte rammer.

Vesentlige deler av vedlikeholdsetterlepet tas igjennom ombygging/sanering av eksisterende bygg i investeringsprosjektet "skoler for fremtida", øremerkede prosjekter fra ordinære vedlikeholdsmidler, energi- og miljøinvesteringer samt at det i 2009 ble anvendt over 15 mill i forbindelse med Statlig Tiltakspakke

Totalt bør drifts- og vedlikeholdsrammen for bygg over en tidsperiode økes. En økning på kr. 15 pr. m2 utgjør 2,8 mill. pr. år. Dette kan skje gjennom en opptrappingsplan men slik opptrapping er ikke foreslått i 2011.

Drifts- og arealeffektivisering

Innenfor rammene av sektorens totale driftsressurser er det et mål at så stor andel som mulig er direkte knyttet til opplæringa. Gjennomføring av skoleinvesteringene (jfr FT 06/21) bidrar til pedagogisk funksjonelle skoleanlegg hvor skoleanleggene støtter opp om de kvalitetskrav vi har til den videregående opplæring.

Kapitalkostnadene til de nye skoleinvesteringene er innekket ved at sektorrammen er tilsvarende redusert og fordeles på de enkelte virksomheter. Tidligere års drifts- og arealeffektiviseringskrav er i hovedsak også innekket ved gjennomføring av investeringsprosjektene, samt at vedlikeholdsetterslepet reduseres gjennom oppgradering av eksisterende bygningsmasse.

Driftseffektivisering er fortsatt et tjenlig virkemiddel for å frigjøre ressurser til direkte opplæring og fokus vil være på effektivt renhold samt energiøkonomisering - både ut fra økonomi- og klimahensyn.

1.3.4 Miljøtiltak

Egen bygningsmasse

I vedtatt Klima- og energiplan fremgår at egen bygningsmasse er det området som har størst betydning for å oppnå målet om å redusere klimagassutslippene med 50 % fra egen virksomhet. Det er stort fokus på ytterligere tiltak, både for eksisterende og ny bygningsmasse. Det er en kombinasjon av mange faktorer som gir effekt, blant annet:

- et tett og godt ytre bygnings skall
- valg av oppvarmingssystem, bruk av fornybar energi
- energieffektiviserende tiltak i eksisterende bygg
- nybygg med lavt energiforbruk
- valg av byggematerialer
- installering av systemer for energistyring og overvåkning

Energiltak i denne satsinga så langt utgjør ca 85 millioner kroner for perioden 2007-2014 (inkl Enova tilskudd) hvor forventet samlet energireduksjon utgjør i størrelsen 8,8 GWh per år. I tillegg kommer konvertering til fleksibel og 100 % fornybar energiforsyning og utfasing av alle oljekjeler. For perioden 2011-14 opprettholdes investeringsramme på 12 mill. kroner pr år til Energi- og miljøinvesteringer.

I tillegg ble det i 2009 gjennomført tiltak i størrelsesorden 16 millioner kroner med midler fra Statlig Tiltakspakken, i all hovedsak rettet mot bygnings skallet. Klarer en å gjøre våre bygninger tettere og bedre isolert kan vi redusere behovet for både oppvarming og ventilasjon, som i neste omgang vil gi en gevinst med hensyn til redusert energibehov og en reduksjon i utslipp av CO₂.

Også i 2011 settes det av over 6 millioner kroner i øremerkede vedlikeholdsmidler. Disse midlene skal i hovedsak brukes til oppgradering av bygnings skallet og tekniske anlegg i eksisterende bygningsmasse.

Nord-Trøndelag fylkeskommune forvalter en bygningsmasse på ca 190 000 m², bestående av 11 videregående skoler og ett administrasjonsbygg. Av disse er ca 148 000 m² oppvarmet areal. I 1991 var det oppvarmede arealet for våre virksomheter (kun dagens virksomheter er tatt med) 78.113 m². Samtidig er flere skoler lagt ned eller slått sammen i denne perioden, og er en del av areal-/effektiviseringsprogrammet som er blitt iverksatt.

Nord-Trøndelag fylkeskommune igangsatte høsten 2005 to større prosjekter for drifts- og arealeffektivisering. Disse er knyttet til energiledelse samt etablering av nye FDV-system (forvaltning, drift, vedlikehold) for drifts- og renholdsledere på alle virksomheter. Enova har

innvilget midler til prosjektene. Målet er på kort sikt å få redusert utgiftene til energi, og dermed klimautslippene, i virksomhetene gjennom energieffektivisering.

På sikt er målet ytterligere reduksjoner i energiforbruket. Dette for å kunne innfri målene om reduksjon på 50 % CO₂ innen 2020, samt også stadig strengere krav til energibruk i ny Plan- og Bygningslov som innføres i 2010, herunder også krav til Energimerking.

Flg. måltall er foreløpig angitt innen 2013:

- Nye bygg: Under 100 kWh/m²
- Eksist. bygg: Under 120 kWh/m²
- 100 % fornybar energi til oppvarming

Nord-Trøndelag fylkeskommune vil i tiden framover sette fokus på følgende gode energieffektiviserings-/ klimatiltak ved nybygging og ombygging:

- Fleksible energisystem /vannbårne varmeanlegg
- Økt bruk av fornybar energi med fokus på biobrensel
- Behovsstyrt belysning og ventilasjon
- Energireduksjon ved bruk av varmepumper
- Høyere grad av automasjon
- Gode bygningstekniske løsninger
- Riktige og miljøvennlige byggematerialer
- Videre arbeid med EOS (Energioppfølgingsystem)
- Kontroll med effektledet

1.3.4.3 Fornybar energi

Parallelt med konvertering til vannbåren energi til oppvarming for alle bygg, innføres økt grad av fornybar energi. Tidligere mål på 75 % fornybar energi er oppjustert til 100 % innen 2013. Alle oljekjeler skal være utfaset innen utgangen av 2011

Følgende prioriteringer gjøres:

1. Stimulere til etablering av kommunale fjern/nærvarmeanlegg basert på biobrensel ved å inngå leieavtale for fylkeskommunale bygg. Anlegg i Meråker og Grong er realisert i 2010, mens anlegg på Inderøy er under kontrahering i regi av kommune
2. Tilknytte oss etablerte/planlagte private fjernvarmeanlegg (Stjørdal (gass/kloakk/biobrensel), Fylkets Hus (flis)) – våre bygg har realisert økt volum tilknyttet disse anlegg i 2010
3. Bidra gjennom konkurranse til at det etableres private anlegg for fornybar energiforsyning i Verdal og Steinkjer (Guldbergaunet). Anlegg basert på flis/gass på Guldbergaunet er under oppføring og klar for leveranse januar 2011 mens anlegg på Verdal forventes klart innen høsten 2011
4. Bygge egne anlegg basert på flis/pellets (så langt etablert på Mære, Olav Duun og Ytre Namdal.) med planer om realisering i 2011 i Levanger og Leksvik

Parallelt med dette planlegges økt bruk av varmepumper, i hovedsak grunnvarme, samt at det etableres pilotanlegg ved bruk av solenergi.

Videre er *Senter for klimatiltak og fornybar energi i landbruket* på Mære Lbs. Under etablering. Dette omfatter så lang bygging og drift av et pilot-, FOU- og demonstrasjonsprosjekter basert på varmelagring for veksthus, mens biogassanlegget så langt ikke er iverksatt realisert (prosjektene gjennomføres i regi av Mære Lbs som prosjekteier)

Klimavennlige byggematerialer

Ved alle prosjekter skal det vurderes og innhentes alternativ pris på tre som en del av vurderingen i innkjøpsprosessen. Dokumentasjon på energi- og klimaberegninger samt livsløpskostnader skal være en del av vurderingskriteriene ved valg av løsninger/tilbydere

Det er i 2010 reist et mindre tilbygg i massivt tre ved Meråker vgs med lavenergistandard, samt at det tilliggende bibliotekbygg også oppføres i bærende trekonstruksjoner

I nytt Teknobygg ved Olav Duun vgs vil det være elementer at massivt tre i bærende konstruksjoner. Her og i mange nye skoleprosjekter som Steinkjer vgs har en økt bruk av tre i fasader og innvendig veggkledning. Dette kan gi fremtidige økte vedlikeholdskostnader

Prosjekt "3-Frakken" ved Steinkjer vgs er et OFU-prosjekt i samarbeid med byggmester Grande og Innovasjon Norge. Her vil vi iverksette et pilot- og FOU-prosjekt på "intelligent massivt tre" ved etterisolering/rehabilitering av fasader ved Thorpbygget

1.3.5 Investeringer

Investeringer i skolebygg

Fylkestinget vedtok i sak FT 06/21 - *En skole for framtida - videregående skoler i Nord-Trøndelag mot 2020*, et omfattende investeringsprogram for skolene i perioden 2006-20. Totalt 805 mill NOK (2006 kr)

Gjennom senere Fylkestingsvedtak, budsjett og revidert budsjettbehandlinger, er de økonomiske konsekvenser av vedtaket blitt endret, samt at andre Eiendomsinvesteringer (bygg/anlegg) i tillegg er vedtatt.

Fylkestinget vedtok i sak FT 06/ 25 *Driftsrapport 1/2006 pr. 30.04.2006, revidering av budsjett 2006 og økonomiplan 2006 – 2009* konsekvensene av vedtak FT 06/21 Totalt var dette 805 mill NOK (2006 kr). Påfølgende FT - vedtak knyttet til budsjett, økonomiplaner og revidering av disse, har gitt endringer i investeringstempo og -volum og knyttet til endrete og nye behov.

Det ble i FT 07/32 (revidert budsjett) vedtatt en ekstra pristigningskompensasjon pga ekstraordinær utvikling i byggemarkedet i perioden 2005-2007 (fortsatte inn i 2008). Priskompensasjon for dette var 15 % inkl. ordinær regulering for 2008. I tillegg kommer ordinær justering for årlig pris- og lønnsvekst.

Investeringsforslag i økonomiplan 2011-14 legger til grunn at det opprinnelige investeringsforslaget 2006-20 som er vedtatt forsert (FT 09/77) til ferdigstillelse i 2013

Av rapporteringstekniske årsaker blir alle investeringer i perioden 2006-13 rapportert i et felles investeringsprogram "Skoler for fremtiden" uansett vedtakstidspunkt. Dette opprettholdes men forutsettes avsluttet i 2013

Nye investeringer fom 2014 vil bli rapportert særskilt og individuelt for det enkelte prosjekt.

Forseringer/endringer av skoleinvesteringsprogrammet (FT 06/21)

Relatert tidligere vedtak gjøres flg. endringer i investeringsprogram. Endringer er knyttet til fremdrift og ikke økt ramme

Dette er flg. prosjekter i prioritert rekkefølge (opprinnelige 2006-kr):

- Levanger vgs : 6,9 mill. kroner
Foreslås forsert fra 2012 til 2011 for kobling med kommunale prosjekt knyttet til 1000-årsjubileet, Omfatter ferdigstilling av utvendige anlegg, parker og veier
- Steinkjer vgs: 28,7 mill. kroner
Ferdigstillelse trinn 2 forskyves fra des 2011 til juni 2012 knyttet til forsinket

oppstart/kontrahering samt makeskifte Steinkjer Kommune. Utsettelse er ønsket av Steinkjer vgs knyttet til at planlagt flytteprosess i des er uhensiktsmessig for skoledriften. Dette medfører utsettelse av investering på 28,7 mill i 2011 til 2012

- Ole Vig vgs : 28,7 mill. kroner
Stjørdal Kommune ferdigstiller Storhall i des 2011, hvilket medfører at tr 2 utbygging av Ole Vig vgs må gjennomføres parallelt noe tidligere enn vedtatt i tidligere økonomiplaner. Planlagt investering på 28,7 mill i 2012 må forseres til 2011

Det benyttes en porteføljestyringsmodell for investeringsprosjektene knyttet til "Skoler for fremtiden 2006-2013. Gjennom administrative fullmakter er alle prosjekter så langt tillagt 10 % som pristigningskompensasjon, mens øvrig del av vedtatt ramme tildeles ut fra en prosjektspesifikk markedsvurdering. Den samme tildelingsform gjelder bruk av 5 % avsatte fellesreserver.

Nytt prosjekt kantinekjøkken Verdal vgs

Kantine/vestibyle skole og aula er ferdigstilt i opprinnelig skoleinvesteringsprogram, men med uhensiktsmessig utforming (plassering av kjøkken).

Det foreslås etablert nytt kantinekjøkken ved Verdal vgs i 2014. Investeringsramme 5,1 mill. kroner.

Investeringstilskudd ny storhall Stjørdal

I tilknytting til avtale om bygging av ny Storhall i Stjørdal etableres det av hensiktsmessige årsaker i 2011 et bygningsmessig skall for ny 3. etg over garderobe – ca 1000 m². NTFK har avtalefestet opsjon på fremtidig bruk av arealet som del av den inngåtte utbyggingsavtale og avtalt investeringstilskudd.

Arealet forutsettes ferdig innredet til undervisningsareal for Ole Vig vgs i 2014 pga elevvekst samt avhending av resterende paviljonger.

Investeringsramme 15,5 mill. kroner.

Energi- og miljøinvesteringer

Generell ramme

For å nå utslippsmål er det tidligere vedtatt en årlig investering i planperioden 2011-13 på 12 mill. kroner, samt nye 12,3 mill. kroner i 2014

Nytt samlet investeringsbehov for dette formål i planperioden er 48,3 mill

Varmelager veksthus Mære

Det er tidligere iverksatt et prosjekt knyttet til *Senter for klimatiltak og fornybar energi i landbruket* landbruket på Mære landbruksskole. Dette omfatter så lang bygging og drift av et pilot-, FOU- og demonstrasjonsprosjekter basert på varmelagring for veksthus, mens biogassanlegget så langt ikke er realisert

Varmelagerprosjektet ønskes ferdigstilt slik at en kan innta en viktig forskning- og inkubatorrolle knyttet til klima- og energibruk. Prosjektet skal gi en energiproduksjon på 600 000 kWh pr. år knyttet til tomatproduksjonen på Mære. Prosjektet er så lang finansiert av tidligere rammer fra Energi- og miljøprogrammet, Enova, egeninnsats Mære Lbs og NTE.

Det foreslås en tilleggsinvestering på Energi- og Miljøprogrammet på 2,5 mill. kroner i 2011 for ferdigstilling av varmelageret inkl. dynamisk termoiske lagre, borehullslager og optimalisering av drift mot optimal veksthusproduksjon samt FOU- og kompetanseutviklingsarenaen

Universell utforming

Krav til universell utforming av bygg og skoleområder er styrket i nye lov og forskrifter. For nybygg/ombygginger i skoleinvesteringssaken forutsettes dette hensynet ivaretatt tilfredsstillende gjennom vedtatte rammer

For øvrige bygg og uteområder vil det være nødvendig med ytterligere tiltak. Det foreslås at disse kommer mot slutten av planperioden etter at det er gjennomført registrering og kartlegging av behov

Det er avsatt en samlet bevilgning på 8 mill. kroner i 2012/13 til formålet. Det foreslås ytterligere avsatt 4,1 mill. kroner i 2014.

Mindre tiltak Fylkesutdanningssjef/Eiendom

Det er behov for å kunne foreta mindre tilpasninger/ombygginger av eksist. bygg bl.a knyttet til kontinuerlige endringer i tilbudsstruktur og elevtall. I planperiodene 10-13 er det totalt bevilget 5,8 mill. kroner.

Dette forutsettes opprettholdt i 2014 med en tilleggsinvestering på 2,1 mill

Nytt investeringsbudsjett 2011-2014

Oversikt over fremdrift rest skoleinvesteringer med basis i **opprinnelig skolesak FT 21/06 (2006 kr)**;

Ny revidert prosjektbudsjett 11-14(kun prosjekt i opprinnelig sak i 2006 kroner)											
	2006	2007	2008	2009	2010	Sum vedtatt 06	2011	2012	2013	2014	Sum 2006
						10					14
Etter vgs	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0					0,0
Grong vgs	0,0	5,0	3,1	0,0	0,0	8,1	0,0	2,2			10,3
Linderøy vgs	0,0	4,0	5,5	0,0		9,5			20,1	0,0	29,6
Leksvik vgs	0,0	0,0	0,0	0,5	5,0	5,5	10,6	7,6			23,7
Levanger vgs	1,0	20,0	19,9	0,0		40,9	6,9	0,0			47,8
Meråker vgs	0,0	1,0	11,4	25,2	6,0	43,6					43,6
Mære landbr.skole	3,9	19,9	14,0	7,0	25,6	70,4	18,5				88,9
Olav Duun vgs	11,7	5,3	20,0	2,0	18,0	57,0	52,5	45,0			154,5
Ole Vig vgs	2,0	6,0	21,0	50,0	15,6	94,6	36,7	5,0			136,3
Etter/Steinkjer vgs	0,0	3,0	5,0	30,0	56,0	94,0	31,3	28,7			154,0
Verdal vgs	5,8	0,6	9,6	18,0	18,5	52,5					52,5
Ytre Namdal vgs	0,0	1,0	11,0	26,9	7,5	46,4					46,4
Fylkesutd.sjef/Eiendom	6,0	8,1	1,9	1,9	0,0	17,9	0,0	0,0	0,0	0,0	17,9
Sum (2006 kroner)	30,4	73,9	122,4	161,5	152,2	540,4	156,5	88,5	20,1	0,0	805,5

Oversikt over totalinvestering 2011-14 samt alle påfølgende vedtatte endringer inkl. justering til 2011-kr:

Investeringer utdanningsektor 2011-14 (2011- kroner)												
Investering	2011-14	Budsjetter					Økonomiplan 2011-14				Sum 2006-14	Totalt 2011-14
		Budsj. 2006	Budsj. 2007	Budsj. 2008	Budsj. 2009	Budsj. 2010	2011	2012	2013	2014		
Vedtatt økonomiplan 10-13		70,9	139,9	69,3	228,9	219,1	266,6	142,9	43,2		1180,7	452,7
Endring fremdrift Levanger vgs, utomhus							6,9	-6,9			0,0	0,0
Endring fremdrift Steinkjer vgs, trinn 2							-28,7	28,7			0,0	0,0
Endring fremdrift Ole Vig vgs/Storhall							28,7	-28,7			0,0	0,0
Innredning 3.etg Ole Vig vgs/Storhall										15,0	15,0	15,0
Kantinekjøkken Verdal vgs										5,0	5,0	5,0
Tilpassing Tilbudsstruktur, mindre prosjekt										2,0	2,0	2,0
Energi- og klimatiltak							2,5			12,0	14,5	14,5
Universell utforming bygg/utv.anlegg										4,0	4,0	4,0
Ord. prisstigning 2011							7,9	3,6	1,2	1,1	13,8	13,8
Sum endringer økonomiplan 2011-14							17,3	-3,3	1,2	39,1	40,5	40,5
Sum ny økonomiplan 2011-14		70,9	139,9	69,3	228,9	219,1	283,9	139,6	44,4	39,1	1221,2	493,2
Ny totalsum				727,9				493,2			1221,2	

Salg av eiendommer

Flg. gjenstående salg/endringer er forutsatt, gitt investeringsplan som angitt:

Objekt	Antatt verdi oppr.	Vedtatt øk. Plan 10-13	Ny plan 08-11
Øvre Nauma, Namsos		2012	2012
Div. parseller Mære		2010	2011
Vonheim, Leksvik		2011	2013
Egge vgs		2011	2012
Sum rest	32,5		
+ Allerede solgt tom 2010	32,5		
Total egenfinans.	65,0		
Forutsatt EK FT 07	64,5		

Vedr. felleseiendommer med STFK ligger det en verdi på ca 25 mill (vår andel) ved salg av Rotvoll . Prosess pågår i regi av STFK.

Tidligere vedtatt salg av Sutterø er utsatt i påvente av vurdering av vgs i Stjørdalsregionen og elevvekst. Barlia i Overhalla er fortsatt ikke avhendet. 4 tomter av 21 på Vårtun, Levanger er fortsatt ikke avhendet.

Salg av Skjånesbrygga, Rørvik

Fylkeskommunen eier en bryggeiendom i Rørvik med sjøhus for maritime fag ved Ytre Namdal vgs samt kaiplass for egen båt. Ut fra næringspolitiske interesser foreslås eiendommen solgt til Midt-Norsk Havbruk i 2011 for et takstbeløp på 4,2 mill. kroner. Salgsinntekten tilføres kapitalfondet.

Midt-Norsk Havbruk ønsker å etablere administrasjonssenter samt garderobebygg for sine virksomheter sør for Vikna på tomten. Det tas sikte på å etablere et eget utleiebygg for YNVGs behov på området (ca 225 m2) med tinglyst leierett for denne + kaiplass for båt. Der er forutsatt at begge parter blir enige om endelige vilkår i overdragelses- og leiekontrakt m.v.. Skolens økte leiekostnader kompenseres gjennom rammeøkning til sektor utdanning.

1.4 Fagskoler

1.4.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 17,5 mill. kroner i 2011. Dette er en nominell reduksjon på 0,7 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010, noe som også reduserer det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen for fagskolen tilsvarende i 2011.

1.4.1.1 Driftsramme 2011-14

Driftsramme 2011-14 FAGSKOLENE

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	0,0	0,0	26,8	26,8	26,8	26,8
Driftsinntekter	0,0	0,0	-9,3	-9,3	-9,3	-9,3
Netto driftsutgift	0,0	0,0	17,5	17,5	17,5	17,5

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011.

Gjennom forvaltningsreformen og lov om fagskoleutdanning, har fylkeskommunene fått ansvar for å tilby fagskoleutdanning basert på lokale, regionale og nasjonale interesseområder. Utgifter til fagskolene er fra 2011 synliggjort som egen sektor. Tilskuddet fra staten blir tildelt i rammetilskuddet etter særskilt fordeling, og vil for 2011 være på 17,5 mill. kroner. Disse midler gjelder kun de tekniske fagskolene. Det enkelte fylke søker staten om finansiering av helse- og sosialfagene.

1.4.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

Fylkestinget vedtok i FT-sak 09/95 at det opprettes ett felles styre for fylkeskommunens fagskoler, gjeldende fra 01.01.2010. Det felles styret for fagskolene vil ha et overordnet for økonomi og for hvilke tilbud fylkeskommunen skal gi.

Fra statens sin side er det uttrykt gjennom Stortingsmelding 44, at det er ønskelig at fylkeskommunene bør legge til rette for gode samarbeidsordninger som tillater studentene å velge fagskoletilbud på tvers av fylkestilhørighet. Dette forutsetter at det blir inngått avtaler om refusjonsordninger mellom fylkene eller avtaler som ivaretar de økonomiske konsekvensene av denne endringen. Nord-Trøndelag ligger høyt oppe i antall studenter innenfor fagskoleutdanning i landet. Av de 190 heltidsstudenter som tok utdanningen i Nord-Trøndelag skoleåret 2009/2010, var det hele 130 heltidsstudenter fra andre fylker.

Fagskolene i Nord-Trøndelag har gjennom mange år, bygd opp solide og kompetente fagmiljøer som kan vise til gode resultater og god søkning til de ulike studietilbudene. Studenter ved fagskolen består i hovedsak av folk som er i en arbeidssituasjon. De teknologiske hjelpemidlene som er utviklet gjennom nettbasert opplæring, gjør at flere med yrkesfagbakgrunn har fått mulighet til høyere utdanning. Mange har dermed fått utdanning innenfor sitt fagområde uavhengig av bosted. Dette er riktig med en nasjonal inngang og i tråd med nasjonal politikk og næringslivets behov for spisskompetanse innenfor de ulike yrkesfag. Det er derfor viktig å opprettholde mobilitet for studentene på tvers av fylkesgrenser. Det samme gjelder videreutvikling av nettbasert opplæring og fylkers /regioners samarbeide om utdanningstilbud.

1.5 Tannhelse og folkehelse

1.5.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 79,5 mill. kroner i 2011. Det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen reduseres med 0,3 mill. kroner i 2011 i forhold til 2010.

Gratis tannbehandling av 19 – 20-åringer er løftet inn som prioritert tiltak fra 2011 med 0,8 mill. kroner.

Driftsramme 2011-14 TANNHELSE OG FOLKEHELSE

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	93,3	95,5	98,9	98,0	98,0	95,5
Driftsinntekter	-23,4	-19,1	-19,4	-19,4	-19,4	-19,4
Netto driftsutgift	69,9	76,4	79,5	78,6	78,6	76,1

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011. Rammen i 2011 øker nominelt med 3,1 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Lønns- og prisstigning, økte pensjonsutgifter og budsjettekniske endringer utgjør til sammen 3,4 mill. kroner, slik at det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen reduseres med 0,3 mill. kroner i forhold til 2010.

Utvidede rettigheter for 19-20-åringer finansieres gjennom omprioritering/reduksjon i forhold til øvrige tiltak/brukere innenfor tannhelse. Dette skjer i praksis ved at to stillinger holdes vakante (hhv. tannlege og tannhelsesekretær), og at behandlingsoppgavene deres overføres til personell ved naboklinikken. Dette skjer med utgangspunkt i en situasjon med tilnærmet full tannlegebemanning.

Innenfor folkehelse forutsettes virksomheten opprettholdt på samme økonomiske nivå som i 2010.

1.5.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

Målsettinger

Tannhelse

- Tannhelsetjenesten skal gjennom helsefremmende og forebyggende arbeid bidra til å ivareta befolkningens tannhelse
- Befolkningen i alle deler av fylket skal få et tilstrekkelig og godt tilbud på tannhelsetjenester, gjennom bl.a. riktige prioriteringer, effektiv drift og god ressursutnyttelse

Folkehelse

- Folkehelsevirksomheten har som målsetting å skape samfunnsmessige forutsetninger for en god helse for hele befolkningen
- Reduksjon av sosiale forskjeller i helse skal være gjennomgående rød tråd i strategier og tiltak
- Folkehelsearbeidet skal bidra til borgermedvirkning, og være kunnskapsbasert og -utviklende. Det skal tas hensyn til lokale og regionale utfordringer
- Bearbeidet materiale fra HUNT-undersøkelsene skal tas i bruk og bidra til at nordtrønderne får bedre helse.

Utfordringer

Tannhelse

I forhold til tjenesteproduksjonen på lengre sikt, kan en se for seg følgende hovedutfordringer:

Økonomiske hovedutfordringer:

En relativt stor andel av Nord-Trøndelag har spredt bosetting, hvor faktiske kostnader for tjenesteproduksjon er vesentlig høyere enn i byer og tettsteder (smådriftsulemper). Det statlige rammetilskuddet kompenseres ikke i vesentlig grad slike merkostnader, hvilket gjør det vanskelig også for fylkeskommunen å bevilge tilstrekkelige midler til tjenesteproduksjon i vårt spredt bosatte fylke.

Personal-/rekrutteringsmessige hovedutfordringer:

Nord-Trøndelag er blant fylkene med lavest tannlegedekning pr. innbygger. Fylkets spredte bosetting skulle egentlig tilsi det motsatte, fordi en del av tannlegenes disponible tid i praksis må benyttes til ambuleringsreiser.

Nyutdannede tannleger foretrekker etablering i byer/tettsteder, samt ved klinikker med flere tannleger. Rekrutteringsproblemer til tannlegestillinger i mindre sentrale områder i landet har derfor i mange år vært en hovedutfordring for Den offentlige tannhelsetjenesten, men situasjonen har blitt noe bedre de siste par årene. Samtidig er vi inne i en periode hvor mange stabile og produktive tannleger nærmer seg pensjonsalder, og derfor må erstattes av nyutdannede tannleger. Dette kan forsterke rekrutteringsmessige og dermed også økonomiske utfordringer i årene framover.

Utfordringer mht. klinikkstruktur:

Vi har pr. i dag mange ambuleringsklinikker som betjenes av personell fra omkringliggende klinikker. Økonomiske og rekrutteringsmessige utfordringer kan gjøre det nødvendig å foreta endring av funksjonsfordelingen mellom enkeltklinikker innenfor samme geografiske område. De nybygde hovedklinikkene vil være et viktig utgangspunkt for en slik strukturell og funksjonsmessig utvikling av tannhelsetjenesten i fylket.

Folkehelse

Folkehelseområdet er fortsatt inne i en nødvendig oppbyggingsfase i forhold til å etablere området som en lovpålagt tjeneste med nødvendig kompetanse og økonomiske ressurser. Lovkravet innebærer å ivareta folkehelse i egen tjenesteyting og være pådriver for og samordne / koordinere folkehelsearbeidet i fylket. Dette skal bl.a. gjøres gjennom alliansebygging og partnerskap, og ved å understøtte kommunenes folkehelsearbeid. I tillegg skal fylkeskommunen framskaffe kunnskap om og oversikt over helsetilstanden i fylket og faktorer som påvirker helsen.

Økonomisk sett er folkehelseområdet lite innenfor sektor tannhelse og folkehelse. Dette har sammenheng med at folkehelsearbeidet ikke "eier" noen egen arena, og at denne type arbeid naturlig nok må foregå på andre sektorers arena. Det ligger derfor en utfordring i å synliggjøre (tallfeste) folkehelsearbeid som foregår innenfor andre sektorers budsjett.

1.5.3 Tjenester og tjenesteproduksjon

Fordeling på tjenester framkommer slik i regnskap 2009 og budsjett 2010:

Tjeneste	R 2009	OB 2010
Folkehelse	3,3	6,6
Tannhelse	66,6	69,8
TANNHELSE OG FOLKEHELSE	69,9	76,4

Tannhelse

Kostnader og tjenesteproduksjon viser følgende utvikling i de senere årene (nøkkeltall fra Kostra-databasen, hvor 2009 er det siste tilgjengelige året):

Kostratall	NT	NT	NT	Gj.snitt fylkeskommuner 2009
	2007	2008	2009	
<i>Prioritering:</i>				
Brutto driftsutgifter pr. innb.	539	582	607	547
Netto " "	425	473	498	399
Netto " i % av NTFK totalt:	4,7	4,7	4,7	4,8
<i>Tannhelsesdata:</i>				
5-åringer (Prosentandel som aldri har hatt hull)	76 %	78 %	82 %	80 %
12-åringer (Gj.sn. antall tenner m/ hull eller fyllinger)	1,6	1,5	1,3	1,4
18-åringer (Gj.sn. antall tenner m/ hull eller fyllinger)	4,8	4,9	4,8	4,7
<i>Dekningsgrad:</i>				
Behandlet (i % av alle innbyggere):	21,9	21,8	23,2	21,4
" (i % av prioriterte innbyggere)	58,9	60,1	61,4	62,2
" (i % av betalende/øvrigt ")	6,5	5,6	7,2	5,8

Om Prioriteringer (ressursfordeling):

Vi ligger på landsgjennomsnitt mht. andelen av fylkeskommunens totale driftsrammer som brukes til tannhelseformål. Brutto driftsutgifter var i 2009 ca. 10 % høyere enn i gjennomsnittsfylket, og netto driftsutgifter lå 25 % over landsgjennomsnittet.

Om Tannhelsesdata (tjenestebehov):

Nordtrønderske barn og ungdommers tannhelse er omtrent som landsgjennomsnittet, og vi ser en positiv eller stabil utvikling siden 2007.

Om Dekningsgrad (produksjon/behovsdekning):

Også når det gjelder tjenesteproduksjonen er det en markert positiv økning siden 2007. Det er imidlertid store geografiske variasjoner innad i fylket.

Vi behandlet i 2009 en større andel av totalbefolkningen enn gjennomsnittsfylket. Dette har sammenheng med økt personellstabilitet og dermed økt behandlingsskapasitet siden 2008.

Større andel av betalende pasienter enn landsgjennomsnittet må sees i sammenheng med at det utenfor byer og tettsteder er få privatpraktiserende tannleger.

Det vil være naturlig å prøve å videreføre tjenesteproduksjonen på 2009-nivå, og samtidig utjevne forskjeller i dekningsgrad mellom ulike deler av fylket. Dette vil trolig på litt sikt kunne bli en svært utfordrende oppgave, i takt med pensjonering og behovet for nyrekruttering av personell, jf. avsnitt om utfordringer over.

Folkehelse

Det at folkehelsearbeid er nytt som lovregulert obligatorisk ansvarsområde for fylkeskommunen fører til økte politiske forventninger og ambisjoner ikke bare fra fylkeskommunen, men også fra kommunene. Budsjettet forutsetter en videreføring av at folkehelsearbeidet innenfor tannhelse og folkehelse nå er overført fra prosjektfinansiering til dekning over driftsbudsjett.

Innfrielse av og videreutvikling av forpliktende partnerskapsavtaler med kommunene, samt folkehelsekomiteens tilskuddspott til folkehelseprosjekter representerer den største delen av den økonomiske tjenesteproduksjonen innenfor sektor tannhelse og folkehelse.

HUNT forskningssenter, som nå er samlokalisert med HUNT Biobank på Levanger, har behov for større lokaler. Dersom planene om utbygging realiseres, vil Fylkeskommunen bidra til å dekke økte husleieutgifter ved at det årlige tilskuddet til forskningssenteret økes med om lag 350.000 kroner.

1.5.4 Klima- og energiltak

Ansatte skal følge fylkeskommunens reisepolicy.

Overgang fra engangsutstyr til mer steriliserbart vurderes. Dette gjelder for eksempel drikkebeholder i stål i stedet for plast.

Amalgam er ikke lenger tillatt brukt.

1.5.5 Investeringer

Investering i tannklinikker, utstyr

Løpende fornyelse av tannlegestoler og øvrig utstyr ved tannklinikkene

Digital røntgen

Installasjon av digital røntgen påbegynt i 2010 fortsettes ved flere klinikker

Ombygging hovedklinikk Guldbergaunet

Det ble for 2010 bevilget 6,0 mill. kroner til formålet, som er ubrukt og dermed foreslås rebevilget i 2011.

Utstyr/inventar hovedklinikk Guldbergaunet

Det er tidligere bevilget 4,0 mill. kroner, som ikke er brukt, og som derfor foreslås rebevilget i 2011. Det er uklart om denne utstyrsbevilgningen vil være tilstrekkelig for å etablere ny tannklinikk i nevnte lokaler.

Ombygging av klinikklokaler Grong

Det er tidligere bevilget 4,0 mill. kroner, som ikke er brukt, og som derfor foreslås rebevilget i 2011. Dette er en rammebevilgning for utbygging/ombygging/oppdatering av nåværende klinikk, og beløpet kan eventuelt også benyttes til nødvendig utstyrsanskaffelser.

1.6 Kultur

1.6.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 57,8 mill. kroner. Det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjon øker med 0,96 mill. kroner i forhold til 2010.

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	180,7	93,0	94,6	94,3	94,3	92,4
Driftsinntekter	-131,9	-36,7	-36,8	-36,8	-36,8	-36,8
Netto driftsutgift	48,8	56,3	57,8	57,5	57,5	55,7

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011. Rammen i 2011 øker nominelt med 1,5 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Lønns- og prisstigning og budsjettekniske endringer utgjør 0,56 mill. kroner, slik at det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen øker med 0,96 mill. kroner.

Det er rom for ytterligere styrking av kulturminnevernområdet med en stillingsressurs.

Midtnorsk Filmsenter får en økning av rammen med 0,1 mill. kroner.

På museumsområdet har fylkeskommunen økt sin andel i takt med staten, både til Stiklestad Nasjonale Kultursenter A/S og Museet Midt, og tilskudd til museumsdeponi er oppjustert i hht til foreliggende avtale. I tillegg er tilskudd til Steinvikholm Musikkteater økt i samsvar med funksjonsfordelingen mellom staten og Stjørdal kommune.

Det regionale nivået for drift og investeringer for Rock City Namsos der fordelingen mellom staten, fylkeskommunen og Namsos kommune er hhv 60/20/20 løses gjennom belastning av Regionalt utviklingsprogram for 2011.

Videreføring av Midtnorsk Filmfond i samarbeid med Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune løses gjennom belastning av Regionalt utviklingsprogram for 2011.

Ansvar for fylkeskommunens friluftsmidler er fra 2011 overført til Regional utviklingsavdeling.

Av nettodriftsramme på 58 mill. kr yter Nord-Trøndelag fylkeskommune om lag 25 mill.kr i tilskudd til ulike kulturformål. Driftstilskudd til institusjoner med fylkeskommunalt eierskap og/ eller partnerskapsavtale utgjør om lag 19,5 mill. kroner.

1.6.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

Hovedutfordringen for kulturområdet er å sikre bredden og kvaliteten innenfor kulturområdet slik at alle kan oppleve å ta del i kunst og kultur.

Følgende målsettinger ligger fast i økonomiplanperioden:

- Sikre kunst – og kulturformidling for hele befolkningen med barn og unge som hovedmålgruppe
- Videreutvikle samarbeidet med fritids-, interesseorganisasjoner, lokalsamfunn og kommuner i arbeidet med å nå visjonen "Kultur for alle"
- Utvikle god kvalitet på fylkeskommunens forvaltnings- og tjenesteoppgaver innenfor kulturområdet og bl.a oppfylle krav til universell utforming i forbindelse med idrettsanlegg, kulturbygg og produksjoner

- Videreutvikle kulturdimensjonen i samhandling med andre samfunns mål bl.a hvor en satsing på kultur gir næringsutvikling og arbeidsplasser, integrering og inkludering, helse, læring og kreativitet.

De viktigste planer og strategier for å nå de forannevnte mål er å:

- Sikre formidlingen av profesjonelle kunst til alle grunnskolene i fylket gjennom Den Kulturelle skolesekken
- Forvalte tilskuddsordningene som rettes mot fritidskulturlivet på en tilfredsstillende måte
- Følge opp museumsstrategisk plattform (FT 10/6)
- Følge opp handlingsprogram for kulturminnepolitikken
- Følge opp teaterstrategisk plattform
- Følge opp og gi råd til utbygger av idrettsanlegg og kulturbygg slik at de oppfyller de krav som settes til universell utforming
- Følge opp handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet
- Følge opp strategiplan for kulturnæringer gjennom utvikling av tiltaksplan i samarbeid med Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune

1.6. 3 Tjenester og tjenesteproduksjon

For 2009 og 2010 fordeler regnskap og budsjett seg slik:

Tjeneste	Tjeneste (t)	R 2009	Oppr. bud. 2010
420	Administrasjon	1,6	1,3
430	Administrasjonslokaler	0,5	0,1
480	Diverse fellesutgifter	0,0	-
700	Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringsliv	0,3	0,2
710	Fylkeskommunal næringsvirksomhet	-	-
716	Friluftsliv og miljø	0,3	0,3
740	Bibliotek	5,5	5,5
750	Kulturminnevern	1,0	3,5
760	Musèer	12,8	15,5
771	Kunstformidling	13,2	18,3
772	Kunstproduksjon	0,4	0,3
775	Idrett	- 9,3	4,0
790	Andre kulturaktiviteter	22,9	7,2
870	Renter/utbytte og lån	- 1,1	-
880	Interne finansieringstransaksjoner	0,8	-
8	KULTUR	48,8	56,3

Stimulering av frivilligheten

Fylkesrådets ambisjon som er knyttet til den politiske plattform, følges opp gjennom stimulerings- og utviklingstilskudd rettet mot fritidskulturlivet med prioritering av barn og unge, funksjonshemmede, flyktninger og innvandrere

Etter gjennomgang av festivalstøtteordningen i 2009 ble det vedtatt nye retningslinjer. Framtidig festivalstøtteordning innenfor kulturområdet rettes mot drift av festivalene, mens utviklingsmidler for festivaler knyttes til regional utviklingsprogram.

Barn og Ungdom

Barne og ungdomsområdet vil i 2011 bli fulgt opp gjennom følgende tiltak:

- Videreutvikle samarbeidet med Nord-Trøndelag Barne-og Ungdomsråd (NTBUR) gjennom drifts- og stimuleringsstilskudd til barne- og ungdomsorganisasjonene og samarbeidspartner i ungdomspolitiske saker
- Legge til rette for gjennomføring av Ungdommens Kulturmønstring (UKM)
- Legge til rette for gjennomføring av Ungdomskonferansen 2011
- Videreutvikle ungdomsportalen www.ungint.no
- Videreføre partnerskapet med alle kommunene i gjennomføringen av Den Kulturelle skolesekken
- Formidle profesjonelle kunstproduksjoner til alle grunnskolene i fylket gjennom Den Kulturelle skolesekken
- Evaluere og vurdere videre drift av Kulturkort for ungdom (Plænti) i partnerskap med kommunene
- Være med å utvikle barn og unges oppvekst gjennom programarbeidet knyttet til oppfølging av Oppvekstkommisjonen

Idrett

Nord-Trøndelag fylkes andel av overføringer av spillemidler til idrettsanlegg vil forvaltes og prioriteres i tråd med de krav som settes til denne ordningen i tett samhandling med staten, kommunene og utbygger/søker. I dette ligger også prinsippet om universell utforming.

Fylkeskommunens investeringstilskudd til ulike idrettsanlegg videreføres gjennom regional utviklingsprogram (RUP).

Samarbeidet med Nord-Trøndelag Idrettskrets videreutvikles gjennom drifts- og stimuleringsstilskudd.

Tilskudd til store idrettsarrangement opprettholdes

Handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ferdigstilles.

Videre arbeid med "Idrettspolitisk manifest for Trøndelag" vil bli vurderes nærmere.

Museums- og kulturminneområdet

Museumsstrategisk plattform følges opp i samhandling med kommunene og de to konsoliderte museene – Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS og Museet Midt IKS.

Driftstilskudd til SNK AS (det konsoliderte museet i sørlig del av fylket) og Museet Midt IKS i nord videreføres i tråd med partnerskapsavtalene med eierkommunene, staten og fylkeskommunen.

Stimulerings- og utviklingstilskudd videreføres til Saemien Sijte, Snåsa og Falstadsenteret (Senter for Menneskerettigheter), Levanger.

Arbeidet med eldre og nyere tids kulturminner videreføres i tråd med prioriteringene knyttet til handlingsprogram for kulturminnepolitikken i tett partnerskap med kommunene, tiltakshavere/ grunneiere, fylkesmannen m.v..

Arbeidet med pilgrimssatsingen og Olavsarvområdet videreutvikles i samhandling med Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og SNK AS.

Kunstformidling – oppfølging av plan for profesjonell kunst

Fylkestinget vedtok i sak 08/38 Økonomistrategi 2009 -2012 pkt 6:

"Fylkestinget mener at ambisjonene i planen (Plan for profesjonell kunst) må tilpasses rammene i videre økonomiplaner. Fylkestinget vil arbeide for at en større andel av statens overføringer til kulturområdet kommer til Nord-Trøndelag".

For 2011 vil følgende tiltak gjennomføres:

- Sikre kvaliteten og avtalt mengde av de kunstproduksjoner som formidles gjennom Den kulturelle skolesekken
- Øke den nordtrønderske profilen gjennom www.kulturnett.trondelag.no
- Utvikle felles kunstformidlingstiltak i samhandling mellom de konsoliderte museene, kommunene og fylkeskommunen
- Arbeide for å sikre Nord-Trøndelag Teater AS sin andel av statlige midler som et regionteater på linje med statens funksjonsfordelingssystem (70/30)
- Ta opp med Kulturdepartementet muligheten for å sikre Norsk Revyflaglig Senter/Norsk Revyfestival knutepunktstatus knyttet til revy.
- Sikre videre tilskudd til Midt-Norsk Filmsenter og Steinvikholm Musikkteater etter avtalte finansieringsmodeller
- Videreføre MidtNorsk Filmfond gjennom Regionalt utviklingsprogram
- Kvalitets sikre og medfinansiere Rock City, Namsos gjennom Regionalt utviklingsprogram
- Utvikle og følge opp handlingsplan knyttet til strategi for kulturnæringer i samhandling med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune
- Sikre festivalene gjennom driftsstøtteordning og utviklingsmidler knyttet til Regionalt utviklingsprogram
- Videreutvikle Fylkesbiblioteket som regional utviklingsaktør, innenfor litteratur og bibliotekarbeid i samarbeid med kommunene.
- Evaluerer distriktsmusikerordningen og utarbeide framtidig strategi for profesjonell musikkformidling

1.6.4 Klima- og energitiltak

Tilgjengelighet til kunstopplevelser og tilgang til kulturdeltakelse vil gi store miljøeffekter gjennom økt trivsel i lokalsamfunn og økt livskvalitet for enkelt menneske. Fylkeskommunens turnerende virksomheter som Nord-Trøndelag Teater AS og Musikk i Nord-Trøndelag i tillegg til Den kulturelle skolesekken, er sentrale aktører for å nå mål knyttet til bolyst og læring.

Kortreist kulturkonsum er i stor grad miljøvennlig konsum.

Ved tildeling av tilskudd over kulturbudsjettet vil det settes miljøkrav på linje med miljøkrav som settes i andre fylkeskommunale tilskudd (eks. regionalt utviklingsfond).

I råd- og veiledningstjenesten som fylkeskommunen driver innenfor området eldre og verneverdige bygninger, vil kunnskapsformidling om etterbruk av gamle materialer og restaurering av eldre bygninger istedenfor å bygge nytt, gi miljøverdier både på kort og lang sikt.

De ansatte som arbeider innenfor kulturområdet vil følge opp de miljøkrav som settes for fylkeskommunens generelt eks. reisepolicy.

1.6.5 Investeringer

Fylkeskommunen har i planperioden ikke egne investeringer på kulturområdet, men gir tilskudd til investeringer i det nord-trønderske kulturlivet sine institusjoner og anlegg.

Nord-Trøndelag fylkeskommune har hatt en viktig rolle for å få på plass partnerskapet mellom kommune, fylke og stat for finansiering av Bergkunstmuseet, Det magiske berget i Stjørdal fra 2010. Et liknende partnerskap er under utvikling for framtidig rehabilitering av Stiklestad Planteskole til arkiv og museumsdeponi for hele fylket.

Fylkeskommunen gir også investeringstilskudd til større regionale idrettsanlegg gjennom regionalt utviklingsprogram (RUP), og medvirker økonomisk i større utviklingsprosjekt av regional karakter innenfor idrettsområdet.

1.7 Regional utvikling

1.7.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 622,8 mill. kroner. Det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjon reduseres med 5 mill. kroner i forhold til 2010.

Driftsramme 2011-14 REGIONAL UTVIKLING

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	675,5	834,2	846,0	845,0	844,5	824,2
Driftsinntekter	-319,1	-222,2	-223,1	-223,1	-223,1	-223,1
Netto driftsutgift	356,4	612,0	622,8	621,8	621,3	601,0

Tabellen viser løpende prisnivå, dog 2011-kroner fra 2011. Rammen i 2011 øker nominelt med 10,8 mill. kroner. Lønns- og prisstigning og budsjettekniske endringer utgjør 14,4 mill. kroner, slik at det økonomiske grunnlaget for tjenesteproduksjonen reduseres med 3,6 mill. kroner.

Som en videreføring av toleranseprosjektet er det opprettet et Innvandrerråd. Sekretærfunksjon for Trøndelagsrådet er bevilget i to-årsperioden 2011-12.

Fra 01.08.10 er det innført en rett til skoleskysst for funksjonshemmede til og fra skolefritidsordning i skoleåret, og sektoren er tilført 0,3 mill. kroner til ordningen.

Til fordeling gjennom Regionalt utviklingsprogram er det bevilget 161,6 mill. kroner, hvorav 112,8 mill. kroner kommer fra Kommunal- og Regionaldepartementet. Det er avsatt midler i statsbudsjettet til næringsrettede midler til regional utvikling i områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift. Nivået på disse midlene blir fordelt 1. kvartal 2011. (ca. 8 mill. kroner i 2010). En andel av midlene skal benyttes til bredbåndsutbygging i områder som eller ikke vil bli utbygd av kommersielle aktører.

Ansvar for tildeling av fylkeskommunens friluftsmidler er fra 2011 overført fra kultur til regional utviklingsavdeling.

1.7.2 Mål, prioriteringer og utfordringer

1.7.2.1 Målsettinger

Følgende målsettinger ligger fast i økonomiplanperioden:

- *Standardheving på fylkesvegnettet og økt andel fastdekke.*
I Handlingsprogram for nye fylkesveger 2010-13 er det klar målsetting å prioritere drift og vedlikehold, samt økt fokus på trafiksikkerhet gjennom økt budsjett for gang- og sykkelveger. På gamle fylkesveger er det et mål å få til en generell standardheving av fylkesvegnettet og økt andel med fastdekke. Målsettingen om fastdekke på alle fylkesveger innen 2020 ligger fast, samt at drifts- og vedlikeholdsstandarden skal opprettholdes.
- *Videreutvikling av kollektivtilbudet/ bestillingstransport i fylket*
Det er en målsetting å se sammenheng mellom kollektivtilbudet for hele fylket og bestillingstransport i distriktene, samt videreutvikling og samordning av TT-transport i den forbindelse. Gjennom prosjektet "Kollektivtransport i distriktene" (KID) er det et mål at prosjektet skal inkluderes i fylkeskommunens ordinære driftsbudsjett.
- *Båt/ferje*
Det er en prioritert oppgave å opprettholde rutetilbudet for fylkesveiferjesambandet Eidshaug-Gjerdina og Borgan-Ramstadlandet. Gjennom forvaltningsreformen har fylkeskommunen fått utvidet ansvar for ferjedrift og tilhørende kaianlegg. Det er stort

behov for vedlikehold av kaianleggene både for nye og gamle fylkesvegferjer, og i samarbeid med de aktuelle kommunene er det en målsetting å komme i gang med dette arbeidet

- *Gjennomføring av forvaltningsreformen, kompetanse*
De nye oppgavene som er tilført gjennom forvaltningsreformen stiller store krav til samhandling med andre aktører, ikke minst kommunene. Det er et mål å ha en kompetanse som kan bidra positivt i en slik samhandling.
- *Regionalt utviklingsprogram*
For å få en best mulig utnytting av de regionale utviklingsmidlene er det et mål at kommunene samhandler for å utvikle gode utviklingsprosjekter. Det skal settes større fokus på effekten av bruken av regionale utviklingsmidler. Øke graden av forutsigbarhet gjennom tydeligere prioriteringer for bruken av midlene til fylkeskommunenes egne virksomheter i deres regionale utviklingsarbeid.

Arbeidsmål knyttet til målsettingene

Standardheving på fylkesvegnettet og økt andel fastdekke:

- Gjennomføre drifts- og investeringsrammen for nye og gamle fylkesveger i økonomiplanperioden.

Best mulig kollektivtilbud for befolkning og næringsliv i Ytre Namdal:

- Opprettholde/ videreutvikle rutetilbudet for fylkesveiferjesambandet Eidshaug-Gjerdina og Borgan-Ramstadlandet.

Vedlikehold av kaianleggene både for nye og gamle fylkesvegferjer:

- Øke rammen til kaifond

Videreutvikling av kollektivtilbudet/ bestillingstransport i fylket:

- Overgang fra faste ruter til bestillingstransport
- Samordning av offentlig betalte transporter

Få en best mulig utnytting av de regionale utviklingsmidlene:

- Iverksette redskap/ tiltak for måling av resultater

1.7.2.2 Prioriteringer og utfordringer

Fylkesveg

Bevilgninger til drift og vedlikehold av fylkesveger (ekskl. moms), legges på nivå med økonomiplanen 2010-13.

Nye tall i Fylkesvegplan 2010-2013 viser et gap på om lag 50 mill. kroner i økonomiplanperioden når det gjelder økonomiske rammer og uttrykt behov på drift/vedlikehold fylkesveg. Etterslepet på vedlikehold er størst på gamle fylkesveger. Hovedandelen av kostnadene er knyttet til funksjonskontrakter (avtaleregulerte kostnader), samt at standardkravene innenfor både sommer- og vintervedlikehold er økt. Det er et uttalt mål å få til en generell standardheving av fylkesvegnettet og økt andel med fastdekke.

Overføring av ansvaret for nye fylkesveger innebærer et stort investeringsbehov for å oppgradere vegnettet til akseptabel standard. Målsettingen om en tilfredsstillende vegstandard kan trolig ikke nås uten betydelige økte midler til drift og vedlikehold i flere år framover.

Kollektivtransport

Kollektivtransporten vil i planperioden bli lagt på nivå med forrige økonomiplan, og bruken av midlene vil bli dreid mer over fra faste ruter til bestillingstransport.

Det er inngått langsiktige rammeavtaler med de største rutebilselskapene om godtgjørelse for drift av lokale rutetilbud, inkludert skoleskyss som gjelder til 31.12.2013. Kostnadsutviklingen innen området er økende, bl.a. som følge av bransjeavtalens vilkår som medfører en betydelig lønnsøkning som overstiger vanlig lønnsvekst. Økte lønnskostnader vil, i tillegg til en stadig økende drivstoffpris, føre til at fylkeskommunen vil ha store utfordringer innenfor dette området.

Bestillingstransport har blitt en viktig del av kollektivtilbudet i fylket. Det legges opp til økt satsing på tilbringertjeneste og serviceruter, med overgang fra faste ruter til bestillingstransport. Dette forutsetter ytterligere kutt i fast ruteproduksjon.

Utgiftene til grunnskoleskyss har hatt en betydelig økning de siste årene. Dette skyldes i hovedsak økt omfang av drosjeskyss ved delt foreldreansvar og skyss med spesialbil av funksjonshemmede elever. Administrasjonen legger stor vekt på å finne kostnadseffektive og gode løsninger for elevene. Det legges betydelig vekt på å sikre samkjøring av elevene i den grad det er mulig. Området vil konkurransenutsettes i løpet av våren 2011.

Utgiftene til TT-transport har flatet ut. Dette skyldes først og fremst igangsetting av et prøveprosjekt der TT-transport koordineres med annen type offentlig betalte transport. Målet med prosjektet er et mer tilgjengelig samfunn, hvor flest mulig av dagens TT-brukere skal kunne benytte den ordinære kollektivtransporten, inklusive bestillingstransport og serviceruter som er åpne for alle.

Ordningsordningen med ungdomskort er innført på ekspressbussene mellom Namsos og Stjørdal og Rørvik til Stjørdal og de nye fylkesvegferjene. Fylkeskommunen kompensere for selskaperens inntektstap med ca 0,5 mill. kroner pr år. Det arbeides videre med å utvide ordningen til også å omfatte NSB og riksvegferjene.

Alle skolebusser er nå utstyrt med sikkerhetsseleer. Det er viktig at dette arbeidet følges opp med kontakt mot kommunene, skolene, foreldrene og sjåførene, for å sikre at sikkerhetsseleene blir brukt. Det vurderes også å innføre en prøveordning med alkolås i noen busser og noen drosjer (til sammen 10 stk). Dette vil innebære en kostnad på ca 0,25 mill. kroner.

Kaier og ferjeleier

Fylkeskommunen har overtatt ansvaret for de "nye" fylkesvegferjesambandene. Infrastrukturen i disse sambandene er i god stand. Kommunene har ansvaret for infrastruktur i hurtigbåtsambandet og "gamle" fylkesvegferjesamband. En del av disse anleggene er i dårlig forfatning. For å avhjelpe situasjonen i hurtigbåtsambandet, har Fylkestinget opprettet et infrastrukturfond for oppgradering og vedlikehold. Så langt er det avsatt 8 mill kr til formålet.

Det er etablert en dialog med kommunene for å ivareta et helhetlig fylkeskommunalt ansvar for fylkesveg til fergeleiet, fergeleiene og fergesambandet. Det forventes at veg og fergekaier som skal overtas av fylkeskommunen er i høvelig stand og at det innledes en dialog med Nærøy og Vikna kommune om å overta eksisterende fylkesveger til kommunale veger som motytelse. Det forutsettes at dette vegnettet også er i høvelig stand.

Forvaltningsreformen

Gjennom forvaltningsreformen er fylkeskommunen gitt nye oppgaver som vil kreve utvikling av kompetanse på områdene innen landbruk/ miljø og fiskeri/havbruk.

Ny plan- og bygningslov legger opp til en sterkere grad av samordning mellom kommunal og regional samfunnsplanlegging, slik samhandling er ressurskrevende og krever større fokus i administrasjonen.

Overføring av ansvaret for øvrige riksveger innebærer et stort investeringsbehov for å oppgradere vegnettet til akseptabel standard. Etterslepet på vedlikehold er stort og økende og for å nå målsettingen om en tilfredsstillende vegstandard er det nødvendig med betydelige økte midler til drift og vedlikehold i flere år framover.

Regionale utviklingsmidler

Det må utvikles bedre metoder for måling av resultater av bruken av utviklingsmidler. Samhandlingen med kommunene er en sentral del av dette arbeidet, og samhandling mellom kommunene er viktig for å få best mulig effekt av midlene.

Fylkestinget gjør en rekke vedtak om intensjoner omkring utvikling på en rekke områder uten at det fattes bevilgningsvedtak i tilknytning til plandokumenter o.l. Plandokumenter og intensjoner om satsing på en rekke områder innebærer en stor etterspørsel og forventninger om dekning av utgifter både til investeringer, utviklingsoppgaver og drift fra regionalt utviklingsprogram. For å gi en større forutsigbarhet må det foretas tydeligere prioriteringer og krav om effektivitet for bruken av midlene til fylkeskommunenes egne virksomheter i deres regionale utviklingsarbeid. Dette er også nødvendig for å gi et større handlingsrom til å kunne bidra i viktige utviklingsprosjekter.

Avdelingen er tillagt en rolle som partnerskapsledende i mange utviklingsoppgaver, dette krever utvikling av kompetanse.

Bredbånd

Det er i forslag til statsbudsjettet avsatt midler til bredbåndsutbygging i områder som ellers ikke vil bli utbygd av kommersielle aktører. Denne fordelingen kommer våren 2011. Det er også lagt opp til å legge trekkør som en del av infrastrukturen i forbindelse med opprusting av fylkesvegnettet.

Samisk kultur

Nord-Trøndelag Fylkeskommune har sammen med Snåsa kommune vært en del av forvaltningsområdet for samisk språk siden 1.1.2008. NTFK mottar i den forbindelse 1.2 mill pr år i såkalte tospråklighetsmidler fra Sametinget til utvikling og synliggjøring av sørsamisk språk og kultur i Nord-Trøndelag.

Disse midlene brukes til 3 hovedtyper av tiltak:

1. Interne tiltak i NTFK, inklusive ytre etater
2. Tiltak i samarbeid med Snåsa kommune, blant annet språksentertiltak
3. Støtte til eksterne tiltak og prosjekter etter søknad

Opprinnelig er Sametingets tospråklighetsmidler ment benyttet til konkret språkutvikling og etablering av funksjonell tospråklighet i fylkeskommunen. Etter avtale med Sametinget har NTFK vært fleksibel mht innhold i tospråklighetstiltak og vi har gitt støtte til et bredt spekter av tiltak og aktiviteter innen utvikling og synliggjøring av sørsamisk språk og kultur i fylket.

Sametingets overføring av tospråklighetsmidler skjer to ganger pr år og er basert på rapporter, regnskap og aktivitetsplaner fra vår side.

1.7. 3 Tjenester og tjenesteproduksjon

Fordeling på tjenester framkommer slik i regnskap 2009 og budsjett 2010:

Tjeneste	Tjeneste (t)	R 2009	OB 2010
400	Politisk styring og kontrollorganer	1,2	1,4
420	Administrasjon	2,9	2,6
430	Administrasjonslokaler	0,9	0,3
460	Tjenester utenfor ord. f.k. ansvarsområde	9,4	-
480	Diverse fellesutgifter	2,4	2,1
490	Interne serviceenheter	0,5	-
700	Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringsliv	23,7	35,3
705	Finansieringsbistand overfor næringslivet	-6,2	-1,4
715	Lokal og regional utvikling	11,4	11,5
720	Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	106,1	275,8
730	Bilruter	161,1	153,3
731	Fylkesveiferjer	4,5	97,6
732	Båtruter	23,8	26,3
733	Transport(ordninger) for funksjonshemmede	10,0	12,3
790	Andre kulturaktiviteter	0,2	0,9
870	Renter/utbytte og lån	-0,8	-
880	Interne finansieringstransaksjoner	5,1	-6,0
7	REGIONAL UTVIKLING	356,4	612,0

Kostra-tall

	NT 2007	NT 2008	NT 2009	Gj.snitt u/ Oslo 2009
<i>Prioritering:</i>				
1) Nto dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt	2 112	2 171	2274	1962
2) Nto dr.utg. i kr pr. innb., fylkesveier i alt	773	745 *)	757	501
3) Nto dr.utg. i kr pr. innb., transp. for funksj.hemmede	81	91	76	56
4) Brutto inv.utg.i kr pr. innb., fylkesveier i alt	335	461	480	412
<i>Dekningsgrad:</i>				
5) Fylkesvei med fast dekke. Prosent	44,5	44,5	46,1	81,4
<i>Produktivitet:</i>				
6) Bto dr.utg. i kr pr. km. fylkesvei i alt	56 776	55 818	60 704	85 021
7) Skolereiser i pst. av alle reiser, bilruter	78,5	78,3	80,9	37,5

1. For samferdselssektoren sett under ett (fylkesveier, bilruter, fylkesveiferjer, båtruter og transport for funksjonshemmede) ligger NT godt over landsgjennomsnittet (eks. Oslo)

2. Tallene viser netto driftsutgifter inkl. avskrivninger på fylkesveg drift/ vedlikehold. I 2008 er tallet korrigert for statstilskudd til veg SNK.
3. Nord-Trøndelag ligger høyt når det gjelder tilskudd pr. bruker til transport for funksjonshemmede. Det er likevel en nedgang fra 2008 til 2009. Dette har sammenheng med at flere kjører kortere og færre turer, samt at flere tt-brukere benytter bestillingstransport i stedet for tt-transport.
4. Nedgangen i brutto investeringer i 2007 skyldes lavere kommunal finansieringsandel.
5. Nord-Trøndelag har pr. 2009 lav andel fylkesveg med fastdekke i forhold til gjennomsnittet for landet.
6. Fylkeskommunens totale driftsutgifter til fylkesveg ligger under gjennomsnittet for landet.
7. Nord-Trøndelag bruker omtrent 80% av bilrutebudsjettet til skolereiser, dette er høyt forhold til landsgjennomsnittet.

Omprioritering

For å innpasse reduksjon i sektorrammen fra 2010 til 2011 er det foretatt omprioriteringer innenfor Regionalt utviklingsprogram, overføring til de videregående skolene og mindre tiltak innenfor samferdsel.

Politisk styring

Tjenesten omfatter utgifter til handlingsplan for fylkets trafikksikkerhetsutvalg.

Administrasjon

Tjenesten omfatter lønn, sosiale kostnader og reiseutgifter for leder, saksbehandlere og transportløyve, samt driftsutgifter for regional utviklingsavdeling.

Eldrerådet, rådet for likestilling og funksjonshemmede og Innvandrerrådet

Driftsnivået for elderrådet og rådet for likestilling og funksjonshemmede er videreført på samme nivå som 2010. Hvert av rådene har fast 50% stillingsressurs. I tillegg er det etablert innvandrerråd med 50% stillingsressurs.

Regionale utviklingstiltak/ tilrettelegging for næringslivet

Regionale utviklingsmidler inngår i Regionalt utviklingsprogram (RUP), og utgjør sammen med bevilgninger fra Kommunal- og regionaldepartementet på til sammen 112, 84 mill. kroner og Fiskeri- og kystdepartementet; fylkeskommunens innsats på området. For 2011 utgjør satsing på regional utvikling 161,6 mill. kroner og består av:

KRD Utviklingsmidler (kap 551 post 60)	107.350.000
KRD Interregmidler sentralt (kap 551 post 60)	5.490.000
KRD ekstrainsats omstilling (Meråker, fond)	3.880.000
Fiskeri- og kystdepartementet (fond)	15.000.000
Landbruks- og matdepartementet	1.740.000
Direktoratet for naturforvaltning (midler til viltformål)	400.000
Sametinget – tospråklighetsmidler	1.200.000
FK Fylkeskommunale utviklingsmidler	26.205.000
FK Friluftsmidler	291.000
SUM nye midler	*161.556.000
Eventuelle restmidler fra 2010, avsettes til buffer	
Samlet bevilgning til RUP i 2011	161.556.000

*Sammenstillingen forutsetter at foreløpige tildelinger blir endelig vedtatt.

I forbindelse med tildeling av tillatelser til havbruk med laks, ørret og regnbueørret for 2009, ble fylkeskommunen tildelt 21 mill. kroner fra Fiskeri- og kystdepartementet. Midlene ble tildelt som frie midler, og disse ble avsatt på fond som "kystutviklingsmidler" innen Regionalt utviklingsprogram. 6 mill. kroner ble disponert i 2010 og resterende 15 mill. kroner foreslås disponert i 2011, jfr. ovenstående tabell.

Fordelingen av totalrammen i RUP skjer gjennom prosess og vedtak knyttet til Regionalt utviklingsprogram, som kommer til behandling i fylkestinget i desember.

Finansieringsbistand overfor næringslivet

Egen avsetning til regional transportstøtte, som forvaltes av Innovasjon Norge er i økonomiplanperioden satt til 2,75 mill. kroner hvert år.

Sektorens andel av konsesjonskraftinntekter er satt til 6,46 mill. kroner for 2011 og resten av økonomiplanperioden. I tillegg budsjetteres konsesjonskraftinntekter på fylkestingets budsjettområde.

Funksjonen omfatter i tillegg saksbehandling i forbindelse med fylkeskommunens finansieringsordninger.

Plan- miljø og samfunnsutvikling

Dette omfatter kostnader knyttet til arbeid med fylkesplanen, samhandlingsprogram og andre planprosesser, samt til oppfølging av samordnings- og veiledningsansvar i forhold til plan- og bygningsloven. Herunder kommer også arealforvaltning og arbeid med miljø, friluftsliv, stedsutvikling samt utvidet samarbeid med Sør-Trøndelag. Mye av arbeidsinnsatsen knyttet til RUP ligger her, samt driftsstøtte til Indre Namdal Regionråd, Trøndelag Reiseliv og selskapet Naboer AB, og medfinansiering av oppdrettskonsulentet for Flatanger, Namsos og Fosnes. For å drive en del planprosesser, og for å kunne delta i en del mindre utviklingsoppgaver er det også satt av budsjettmidler til plan- og utviklingstiltak.

Transporttjenester

Bilrutetjenester

Virksomheten har ansvaret for lokal og regional kollektivtrafikk, og foreslås budsjettet til 135 mill. kroner pr. år netto etter at refusjon fra kommuner. Kollektivtjenester kjøpes i alt vesentlig av lokale ruteselskaper. Bilruteproduksjonen består av skoleruter, bybusser samt lokalruter/personruter. Bestillingstransport utgjør en stadig økende del av kollektivtilbudet i fylket, med ca 12,5 mill. kroner i 2010. Det kjøres ca 8 mill vognkilometer i året i Nord-Trøndelag. Av dette er 7,5 mill produksjon med offentlig kjøp. Skoleruteproduksjonen utgjør 66 % av ruteproduksjonen med offentlig kjøp.

Båtrutetjenester inkl. ferjedrift

I 2011 er det budsjettet med om lag 11 mill. kroner (pris- og kostnadsjusteres for 2011) til drift av fylkesvegferjer på gamle fylkesveger, 89,3mill. kroner til fylkesvegferjer på nye fylkesveger og 26 mill. kroner (pris- og kostnadsjusteres for 2011) til båtruter. Fylkeskommunen kjøper ferje- og hurtigbåtrutetjenester på følgende samband:

Hurtigbåt:

Fylkeskommunen har avtale med FosenNamsos Sjø AS om kjøp av rutetransport på sambandet Namsos – Rørvik – Leka inkludert Sør-Gjæslingen i sommersesongen. Denne avtalen inkluderer også kjøp av rutetransport på ferjesambandene Eidshaug – Gjerdinga og Borgan – Ramstadlandet. Kontraktperioden for hurtigbåten er på 8 år fra 01.01.2010 med

mulighet til 2 års forlengelse. Sambandet hadde i 2009 42.000 reisende, mens de to ferjesambandene totalt fraktet 8.500 passasjerer og 4.200 kjøretøy i 2009.

Videre har fylkeskommunene i Sør- og Nord-Trøndelag avtale med FosenNamsos Sjø AS om kjøp av rutetransport på sambandet Trondheim – Vanvikan. Avtalen gjelder for perioden 01.01.2007 – 31.12.2013. Nord-Trøndelag fylkeskommunen dekker 60 % av driftstilskuddet, mens Sør-Trøndelag bidrar med 40 %. Antall passasjerer i 2009 var 165.000.

Fylkesvegferjer:

Avtale om kjøp av rutetransport på ferjesambandene Eidshaug – Gjerdinga og Borgan – Ramstadlandet er på 5 år fra 01.01.2010 med mulighet til 5 års forlengelse. I 2009 fraktet disse to ferjene totalt 8.562 passasjerer og 4.239 biler.

Nye fylkesvegferjer:

Fra 2010 har fylkeskommunen overtatt følgende nye fylkesvegferjesamband:

1. *Levanger – Hokstad.*
Avtalen med Tide Sjø AS gjelder for perioden 01.01.2007 – 31.12.2014.
2. *Ølhammeren – Seierstad*
3. *Hofles – Geisnes – Lund*
Utettransporten på disse to sambandene ble høsten 2009 konkurranseutsatt med en kontraktsperiode på 8 år fra 01.01.2012. For 2010 og 2011 er det forhandlet frem en 2-årsavtale med dagens operatør FosenNamsos Sjø AS.
4. *Gutvik – Leka*
Sambandet er konkurranseutsatt og det er inngått kontrakt med Torghatten Trafikkselskap AS fra 01.01.2010 – 31.12.2017.

Transporttjenesten for funksjonshemmede

Tjenesten omfatter tilrettelagt transport for funksjonshemmede av ca.1900 brukere, og er et ikke lovpålagt tilbud som vi har budsjettert til 12,1 mill. kroner i 2010. Alle brukere får tilbud om 40 turer pr. år, mens yngre funksjonshemmede får tilbud om 80 turer pr. år. I tillegg gis gruppene rullestolbrukere som er avhengig av spesialbil og blinde/ svaksynte et ekstra turkort uavhengig av alder. Igangsatt prøveprosjekt skal se på muligheten av å koordinere TT-transport med annen type transport. På sikt vil dette kunne få konsekvenser for utvikling av dagens tilbud.

Fylkesveger, drift og vedlikehold

Gammelt fylkesvegnett

For drift-/vedlikehold er ramma 90,0 mill. kroner eksklusiv merverdiavgift.

Drift er alle oppgaver og rutiner som er nødvendige for at vegen skal fungere som planlagt. Vedlikehold defineres som nødvendige tiltak for å opprettholde en fastsatt kvalitet, eller bringe vegen tilbake til opprinnelig kvalitet etter skader, unormal slitasje eller forsømmelse. Det regnes med en årlig trafikkøkning på i underkant av 1 % for både lette og tunge kjøretøy.

Fordeling av drift-/vedlikeholdsbudsjettet på oppgave:

Oppgave	Fylkesvegplan	Budsjett 2011
Driftskontrakter	72	75,3
Vedlikehold av asfaltdekker	12,5	6
Forsterkning før reasfaltering	0	0
Eiendomsforvaltning og grunnnerv	1,5	0,7
Oppmerking og skilting	2	2

Bruvedlikehold	3,5	3
Utbedring av rekkverk	2	1
Rassikring	0,5	0,5
Nødvendige utbedringer, diverse	2,7	1,5
Lønn og administrasjonsutgifter	3	0
Sum	99,7	90,0

I 2011 blir to av driftskontraktene fornyet. Erfaring med prisutviklingen i slike kontrakter i regionen og ellers i landet tilsier en kostnadsøkning på ca 40% i tillegg til den generelle prisstigningen. Kontraktene lyses ut i november og får virkning fra 1. september 2011.

Oppmerking og skilting er viktig for trafikksikkerheten og er foreslått med samme beløp som i 2010 og i henhold til fylkesvegplanen. Beløpet er ikke justert for prisstigning.

Forslaget til bruvedlikehold, utbedring av rekkverk, rassikring og nødvendige utbedringer/diverse er beholdt på samme nivå som for inneværende år og uten justering for prisstigning.

Lønn og administrasjonsutgifter dekkes av "Sams vegadministrasjon".

Nye fylkesveger

Budsjett 2011 Mill.2011-kr

Oppgave (ekskl. mva.)	
Driftskontrakter	61,9
Vedlikehold av asfaltdekker	50,0
Forsterkning før reasfaltering	12,0
Grunnerverv	0,5
Oppmerking	7,0
Skilting	3,5
Bruvedlikehold	15,6
Ferjekaivedlikehold	2,7
Utbedring av rekkverk	4,0
Drift av veglys inkl. strøm	4,0
Mindre ts-tiltak	0
Rassikring	1,0
Nødvendige utbedringer, diverse 1)	3,0
Lønn og administrasjonsutgifter	0
Sum	165,2

Driftskontraktene er finansiert ut fra forutsetningen om en kostnadsøkning på de to nye kontraktene på ca 40% i tillegg til den generelle prisstigningen. Driftskontraktene er justert for prisstigning. For resten av budsjettpostene er det ikke kompensert for prisstigning. Asfaltbudsjettet er beholdt som for 2010, mens det er foreslått en økning på posten "Forsterkning før reasfaltering".

Forslaget for de andre postene er beholdt som i inneværende år med unntak av posten for mindre trafikksikkerhetstiltak som er foreslått strøket, Trafikksikkerhetstiltak er med i investeringsbudsjettet.

Diverseposten består av bl.a. tilskudd rydding vilttrekk, grøntkontrakter (parkmessige anlegg), andre avtaler med private, elektro, pumpestasjoner etc.

Fylkesveger investeringer

Budsjettforslaget baserer seg på vedtatt fylkesvegplan for perioden 2010 – 2013 og handlingsprogrammet 2010 – 2013(19) for nye fylkesveger. I sak 10/65 har fylkestinget sluttet seg til framlagt strategi for arbeidet med en felles fylkesvegplan for gamle og nye fylkesveger. I planen, som kommer til behandling i fylkestinget i juni 2011, vil det ikke bli lagt opp til endringer i vedtatte prioriteringer, men det kan bli en samordning av praksis.

I løpet av planperioden fra 2006- 2009 er det foretatt en endring av strategi, for fylkesveg-investeringene og det er vedtatt betydelig økte ambisjoner. I denne planperioden er det også innført en stor økning av fylkesvegbudsjettene, og i økonomiplanen er det lagt til grunn at dette nivået skal videreføres også i kommende planperiode. I tillegg til at dette plan-dokumentet omfatter prioriteringene for de fire neste årene inneholder også planen et perspektiv videre framover i de to neste planperiodene fram til 2020, med fokus på hvordan de nye ambisjonene skal realiseres.

I tilknytning til plandokumentet er det gjennomført et omfattende forarbeid, og planen er basert på valg av strategi som ble vedtatt i fylkestinget (FT-sak 08/25). I dette vedtaket uttrykkes målsetting om en generell standardheving av fylkesvegene og økt andel fastdekke. I tillegg inneholder vedtaket kriterier for prioritering av prosjekter, videre er det lagt til grunn at drifts- og vedlikeholdsstandarden for fylkesvegene skal opprettholdes eller økes.

Handlingsprogrammet 2010 – 2013 (-19) Nye fylkesveger

På fylkestingets samling i juni ble det behandlet en egen sak om strategi ved utarbeidelse av handlingsprogrammet. I denne behandlingen ble hovedprinsippene for utformingen av forslaget til handlingsprogram fastsatt, ved en prinsipiell fordeling av budsjettet for de nye fylkesvegene. Rammene fra staten til det nye fylkesvegnettet, er i statsbudsjettet for 2011 videreført på 2010-nivå og prisjustert med 1,8% (til 344,9 mill. kroner, inkl. 43,2 mill. kroner i generell styrking).

Med grunnlag i valgt strategi og økonomiske rammer er forslag til handlingsprogram for perioden 2010-2013 utarbeidet. Dokumentet inneholder en konkretisering av tiltak i perioden. Utarbeidelsen er basert på de forslag og innspill som ble registrert i forbindelse med dialogmøter samt andre innspill og forslag

Investeringer på "gammelt" fylkesvegnett

I henhold til vedtak i fylkestinget 24. april 2005 legges det opp til at kommunene dekker 25 % av kostnadene til investeringer på gang-/sykkelveger langs fylkesveger. Som tidligere forutsettes det at kommunene bidrar med 50 % til trafiksikkerhetstiltak på kommunale veger. Tiltakene utføres i regi av kommunene og fylket gir et tilskudd på 50 %.

Prioriteringer: Investeringsbudsjettet fordelt på prosjekt:

Fv	Strekning / tiltak	Kostnad	Bev. før 2011	Bevilgning 2011			Rest- bevilgn.
				Fylkesk	Komm.	Totalt	
Strekningssvise tiltak							
108	Omlegging Åsen sentrum, rest			0,40		0,40	
543	Klungvik x fv770-Ottersøybrua Usikkerhet omkring kommunal behandling av reguleringsplanforslag. Avventer uttalelse fra FTU vedrørende kryssutforming med fv 770. Planen kan gjennomføres i 2011, dersom kommunale vedtak fattes.	4,80		4,80		4,80	
	Sum strekningssvise tiltak			5,20		5,20	
Forsterkning 10 t asfalt							
	Vedlikeholdstiltak			3,70		3,70	
	Disp			0,50		0,50	
101	Levanger kommune. <u>Vordal-Voll</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 2,5 km	4,70		4,70		4,70	0,00
108	Levanger kommune. <u>Fossing-Langsås</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 11,3 km, hvorav 10,9 km asfalt	21,30		21,30		21,30	0,00
116	Levanger kommune. <u>Svendgård-Kjesbubakken</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 2,8 km.	5,30		5,30		5,30	0,00
116	Levanger kommune. <u>Kjesbubakken-Gryte</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 4,1 km.	5,10		5,10		5,10	0,00
323	Snåsa komune. <u>Løseth-Nagelhus</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 7,0 km, hvorav 6,8 km asfalt. Mona-Ålmo Forsterkning med asfalt. Lengde 13,5 km, hvorav 6,4 km asfalt.	12,60		12,60		12,60	0,00
434	Overhalla kommune. <u>Skage øst-Øyesvoll x fv17</u> SkageØst-Storøya: Forsterkning med asfalt. Lengde 4,0 km asfalt. Fagerli-Myrvang : Forsterkning med asfalt. Lengde 3,9 km asfalt. Forsterkning med asfalt. Lengde 3,9 km asfalt. Tetlia-Øyesvoll	12,30		12,30		12,30	0,00
431	Overhalla kommune. <u>Reinbjørkorsen-Meosen</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 6,2 km, hvorav 6,0 km asfalt.	7,60		7,60		7,60	0,00
411	Høylandet kommune. <u>Eida bru x fv17-Lilleenget</u> Forsterkning med asfalt. Lengde 4,2 km. Restbehov for fullføring i 2011: 4,0 mill kr. Det er behov for omfattende grunnundersøkelser pga. kvikkleireforekomster. Tvilsomt om	4,00		4,00		4,00	0,00

	prosjektet vil kunne startes i 2011.						
417	Høylandet kommune. Kongsmo-Aunet Forsterkning med asfalt. Lengde 2,3 km, hvorav 1,9 km asfalt.	1,80		1,80		1,80	0,00
285	Steinkjer kommune. Skevik-Østvikbrua x fv17 Forsterkning med asfalt. Lengde 4,1 km. Kostnad: 5,3 mill. kr. Forsterkning med asfalt. Lengde 5,2 km. Kostnad: 9,9 mill. kr.	15,10		15,10		15,10	0,00
233	Lier x fv761-Flatås	11,30		2,83		2,83	8,48
233	Flatås-Vist	3,80		0,95		0,95	2,85
40	Stjørdal kommune. Tiller x E6-Tiller Forsterkning med asfalt. Lengde 4,9 km asfalt.	6,20		1,55		1,55	4,65
22	Elvran-Ytteråsen	6,20		1,55		1,55	4,65
36	Halsøen x E14-Gederås x fv752	17,40		4,35		4,35	13,05
42	Borås-Almovatnet	1,90		0,48		0,48	1,43
491	Fjell x fv766-Bøle	20,40		5,10		5,10	15,30
536	Våg x fv768-Lundring	7,20		1,80		1,80	5,40
542	Sandneskorsen-Sandnesenget	4,70		1,18		1,18	3,53
546	Rød-Sør-Eitran	4,80		1,20		1,20	3,60
202	Malm x fv720-boligfeltet	1,30		0,33		0,33	0,98
191	Kjerringvik x fv755-Hovd	20,20		5,05		5,05	15,15
120	Markabygd x fv754-Mølnå	5,70					
131	Rindsem-Skogset	4,90					
129	Heir-Munkerøstad	5,50					
	Sum forsterkning 10 t asfalt			120,35		120,35	79,05
	Punktvis forsterkning						
	Strakstiltak			0,50		0,50	
326	Surdalen-Leira bru	1,60		1,60		1,60	
349	Skåle-Eidet	3,00		3,00		3,00	
103	Punktvis forsterkning (grus). Lengde 3,2 km. Finnmarka-Nes	1,60		1,60		1,60	
26	Punktvis forsterkning (grus). Lengde 6,7 km. Hegramo-Sørkilflå m/arm	0,85		0,85		0,85	
	Sum punktvis forsterkning			7,55		7,55	

Bruer							
126	Brusve	1,00		1,00		1,00	
160	Grythullet	1,10		1,26		1,26	
26	Ingstad	1,10		1,10		1,10	
125	Levanger kommune. Halsan Ny bru – fylkesvegplan har avsatt 3,15 mill. kr.. Dette er ikke tilstrekkelig. Brua må rives og erstattes med ny konstruksjon, kommunal vann og kloakkledning må legges om.	6,50		5,50		5,50	1,00
436	Belgvold	2,10					
530	Ånes	1,35					
401	Sandmo	1,70					
	Sum bruer			8,86		8,86	1,00
Miljø							
	Tiltak knyttet til asfaltering av miljøhensyn, tilskudd til støyskjermingstiltak og opprydding i problemsoner langs vegene.			0,50		0,50	
	Sum miljø			0,50		0,50	
Trafikksikkerhetstiltak							
	Tiltak på kommunal veg som krever tilsvarende eller større lokal egenandel. Kostnad 4,0 mill. kr, hvorav fylkeskommunal andel 2,0 mill. kr. Trafikksikkerhetstiltak kv	2,00		2,10		2,10	
	Sum trafikksikkerhetstiltak			2,10		2,10	
Gang- og sykkelveger							
	Til disp.			0,20		0,20	
64	Asklund-Riseth	3,70		2,80		2,80	
166/ 167	Verdal kommune. Holte-Minsås-Lein Ny g/s-veg fra Holte til Lein. Full utbygging gir sammenhengende g/s-veg mellom Verdal ungdomsskole og boligområdene ved Forbregd/Lein. Strekningen er under reguleringsplanbehandling. Krevende grunnforhold.	18,40		13,80	4,60	18,40	0,00

119	Levanger kommune. Lysaker-Korsbakken Ny g/s-veg fra skoleområdet i Skogn til Gråmyra. Kostnad: 12,6 mill.kr, hvorav fylkeskommunal andel 9,45 mill. kr. Oppstart i 2011 med 5 mill. kr.	12,60		3,75	1,25	5,00	7,60
502	fra x fv770 til idrettsplass	1,60					
229	Lyngstad skole-Kjerknesvågen	8,40					
	Sum gang- og sykkelveger			20,55	5,85	23,80	7,60
	Planlegging			8,50	0,00	8,50	
	Totalt			173,61	5,85	179,46	87,65

Investeringsramma i økonomiplanen 2010-13 for fylkesvegene var på 115,61 mill. kr, herav fylkets andel 109,76 mill. kr. og kommunalt tilskudd på 5,85 mill. kr. Ramma var inklusive merverdiavgift. Kommunale andeler til trafiksikkerhetstiltak på kommunale veger er ikke med i rammen. Det går fram av vedlegg 1A og 1B bakerst i foreliggende dokument, at investeringer er fordelt på prosjekt i 2011, og ført opp som samlet sum fra og med 2012.

Det er lagt opp til et forbruk på 173,61 mill. kr. Dette er gjort ved hjelp av et "lån" fra bevilgningene til "nye" riksveger på grunn av plansituasjonen. Dette er spesielt knyttet opp mot fv 17-prosjektet der det ikke er mulig å sette i gang større investeringer før bompengesøknaden er behandlet i Stortinget.

Prosjekt som startes opp i 2011 og fullføres i 2012

- Fv 233 Lier x761-Flatås
- Fv 233 Flatås-Vist
- Fv 22 Elvran-Ytteråsen
- Fv 36 Halsøen xE14-Gederås x752
- Fv 42 Borås-Almovatnet
- Fv 491 Fjell x766-Bøle
- Fv 536 Våg x768-Lundring
- Fv 542 Sandneskorsen-Sandnesenget
- Fv 546 Rød-Sør-Eitran
- Fv 202 Malm x720-boligfeltet
- Fv 191 Kjerringvik x755-Hovd
- Fv 120 Markabygd x754-Mølnå

Prosjektene igangsettes med oppstart av grunnerverv, breddeutvidelse og utførelse av grøfting/dreneringsarbeider og skifting av stikkrenner. Dette arbeidet er beregnet til ca.25 % av totalkostnadene som tilsvarer 24,8 mill. kr. i 2011.

Planlegging

Planleggingsomfanget har blitt vesentlig høyere enn forutsatt, hovedsakelig på grunn av at det settes i gang flere planprosjekter og fokus på ras, spesielt kvikkleireras er mye større enn tidligere.

Det antas at det er knyttet usikkerhet til gjennomføring av prosjektene for i størrelsesorden 15% av investeringene. Dette skyldes forhold som er knyttet opp mot kommunal planbehandling, kommunal medfinansiering, grunnforhold som ikke var kjent tidlig i planfasen og problemer med å få gjennomført grunnnerv.

Oppfylingsgrad av fv-planen 2010-2013 for "gamle" fylkesveger er vist i vedlegg 1 og viser en oppfylingsgrad i løpet av periodens 2 første år på 64%

Investeringer på det nye fylkesvegnettet (øvrige riksveger)

Investeringsramma for det nye fylkesvegnettet var i hht økonomiplanen 187,6 mill. kr. Det er lagt opp til et forbruk på 90,0 mill. kr i 2011. Ramma inkluderer merverdi. Det er ikke lagt til grunn kommunale egenandeler.

I St.prp. nr. 1 (2009-2010) har Samferdselsdepartementet gitt ei ramme på rentekompensasjonstilskudd beregnet på grunnlag av låneopptak på 92 mill. kr. årlig.

Budsjett 2011 Nye fylkesveger						
Vegnum mer	Prosjekt	Ramme i HP	Ordinær bevilgning	Rentekompensasjonslån		Merknad
				Ramme	Søknadsbel øp	
	Strekingsvis investering med bompenger	45	45,0	92,0	139,9	
Fv 715 m.	Ein tim te by'n		23,0		12,0	
Fv 17	Fv 17-prosjektet "Lån" til "gamle" fv		22,0		0,0 63,9	Planleggingskostnader 5 mill. kr. G/S-veg Sævik - Spillumshøgda 10 mill. Årgård bru 5 mill.
	Strekingsvis investering uten bompenger	15	11,0			
Fv 769	Lænn - Sørenget		3,0		9,0	
Fv 766	Åsnes bru				27,0	Restbevilgning i 2012 19 mill kr.
Fv 777	Seierstad fergeleie				20,0	
Fv 753	Omlagging Viken		2,0			
Fv 760	Kurvetiltak Viesbakkene		6,0			Usikkert prosjekt Restbevilgning 20
	Programområder	30	34,0			
	Mindre utbedringer		2,0			
Fv 759	Havnekrysset Verdal, rest		2,0			
	Gang- og sykkelveger		5,0			
	Himo-Skogmo, rest		2,5			
Fv 762	Mæhlakorsen - Røysing		4,0			
Fv 17	Foldereid sentrum		1,0			Refusjon
Fv 720	Bratretelva- Kjerkreit				8,0	
	Trafikksikkerhetstiltak		9,6			
	ALARP-tiltak		1,8			
	URF-tiltak		1,5			
	Avkjørselstiltak		0,3			
	Rekkverk		2,5			
	Sikring av gangfelt		1,5			
	Strakstiltak		2,0			
	Miljø- og sørvistiltak		6,1			
	Vellamelen		6,0			
	Refusjon støy		0,1			
	Kollektivtiltak		2,3			
	Busslommer og leskur		1,3			
	Oppgradering knutepunkt		1,0			
	Planlegging		9,0			
	Totalt	90	90,0		139,9	

Omtale av investeringsprosjektene:

Strekingsvise investeringer med bompenger:

1. Fosenvegene - "Ei' tim' te' By'n"

Etter initiativ fra lokalt næringsliv på Fosen ble prosjektet "Fosenvegene – ei' tim' te' by'n" etablert i regi av Fosen regionråd. Intensjonen med arbeidet var å arbeide for utbygging og standardheving av hovedvegene i regionen for å bedre kommunikasjonene internt på Fosen, samt mellom Fosen og Trondheim.

Det foreslås avsatt 35 mill. kr. til Fosenvegene. Beløpet skal primært brukes på fv 755 Vanvikan – Leksvik.

2. Fv17 Steinkjer- Namsos

Fv17-prosjektet ble etablert etter initiativ fra ordførerne i kommunene Verran, Steinkjer, Namdalseid og Namsos. Senere har også Flatanger kommune og Osen kommune deltatt i arbeidet. Prosjektet skal arbeide for å få gjennomført en helhetlig utbygging av fv 17 fra Steinkjer til Namsos, med særlig fokus på utbedring ved Hjellbotn (Vellamelen), Namdalseid sentrum og Bangsundsvingene.

Det foreslås avsatt 10 mill. kr. som skal brukes til oppstart på gang- og sykkelveg på strekningen Sævik – Spillumshøgda i Namsos kommune. Viser til sak 10/66 i Fylkestinget hvor det er åpnet for forskuttering på 20 – 23 mill. kr. før vedtatt bompengeprojekt.

Det foreslås også avsatt 5 mill. kr. til oppstart på ny Årgård bru i Namdalseid kommune. Viser til sak 10/66 i Fylkestinget hvor det er åpnet for forskuttering på 18 – 22 mill. kr. før vedtatt bompengeprojekt.

Det foreslås avsatt 7 mill. kr. til videre planlegging. Dette betyr arbeid med bompengesøknad, oppstart kommunedelplaner og noe reguleringsplanarbeid.

Strekningsvise investeringer uten bompenger:

1. Fv 17 Lænn – Sørenget, 12 mill. kr.
Fullføring av igangsatt prosjekt
2. Fv 766 Åsnes bru, 27 mill. kr.
Ny bru til erstatning for bru som er i meget dårlig teknisk stand. Sluttbevilgning på 12 mill. kr. i 2012.
3. Fv 777 Seierstad fergeleie, 20 mill. kr.
Bygging av nytt fergeleie som er svært dårlig. Nødvendig før nytt fergeanbud trer i kraft 01.01.2012.
4. Fv 753 Omlegging Viken, 2 mill. kr.
Det foreslås å legge fv 753 forbi Vikengårdene på Frosta. Tiltaket har stor betydning for framkommeligheten på riksvegen, men har også stor betydning for trafiksikkerheten og trygghetsfølelsen for de som bor i området.
5. Fv 760 Kurvaturtiltak Viesbakkene, 6,0mill. kr
Viesbakkene på fv. 760 i Grong kommune har i perioder betydelige framkommelighets- og trafiksikkerhetsproblemer, spesielt i periodene med glatte veier. Strekningen har i lang tid vært prioritert av Grong kommune. Problematisk grunnforhold med mulig krav om områdestabilisering gjør prosjektet usikkert. Fullfinansieres i 2012.

Programområder:

Gang- og sykkelveger:

1. Fv 720 Bratreitelva – Kjerkreit i Verran kommune
Gang- og sykkelveg i Malm sentrum - 900 meter.
Kostnad 21 mill. kr.
Restbehov for gjennomføring i 2011: 8,0 mill. kr.
2. Fv 762 Mæhlakosen-Røysing reguleringsplan er oppstartet
Usikkert om dette prosjektet kan gjennomføres i 2011?
3. Fv 17 Foldereid sentrum
Refusjon foreslått i 2011. Bygget i 2010, fylkeskommunal andel 1,0 mill.kr.

Trafiksikkerhetstiltak:

1. Strekningsvise trafikkikkerhetstiltak (ALARP)
Utbedring av en strekning.
Kostnad 2,5 mill. kr
2. Tiltak mot utforkjøring (URF)
Proaktive tiltak i kurver.
Kostnad 1,5 mill. kr.
3. Tilskudd til utbedring av avkjørsler
Fortsettelse av tidligere ordning med tilskudd til utbedringer av avkjørsler og avkjørselssanering.
Antatt omfang 0,3 mill. kr
4. Rekkverksetting
Setting av rekkverk på strekninger hvor utforkjøring kan ha stor konsekvens.
Kostnad 2,5 mill. kr.
5. Sikring av gangfelt
En gjennomgang av gangfelt har avdekket et behov for bedre sikring av området rundt eksisterende gangfelt.
Kostnad 1,5 mill. kr
6. Strakstiltak
Kostnad 1,2 mill. kr.

Miljø- og sørvistiltak:

1. Miljøgate Vellamelen
Forbedring av fv 17 gjennom Vellamelen sentrum
Kostnad 6 mill. kr.
2. Refusjon støytiltak
Fortsettelse av refusjonsordning for støytiltak med dekking av inntil 50 % av kostnadene etter søknad fra private.
Antatt størrelsesorden 0,2 mill. kr.

Kollektivtiltak:

1. Busslommer og leskur
Nye og utbedring av busslommer med universell utforming. Oppsetting av leskur på eksisterende busslommer.
Kostnad 1,3 mill. kr.
2. Oppgradering av knutepunkt
Oppgradering av eksisterende knutepunkt med universell utforming og parkering for omstigende passasjerer.
Kostnad 1 mill. kr.

Planlegging:

Det settes av 7 mill. kr. til planlegging av prosjekter på kommunedelplan- og reguleringsplannivå i tillegg til det som er foreslått som planleggingsmidler på "Fv 17-prosjektet". Planleggingskostnader på prosjekter med bevilgning i 2010 belastes prosjektet.

Det antas at det er knyttet usikkerhet til gjennomføring av prosjektene for i størrelsesorden 15% av investeringene. Dette skyldes forhold som er knyttet opp mot kommunal planbehandling, kommunal medfinansiering, grunnforhold som ikke var kjent tidlig i planfasen og problemer med å få gjennomført grunnverv.

Regionalt utviklingsfond

I regionalt utviklingsfond foreslås kjøp av aksjer og andeler for 1,5 mill. kroner. I tillegg foreslås det utlån på 4,5 mill. kroner. Dette finansieres ved bruk av disposisjonsfond for

regional utvikling på 3,5 mill. kroner, samt forventede avdrag på utlån på 2,5 mill. kroner. Det er imidlertid viktig med fleksibelt system, og den endelige fordelingen mellom utlån og kjøp av aksjer skjer i henhold til reell etterspørsel. Videre i økonomiplanperioden er det nødvendig med en nærmere gjennomgang av nivået på utlån/ kjøp av aksjer.

1.8 Kontroll og tilsyn

1.8.1 Sektorens driftsramme

Til sektoren foreslås fordelt en netto driftsramme på 5,1 mill. kroner. Rammen representerer ingen reell endring i forhold til økonomiplanen 2010-13.

Driftsramme 2011-14 KONTROLL OG TILSYN

(Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Brutto driftsutgifter	4,2	5,0	5,1	5,1	5,1	4,9
Driftsinntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto driftsutgift	4,2	5,0	5,1	5,1	5,1	4,9

Budsjettforslaget er i tråd med forslag fra Kontrollutvalget, vedtatt i sak 31/10. Budsjettforslaget dekker på vanlig måte utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgets sekretariat som ivaretas av KomSek Trøndelag IKS og revisjon som ivaretas av KomRev Trøndelag IKS.

1.8.4 Klima- og energiltak

Sektoren vil omfattes av de generelle miljøtiltakene som for eksempel reisepolicy.

2. Investeringsbudsjettet 2011-14

2.1 Investeringer 2011-14

Det foreslås slike investeringer i perioden 2011-14:

Investeringsbudsjett 2011-2014 (1 000 kroner)	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2010	2011	2012	2013	2014
Oppgr. Adm. systemer	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppgradering Public	0,5	1,5	0,0	0,0	0,0
Virtualisering	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pol. Virksomhet, ledelse og stab	5,0	1,5	0,0	0,0	0,0
Eiendom - En skole for framtida	19,8	22,7	19,6	4,5	0,0
Eiendom - Prosjektadministrasjon	5,0	5,2	1,0	0,0	0,0
Eiendom - Paviljonger	0,0	5,9	1,9	2,0	2,1
Utstyr og Uuniversell utforming i byggep	0,0	0,0	4,0	4,0	4,1
Energi- og klimatiltak	12,0	14,5	12,0	12,0	12,3
Eiendom - Reserve	8,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Meråker vgs - En skole for framtida	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ole Vig vgs - En skole for framtida	16,1	72,7	16,0	0,0	0,0
Ole Vig vgs - Innredning Storhall	0,0	0,0	0,0	0,0	15,5
Levanger vgs - En skole for framtida	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0
Verdal vgs - En skole for framtida	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Verdal vgs - Nytt kantinekjøkken	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1
Leksvik vgs - En skole for framtida	5,2	11,0	7,9	0,0	0,0
Inderøy vgs - En skole for framtida	0,0	0,0	0,0	21,8	0,0
Mære lbs - En skole for framtida	26,5	19,1	0,0	0,0	0,0
Steinkjer vgs - En skole for framtida	74,4	71,4	28,4	0,0	0,0
Olav Duun vgs - En skole for framtida	18,6	54,3	46,5	0,0	0,0
Grong vgs - En skole for framtida	0,0	0,0	2,3	0,0	0,0
Ytre Namdal vgs- En skole for framtida	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdanning	219,1	283,9	139,6	44,4	39,1
Utstyr tannklinikker	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Digital røntgen	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Utstyr/inventar hovedkl Guldbergaunet	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ombygging klinikklokaler Steinkjer	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tannhelse og folkehelse	13,0	2,1	2,1	1,0	1,0

Investeringsbudsjett 2011-2014 (1 000 kroner)	Budsjett 2010	Økonomiplan			
		Budsjett 2011	2012	2013	2014
Utlån RUF	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Aksjer RUF	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Veginvesteringer	0,0	0,0	335,0	383,2	301,2
Forsterkning 10 t. asfalt	59,8	120,4	0,0	0,0	0,0
Punktvis forsterkning	4,0	7,6	0,0	0,0	0,0
Underganger/flaskehals	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruer	1,3	8,9	0,0	0,0	0,0
Gang og sykkelveier	13,9	26,4	0,0	0,0	0,0
Trafikksikkerhetstiltak	4,3	2,1	0,0	0,0	0,0
Miljø og servicetiltak	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Planlegging	5,0	8,5	0,0	0,0	0,0
Strekingsvis omlegging	0,0	5,2	0,0	0,0	0,0
Strekingsvis m/bompenger	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strekingsvis u/bompenger	107,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Programområder-mindre utbed	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Programområder-gang- og sykkel	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Programområder-planlegging	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forskuttering Lænn-Sørenget	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Strekingsvise investeringer, Q312	0,0	90,0	0,0	0,0	0,0
Regional utvikling	288,3	275,5	341,0	389,2	307,2
Egenkapital KLP	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Annet	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Investeringer 2011 - 2014 totalt	526,8	564,3	484,0	436,0	348,7
Avsetning av salg av bygninger	15,0	9,7	25,0	2,0	0,0
Avsetninger	15,0	9,7	25,0	2,0	0,0
Finansieringsbehov 2011 - 2014	541,8	574,0	509,0	438,0	348,7

Investeringsbudsjett 2011-2014 (1 000 kroner)	Budsjett		Økonomiplan		
	2010,0	2011,0	2012,0	2013,0	2014,0
Salg av bygninger	-15,0	-9,7	-25,0	-2,0	0,0
Refusjon fra kommuner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjon fra kommuner	-3,5	-5,9	-3,6	-3,6	-3,6
Bruk av lån	0,0	-250,1	-94,5	-35,3	-31,3
Bruk av lån	-394,4	-172,5	-231,7	-271,2	-189,5
Mottatte avdrag på utlån	-7,8	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Bruk av disposisjonsfond	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
Bruk av kapitalfondet	-19,7	-12,7	-29,7	-3,4	-1,4
Overføringer fra driftsregnskapet	0,0	-22,5	-16,8	-7,1	-7,8
Sektorens ovf fra driftsregnsk	-84,3	-86,6	-86,6	-86,6	-86,6
Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv)	-13,6	-8,1	-15,1	-22,9	-22,5
Finansiering av investeringer 2011-2	-541,8	-574,0	-509,0	-438,0	-348,7

Samlet foreslås det investert 1.869,7 mill. kroner i økonomiplanperioden, hvorav 507 mill. kroner i utdanningssektoren, 6,2 i utstyr til tannklinikker, 1.288,9 mill. kroner i fylkesveginvesteringer, 24,0 mill. kroner til kjøp av aksjer, andeler og utlån fra regionalt næringsfond, 5,6 mill. kroner i egenkapitalinnskudd KLP, samt 1,5 mill. kroner i oppgradering av ulike systemer i hele organisasjonen. Det foretas avsetninger til kapitalfond for 36,7 mill.

kroner i perioden, mens 47,2 mill. kroner blir disponert av kapitalfondet i løpet av perioden. I økonomiplanperioden vil det bli tatt opp nye lån for 864,9 mill. kroner.

Investeringer 2011 med finansiering

Investeringer med finansiering 2011 (Mill. kroner)	Investering 2010	Lån ordinært	Moms-komp invest	Overf fra drift	Bruk av kap.fond	Bruk av disp.fonc	Bruk av RUF	Mottatte avdrag på utlån (RUF)	Tilskudd fra kommuner/andre	Sum finansiering 2010
Investering adm. og stab	1,543	-1,420	-0,123							-1,543
Investering utdanning	283,900	-250,087	-22,513		-11,300					-283,900
Investering tannhelse	2,056	-1,892	-0,164							-2,056
Investering vei	269,460	-169,194	-7,812	-86,604				-5,850		-269,460
Egenkapitalinskudd KLP	1,350					-1,350				-1,350
Sum investeringer 2011	558,309	-422,593	-30,612	-86,604	-12,650	0,000	0,000	0,000	-5,850	-558,309
Kjøp av aksjer/andeler (RUF)	1,500						-1,500			-1,500
Utlån næringsfond (RUF)	4,500						-2,000	-2,500		-4,500
Sum finansiering 2011	564,309	-422,593	-30,612	-86,604	-12,650	-3,500	-2,500	-2,500	-5,850	-564,309

2.1.1 Skoleinvesteringer og tannklinikker

Investeringene i utdanningssektoren følger av økonomiplanen 2010-13, med endringer slik som beskrevet i avsnitt 1.5 under utdanningssektoren. Investeringer i tannklinikker og utstyr, er beskrevet i avsnitt 1.5 under helse- og sosialsektoren.

2.1.2. Veginvesteringer og regionalt utviklingsfond

Investeringer i veger i 2011 er ført opp med 269,5 mill. kroner, noe som er 23,5 mill. kroner lavere enn forutsatt i 2011 i økonomiplanen 2010-13. I 2012 er det oppført 335 mill. kroner, inkl. etterslepet fra 2011 som nevnt. I 2013 er det bevilget 383,2 mill. kroner inkl. etterslep fra 2010 på 82 mill. kroner. Bevilgningen i 2014 er oppført med 301,2 mill. kroner. Samlet investering i fylkesveger i perioden er 1.288,9 mill. kroner. Av dette er 346,4 mill. kroner i perioden finansiert med overføring fra driftsbudsjettet.

I regionalt utviklingsfond foreslås det kjøp av aksjer og andeler for 1,5 mill. kroner. I tillegg foreslås det utlån på 4,5 mill. kroner. Dette finansieres ved bruk av disposisjonsfond for regional utvikling på 3,5 mill. kroner, samt forventede avdrag på utlån på 2,5 mill. kroner. Det er imidlertid viktig med et fleksibelt system, og den endelige fordelingen mellom utlån og kjøp av aksjer skjer i henhold til reell etterspørsel. Videre i økonomiplanperioden er det nødvendig med en nærmere gjennomgang av nivået på utlån/ kjøp av aksjer.

2.1.3 Egenkapitalinskudd KLP

På investeringsbudsjettet foreslås det årlig bevilget 1,4 mill. kr i egenkapitalinskudd i KLP. Egenkapitalinskuddet inngår i pensjonsselskapets vedlikehold av pålagt egenkapital.

2.1.4 Kapitalfondet

Det er budsjettet med at fondet vil bli tilført midler fra salg av eiendommer i årene 2011-2013 med til sammen 36,7 mill. kroner. Budsjettet bruk av fondet i perioden er 47,2 mill. kroner.

3. Driftsbudsjettet 2011-14

Økonomiplan 2010-13 (FT 09/77), Økonomistrategi 2011-14 (FT 10/31), forslaget til statsbudsjett for 2011 og fylkesrådets senere vurderinger, ligger til grunn for fremlagt forslag til årsbudsjett 2011 og økonomiplan 2011-14.

Fylkestinget har i sak 10/31, Økonomistrategi 2011-14 gjort slikt vedtak:

”Økonomistrategi 2011-2014 tas til orientering.

Fylkestinget vil svare følgende på fylkesrådets spørsmål vedrørende videre arbeid med økonomistrategi for 2011-2014:

- 1. Fylkestinget gir sin tilslutning til fylkesrådets ønske om å foreta en avsetning for å møte endringer i fylkeskommunens økonomi. Gjennomgangen av den totale ressursbruk i fylkeskommunen, viser at det finnes økonomisk handlingsrom.*
- 2. Fylkestinget er enig i den skisserte strategi for arbeidet og de tiltak som beskrives i 4 punkter.*
- 3. Når det gjelder ressursbruken innenfor utdanningsområdet, må det være en prioritert oppgave å finne en balanse mellom ordinær undervisning og spesielle tiltak av forskjellig art. Det vil måtte gå ut over viktige satsinger dersom ressursbruken uten videre skal vris over til de ordinære undervisningstiltak. Når det gjelder små, spesielle tilbud er det viktig å vurdere det totale behovet i fylket, og få en bedre samhandling mellom skolene i fordelingsprosessen. Det må også tas hensyn til de anbefalinger som måtte komme fra Oppvekstkommissjonen.*
- 4. Driften av fagskolen er vanskelig dersom statlige overføringer ikke dekker de reelle kostnader. Samtidig er fagskoletilbudet så viktig for Nord-Trøndelag, at det er vanskelig å anbefale nedprioritering av dette tilbudet. Fylkesrådet må fortsette arbeidet for å få gjennomslag for større overføringer til driften av fagskolen. Gjennom det samarbeidet som er etablert i Trøndelagsrådet og Landsdelsutvalget, bør en søke å finne fagområder for fagskoleutdanning som fylkene kan samarbeide om utvikling og gjennomføring av, ut fra behovs-, kvalitets- og kostnadmessige årsaker.*
- 5. I avveiningen av om hvor de tilgjengelige midlene til fylkesveiene fortrinnsvis skal benyttes, må det først og fremst tas hensyn til vedlikeholdsbehovene.*
- 6. I forbindelse med mulige omprioriteringer på kulturområdet, er fylkestinget enig i at det vurderes hvordan distriktsmusikerordningen skal videreføres, og ber fylkesrådet fremme en sak for tinget om dette. Som følge av de omfattende kulturmiljøfredningene i fylket, må kulturminnevernet tilføres midler.*
- 7. Det er overordnet viktig at regionale utviklingsmidler brukes der effekten er størst, og et tydeligere næringsfokus må være riktig. For at midlene skal brukes slik at de gir størst virkning, er det svært viktig at det utvikles gode redskaper for måling av resultater.”*

Saksutredningen, komiteinnstillingen og saksprotokollen kan for øvrig ses på nettet:

3.1 Salderingsstrategi for 2011-14

Saldering av 2011

Etter at forslaget til statsbudsjett for 2011, og lønns- og prisstigning er hensyntatt, har vi i 2011 reelt 38,6 mill. kroner mer å rutte med, i forhold til opprinnelig budsjett for 2010. Foruten realvekst i frie inntekter på 7,4 mill. kroner, framkommer beløpet pga. mer bruk av

momskompensasjon med 12,6 mill. kroner, økte inntekter fra NTE med 9,6 mill. kroner, og andre endringer på til sammen 9 mill. kroner (inkl. avskrivninger).

Realøkningen på fylkestingets budsjettområde som nevnt, pluss reelle utgiftskutt i sektorene på 8,8 mill. kroner, og lavere driftsnivå i 2011 i forhold til 2010 med 10,7 mill. kroner, representerer et økt handlingsrom på til sammen 58,1 mill. kroner. Det har gjort det mulig å løfte inn nye tiltak i sektorene og føre opp bevilgning til oppvekstkommisjonen med til sammen 33,8 mill. kroner i 2011, samt foreta en økning i sektorene til pensjonsutgifter med 21,2 mill. kroner (og økte avskrivninger m.m.).

Reelle utgiftskutt/ effektivisering (8,8 mill. kroner) er forutsatt gjennomført i tråd med tiltak som er beskrevet i gjennomgang av ressursbruk jfr. FT 10/31, Økonomistrategi 2011-14. Slike tiltak er:

- Reduksjon i rammen for utdanning med 3 mill. kroner
- Avvikling av utviklingsmidler til skolene på regional utviklings budsjett med om lag 3 mill. kroner
- Reduksjon av bevilgningen til RUP med 0,8 mill. kroner
- En rekke effektiviseringstiltak som summerer seg til 2 mill. kroner i Politisk virksomhet, ledelse, stab, jfr. omtale under sektoren

Endringer i sektorens driftsrammer fra opprinnelig budsjett 2010 til budsjett 2011, framkommer slik:

Endring i sektorenes driftsrammer fra opprinnelig B 2010 til B 2011

(mill. kroner)				Forklaring av avvik/ending:								SUM forklaring
	B 2010 2009-kr	B 2011 2010-kr	Avvik/ ending	Endring fra 2010 til 2011 i økplan 2010-13	Lønns- pris- stigning	Reelle utg økninger	Økning KLP/ SPK	Korr. avskr.	Utgifts- kutt/eff	Teknisk ending		
Fylkesordf, FT	17,5	18,7	1,1	-0,1	0,5	0,7	0,1	0,0	0,0	-0,1	1,1	
Politisk virks/led/stab	88,3	93,8	5,5	-0,5	2,5	1,0	1,4	-1,1	-2,0	4,2	5,5	
Utdanning	869,9	917,2	47,3	-10,1	25,6	29,4	17,2	7,5	-3,0	-19,3	47,3	
Tannhelse og Folkehelse	76,4	79,5	3,1	-1,1	2,3	0,8	1,5	-0,2	0,0	-0,3	3,1	
Fagskolene	0,0	17,5	17,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,5	17,5	
Kultur	56,3	57,8	1,5	-0,3	1,6	0,8	0,5	-0,2	0,0	-0,9	1,5	
Regional utvikling	612,0	622,8	10,8	1,3	15,7	1,1	0,6	-2,9	-3,8	-1,2	10,8	
Kontroll og tilsyn	5,0	5,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Sum sektorer	1 725,5	1 812,5	87,0	-10,7	48,4	33,8	21,2	3,2	-8,8	0,0	87,0	

Innenfor de ulike sektorene må det i tillegg finnes dekning for en del tiltak og oppgaver som det anses som nødvendige å løse i 2011. Dette er nærmere beskrevet under den enkelte sektor. Tiltak fra ressursgjennomgangen vil også bli gjennomført som følge av behovet for omstilling innen den enkelte sektor.

Saldering i 2014

I 2014 vil inntektene på fylkestingets budsjettområde bli kraftig redusert i forhold til 2013, jfr. omtale i avsnitt 3.2. Dette har gjort det nødvendig å foreta en reduksjon i sektorenes driftsrammer i 2014 på 57,3 mill. kroner. Reduksjonen er foretatt forholdsmessig likt mellom sektorene (ostehøvelen), og vil gjelde inntil det er tatt stilling til hvilke tiltak fra ressursgjennomgangen som skal gjennomføres.

Fylkestinget har i sak 10/31, Økonomistrategi 2011-14, gitt sin tilslutning til at ressursgjennomgangen følges opp videre, med en slik gruppering av tiltak:

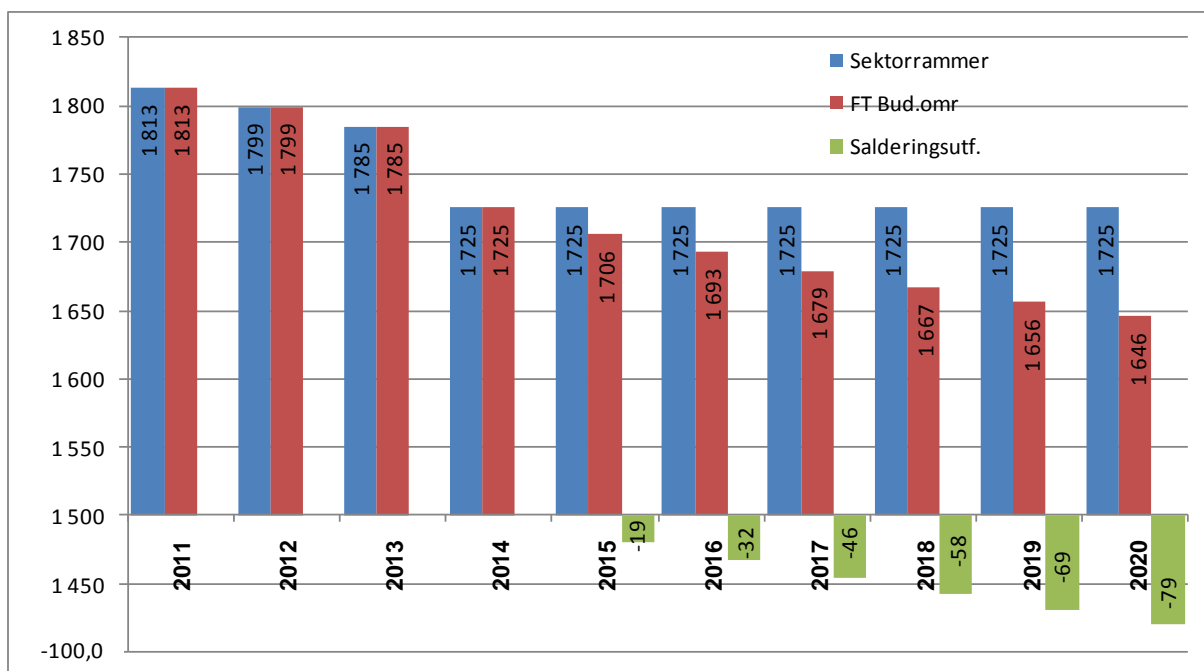
1. Konkrete tiltak som kan iverksettes
2. Tiltak som kan utredes videre for vedtak
3. Handlingsrom som gir grunnlag for omprioriteringer

4. Tiltak i beredskap i tilfelle innstramming i økonomien

I Økonomistrategi 2012-15 vil det bli arbeidet videre i tråd med fylkestingets vedtak, og identifisering av tiltak etter 2, 3 og 4 ovenfor, da tiltak etter pkt.1 i stor grad vil bli gjennomført i 2011.

3.2 utfordringer etter planperioden

Fra 2015 står vi overfor økonomiske utfordringer pga. frafall av momskompensasjonssinntekter i driften, økende utgifter til renter og avdrag m.m. Salderingsutfordringene på litt sikt kan framstilles slik:

Grafen viser situasjonen dersom sektorrammene videreføres på samme nivå som i 2014 i de påfølgende årene. Dette er en tenkt situasjon fordi utgifter og inntekter må balansere de enkelte år. Tallene markert med grønt viser derfor tilpasningsbehovene, slik de framstår nå.

I grafen er befolkningsprognosen for 2014 også videreført til 2015-2020. Dette innebærer at de befolkningsendringer som er beskrevet i avsnitt 3.3.1 c) etter 2014, ikke er hensyntatt. Det er grunn til å anta at reduksjonen i antall 16-18 åringer hos oss, vil få negative konsekvenser for våre frie inntekter. Om den faktiske befolkningsutviklingen viser seg å bli like negativ som prognosen *middels nasjonal vekst* viser, er noe usikkert.

Imidlertid er heller ikke inntektsforventninger lagt inn i det økonomiske opplegget for 2011-14, og heller ikke lagt til grunn i grafen ovenfor. Det kan komme noe realvekst i de frie inntektene i årene framover, avhengig av den statlige politikken som vil bli ført og som det er nyttet usikkerhet til.

3.3 Nærmere omtale av økonomiske forhold

På fylkestingets budsjettområde føres opp bevilgninger til skatt, rammetilskudd (frie inntekter), renteinntekter, utbytte og garantiprovisjon fra NTE, konsesjonskraftinntekter og utgifter til renter og avdrag. Her foretas også budsjettering av momskompensasjon, avsetninger til disposisjonsfond og bruk av slike fond.

Fylkestingets budsjettområde er budsjettert slik for perioden 2011-14, jfr. også budsjett skjema 1A i innstillingen til vedtak (og vedlegg som viser tallene helt detaljert):

FT budsjettområde 11-14 (Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Økonomiplan			
			Budsjett 2011	2012	2013	2014
Frie inntekter (skatt og rammetils)	1 276,7	1 678,8	1 734,8	1 724,6	1 726,5	1 726,6
Momskompensasjon (drift)	50,1	50,6	52,0	52,0	52,0	52,0
Utgiftsmoms (drift)	-50,1	-50,6	-52,0	-52,0	-52,0	-52,0
Momskompensasjon (inv)	68,7	68,1	76,5	53,1	37,5	30,3
Overføring til inv.regnskap (moms)	0,0	-13,6	-30,6	-31,9	-30,0	-30,3
Avsetninger disp.fond (moms)	-27,8	-30,0	-8,9	0,0	0,0	0,0
Bruk disp.fond (moms)	4,8	0,0	0,0	23,6	38,3	0,0
Sum disposisjoner moms	45,7	24,5	37,1	44,9	45,8	0,0
Renteinntekter NTE	140,0	139,7	150,0	146,3	142,6	139,0
Garantiprovisjon NTE	10,9	10,7	10,0	9,6	9,2	8,8
Utbytte NTE	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Sum midler fra NTE	170,9	170,4	180,0	175,8	171,8	167,8
Avsetninger disp.fond (veg)	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Bruk disp.fond (veg)	0,9	3,5	7,1	10,9	14,5	18,0
Netto avsetning/bruk disp.fond v	-19,1	-16,5	-12,9	-9,1	-5,5	-2,0
Renteinntekter	10,2	6,7	10,4	10,1	9,8	9,6
Renteutgifter	-36,8	-57,6	-50,7	-62,7	-75,8	-86,4
Rentekompensasjon skolebygg	0,0	0,9	2,2	3,5	3,5	3,8
Rentekompensasjon nye fylkesveier	0,0	2,1	4,2	7,1	10,0	11,7
Avdrag	-54,0	-65,3	-79,0	-83,9	-86,5	-90,8
Sum renter og avdrag	-80,6	-113,2	-112,9	-125,8	-138,9	-152,1
Overføring til inv.budsjett (veg)	-7,0	-84,3	-86,6	-86,6	-86,6	-86,6
Konsesjonskraftinntekter	8,8	9,0	11,9	11,9	11,9	11,9
Bruk av disposisjonsfond	3,6	3,4	1,8	3,4	0,0	0,0
Motpost avskrivninger	51,8	53,4	59,7	59,7	59,7	59,7
	57,1	-18,5	-13,2	-11,6	-15,0	-15,0
Netto driftsutgift	1 450,8	1 725,5	1 812,8	1 798,8	1 784,8	1 725,3

Fylkestingets budsjettområde vil totalt sett bli redusert fra 2011 til 2014 med 87,5 mill. kroner. Dette fordeler seg med 14 mill pr. år til 2013, og fra 2013 til 2014 med 59,5 mill. kroner. Reduksjonen skjer bl.a fordi utgifter til renter og avdrag øker, og det forhold at vi fra 2014 ikke lengre kan bruke momskompensasjon fra investeringer i driften.

Det budsjetteres i perioden 2011-13 med en årlig bruk av mellom 37 - 46 mill. kroner i driftsbudsjettet av inntekter fra momskompensasjon fra investeringer, noe som er mulig pga. et ekspansivt investeringsbudsjett. Jfr. også omtale i avsnitt 5.2.

Utgiftene til renter og avdrag øker med 54,3 mill. kroner fra 2010 til 2014 (pga. inflasjon er renteutgifter nedjustert tilsvarende prisstigningen for å få fram verdien i 2011-kroner).

For øvrig er det gjort noen mindre justeringer innenfor fylkestingets budsjettområde i forhold til økonomiplanen 2010-13.

En mer detaljert omtale av fylkestingets budsjettområde er gitt i avsnitt 5.

3.3.1 Frie inntekter

a) Generell vekst

I forhold til opprinnelig budsjett 2010, får vi en oppgavekorrigert realvekst i frie inntekter for 2011 på 7,4 mill. kroner (jfr. kommentarer under tabellen i avsnitt 5). I forhold til nivået på

våre frie inntekter i 2010 etter at revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble framlagt i mai, så er realveksten fra 2010 til 2011 på 7,0 mill. kroner (jfr. kommentarer under tabellen i [avsnitt 5](#)).

Realveksten i 2011 i forhold til 2010 i økonomiplanen 2010-13, er 18,2 mill. kroner (etter at økonomiplantallene er oppgavekorrigert og prisjustert med 2,8 %).

Realveksten er vår andel av en generell økning i frie inntekter i statsbudsjettet for 2011 for alle fylkeskommunene på 200 mill. kroner, for øvrig i tråd med det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai i år. Realveksten er noe høyere enn det vi anslo i FT 10/31, Økonomistrategi 2011-14, da vi i tillegg til realveksten som nevnt, også har fått en positiv effekt som følge av den oppdaterte befolkningsprognosen fra SSB pr juni i år, jfr. omtale i det følgende.

I forbindelse med framleggelse av statsbudsjettet for 2011, har regjeringen også hevet skatteanslaget for landet for 2010 med 150 mill. kroner, jfr. nærmere omtale i driftsrapport 2/2010 til fylkestinget.

Fra 2011 er det midlertidig økte lærlingetilskuddet som kom i 2009 i forbindelse med regjeringens tiltakspakke mot finanskrisen, innlemmet i rammetilskuddet

I statsbudsjettet for 2011 er det opplyst at Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) i juni i år har anslått merutgiftene knyttet til demografisk utvikling i kommunesektoren til om lag 2,6 mrd. kroner i 2011. Dette er 200 mill. kroner mer enn TBU's anslag i mars i år, og framkommer som følge av nye befolkningsprognoser i juni fra SSB. Anslaget er ikke fordelt på fylkeskommuner og kommuner. TBU har de siste årene ikke lagt fram prognoser for utgiftsbehovet på lengre sikt, bl.a på grunn av usikkerheten i befolkningsframskrivningene fra SSB.

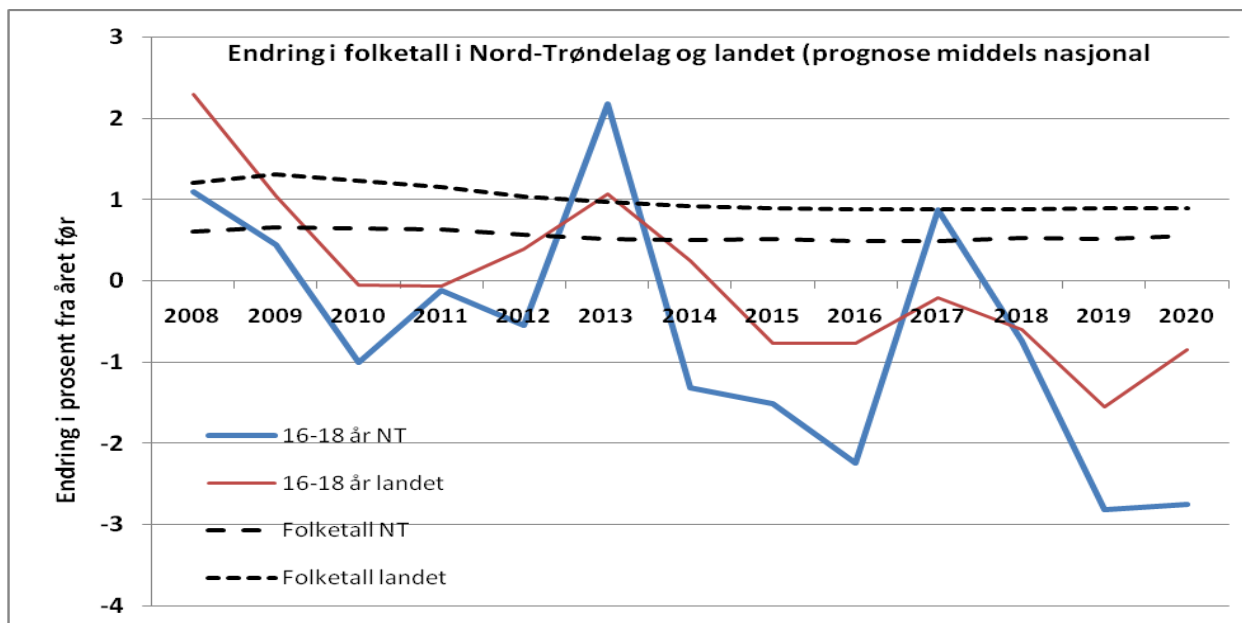
Statens anslag for frie inntekter samlet for fylkeskommunene i 2011 er 49,505 mrd. kroner, fordelt med 22,65 mrd kr. på skatt og 26,855 på rammetilskudd. Nivået i vedtatt statsbudsjett for 2010 i 2010-kr samlet for fylkeskommunene var 48,361 mrd. kr. i sum frie inntekter, fordelt med 22 mrd på skatt og 26,361 mrd. kroner på rammetilskudd (økonomiplan 2010-13 bygger på dette nivået).

b) Skattøren

I SB 2009 foreslås den fylkeskommunale skattøren å stå uendret på 2,65 % , noe som er lagt til grunn i innstillingens punkt 1.

c) Befolkningsutvikling

For perioden 2011-14 har vi lagt befolkningsprognosen *middels nasjonal vekst* fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) pr. juni 2010, til grunn for vår prognose for de frie inntektene. Denne prognosen viser at vi vil få en generell befolkningsvekst på om lag 0,6 prosent først i perioden og 0,5 prosent pr. år fra 2013 til 2020, og at landet vil få en vekst på om lag 1- 0,9 prosent pr. år i gjennomsnitt i samme periode. Prognosen *middels nasjonal vekst* viser slik utvikling fra 2008 til 2011 for landet og for Nord-Trøndelag (faktiske tall i perioden 2008-10, prognosetall fra 2011):

For aldersgruppen 16-18 år er det mer variasjon i utviklingen fra år til år. Prognosen viser at både vi og landet får en nedgang på 0,1 prosent (7 ungdommer i NT) fra 2010 til 2011. I 2012 får vi en nedgang på 0,5 prosent (31 personer), mens landet får en økning på 0,4 prosent. I 2013 får vi en økning på 2,2 prosent (123 personer), mens landet får en økning 1,1 prosent, mens i 2014 får vi en nedgang på 1,3 prosent (76 personer) mens landet får en økning på 0,2 prosent. I 2010 fikk vi en reduksjon i antallet 16-18 år på 58 personer. I perioden 2010-12 får vi dermed en reduksjon på 96 ungdommer.

Fra 2014 går vi inn i en periode med årlig nedgang i antallet 16-18 åringer fram mot 2020, med unntak av 2017. Nedgangen blir i gjennomsnitt på ca 1,5 prosent pr år i perioden, noe som representerer 583 ungdommer til sammen (med telledato 1. januar det enkelte år). Svingingene opp og ned i årene framover representerer utfordringer både økonomisk og organisatorisk for organisasjonen.

Prognosen *middels nasjonal vekst* fra SSB har tidligere vist seg ikke å være helt treffsikker. Prognosen pr juni 2010 viser at vi skal ha 93 flere ungdommer (og landet 500 færre) regnet med i inntektssystemet for 2011 (som benytter telledato 1.7 året før budsjettåret), enn det prognosen pr juni 2009 tok høyde for, og som vi la til grunn i 2011 i økonomiplanen 2010-13. I økonomiplanen 2010-13 skulle vi ha det laveste antallet ungdommer i 2010, mens vi ifølge den nyeste prognosen får det laveste antallet ungdommer (i perioden 2010-14) i 2012. De årlige justeringer i befolkningsprognosene fra SSB representerer en usikkerhet i vår økonomiplanlegging.

Befolkningsprognosen pr. juni 2010 gir dermed litt andre økonomiske virkninger enn tilsvarende prognose pr. juni 2009 som ble lagt til grunn i økonomiplanen 2010-13 og økonomistrategi 2011-14. Vi får knapt 11 mill. kroner mer i frie inntekter i 2011 med den nye befolkningsprognosen, enn den som ble brukt i økonomiplanen 2010-13. I 2012 får vi om lag 1 mill. kroner mindre, mens vi 2013 får ca 4 mill kroner mindre enn det vi la til grunn i økonomiplanen 2010-13.

Analyser viser at befolkningsutviklingen har gitt oss et tap på knapt 34 mill. kroner i perioden 2005-2010. Dette fordi vår befolkningsutvikling har ligget under landsgjennomsnittet. Vår generelle befolkningsvekst var på 2,4 prosent, mens landets vekst var 5,5 prosent. I perioden 2005-2010 har antallet 16-18 åringer økt med 7,2 prosent, mens landet har hatt en økning på 11,8 prosent.

3.3.2 Forvaltningsreformen

I 2010 ble vi tildelt midler til gjennomføring av forvaltningsreformen etter en særskilt fordeling, og staten tok forbehold om at fordelingen kunne bli endret senere. Midlene vi mottok i 2010 er videreført på samme nivå i statsbudsjettet for 2011 (med unntak av fagskoler), og prisjustert med 2,8 %. Vi har lagt dette nivået til grunn for hele planperioden.

Rentekompensasjonsordning for transporttiltak i fylkene fortsetter til 2019, der vi etter søknad vil kunne motta dekning for renter for et årlig lånebeløp på inntil 92 mill. kroner. Det tas sikte på å utnytte denne ordningen fullt ut.

3.3.3 Endringer i inntektssystemet

I statsbudsjettet for 2011 er det ingen nye opplysninger om arbeidet med nytt inntektssystem for fylkeskommunene. Som redegjort for i Økonomistrategi 2011-14 (FT 10/31), så har KR D varslet i kommunepropen for 2011 at dept. har behov for ytterligere utredningsarbeid. Det er ikke opplyst når ny kostnadsnøkkel for fylkeskommunene kan foreligge. Signaler kan tyde på at det kan bli om 1-2 år. Flere uavklarte faglige spørsmål må vurderes videre. Innen videregående opplæring er det behov for ytterligere utredning for å finne ut om merkostnader med spredt bosetting fanges opp på en god måte. Man må også foreta valg av kriterier for fagskoler. For lokale ruter (kollektivtransport) er det utfordringer med å finne gode kriterier. Det gjelder særlig for kriterier som skal avspeile variasjoner i utgifter til båt/ferge.

Ettersom kommunene i Namdalen fra 2008 er innvilget Nord-Norge og Namdalstilskudd, forventer fylkesrådet at det nye inntektssystemet for fylkeskommunene gir oss samme vilkår for disse delene av fylket. Som omtalt i økonomiplanen 2009-12, så kan dette tilskuddet utgjøre vel 36 mill. kroner (basert på vilkår som i Nordland).

3.4 Pensjon

I økonomiplanen er det budsjettet med at vi skal ha dekning for beregnet normalnivå på pensjonsutgiftene både i Kommunal landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Dette normalnivået skal dekke den regnskapsmessige belastningen av netto pensjonskostnad (ekskl. arbeidstakers andel), og de regnskapsførte premieavvik tilbake til 2002 da ny forskrift begynte å gjelde. I tråd med nevnte forskrift blir premieavviket (forskjellen på innbetalt premie og netto pensjonskostnad) regnskapsført over 15 år. Beregning av vårt normalnivå for 2011-14 er forbundet med usikkerhet, da forutsetningene som pensjonsselskapene bruker i sine beregninger, justeres noe og oppdateres underveis. Vår totale premiebetaling omfatter en del som selskapene beregner av lønnsmassen (aktive ansatte) og en del som beregnes av forsikringsfondet (oppsatte rettigheter og pensjonister). I vår budsjettering er begge deler tatt hensyn til gjennom satsen som beregnes av budsjettet lønnsmasse. Dette er en standard sats for virksomhetenes budsjett og regnskapsføring av pensjonskostnadene for egne ansatte og for pensjonister.

3.4.1 Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

I sektorenes rammer er det dekning for en premiesats på 15,3 % i hele planperioden i fellesordningen, dvs. et samla normalnivå på om lag 37,6 mill. kroner pr. år ekskl. arbeidsgiveravgift. Dette er økning i forhold til forrige økonomiplan. Som følge av dette er sektorens rammer oppjustert med 7,4 mill. kroner til pensjonsutgifter og 1 mill. kroner til økt arbeidsgiveravgift, i forhold til nivået i økonomiplanen 2010-13.

3.4.2 Statens pensjonskasse (SPK)

I sektorenes rammer er det dekning for en premiesats på 11,3 % i hele planperioden, dvs. et samla normalnivå på omlag 48,7 mill. kroner pr. år ekskl. arbeidsgiveravgift. Utdannings-

sektorenes rammer er justert opp med 11,3 mill. kroner til pensjonsutgifter, og 1,7 mill. kroner til økt arbeidsgiveravgift i forhold til nivået i økonomiplan 2010-13.

3.5 Lønns- og prisstigning

Lønns- og prisstigningen i budsjett 2011 og økonomiplan 2011-14 er basert på lønns- og prisstigning i forslag til statsbudsjett.

Lønns- og prisstigning av skatt, rammeoverføring og inntektsutjevning er i budsjettforslaget vurdert under ett i forbindelse med fastsetting av de frie inntektene.

Denne oversikten viser de satsene som er benyttet:

	Type utgift/ inntekt	2011-14
HP 0	Lønn (lærere og adm.)	3,25%
HP1,2	Kjøp av varer og tjenester	1,8%
	Intern husleie (11903) og ledige lokaler (11904)	0,0%
	Interne overføringer 129xx	0,0%
HP 3	Kjøp av tjenester som erstatter f. kommunal tjeneste-produksjon (vektet 65 % lønn og 35 % KPI) (kommunal deflator)	2,8%
HP 4	Overføringer (vektet 65 % lønn og 35 % KPI)	2,8%
	Komp. for mva anskaffelser i driftsbudsjettet (14291)(14292)	1,8%
	Regnskapsmessig overf. mellom virksomheter (4304), overføring til egne foretak og særbedrifter samt utviklingsmidler (14800-14899)	0,0%
	Støtte politiske partier (14721)	2,8%
	Til disposisjon (14902)	2,8%
	Utviklingsmidler (14904-14906)	0,0%
	Spesielt: 801000.77501.14727 og 801000.79005.14722	0,0%
HP 5	Finansutgifter/transaksjoner	0,0%
	Konto 15702 overf til inv.	0,0%
HP 6	Salgsinntekter	2,8%
	Fordelte utgifter (16901-16999)(med unntak av ansvar 701000)	0,0%
	Spesielt: 132000.43001.16901	0,0%
HP 7	Refusjoner	2,8%
	Øremerkede statstilskudd (17024) (med noen få unntak under ansvar 80 og 70 og 72)	2,8%
	Interne overføringer (179*)	0,0%
	Komp. for mva anskaffelser i driftsbudsjettet (17291) (inntekt)	1,8%
	Komp. For mva anskaffelser i investeringsbudsjettet (17281) (inntekt)	1,8%
HP 8	Overføringer	1,8%
	Skatt, rammetilskudd, inntektsutjevning. Vektet 65% lønn og 35% KPI, (kommunal deflator)	2,8%
	Konsesjonskraftinntekter (18902) og overføring fra EU (18903)	
HP 9	Finansinntekter/transaksjoner	2,8%
Spesielt:	Regionalt utviklingsfond (utg/innt) (Vektet 65% lønn og 35% KPI (kommunal deflator)	2,8%

Investeringsbudsjettet er prisjustert med 2,8 %.

Gjennomsnittssatsen for sektorene vil variere mht. hvor stor andel av budsjettet som er utgifter til lønn og andre utgifter. Sektorene vil derfor i praksis ha noe ulik samlet prisstigningsfaktor.

4. Driften i 2010

Det vises til egen sak om driftsrapport, fylkestingsrapport 2/2010 som kommer til politisk behandling samtidig med årsbudsjett 2011 og økonomiplan 2011-14.

5. Fylkestingets budsjettområde

I dette avsnittet følger en mer detaljert omtale av inntekter og utgifter under fylkestingets budsjettområde, jfr. [avsnitt 3.3](#).

5.1 Frie inntekter

I perioden 2011-14 er de frie inntektene budsjettert i tråd med forslaget til statsbudsjett for 2011, slik:

Frie inntekter 2011-14 (Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Rammetilskudd	722,1	1 103,6	1 145,9	1 138,4	1 143,0	1 145,5
Inntektsutjevning	111,9	117,6	121,7	121,2	120,6	120,1
Fylkesskatt	442,7	457,6	467,2	465,0	462,9	461,0
Sum frie inntekter	1 276,7	1 678,8	1 734,8	1 724,6	1 726,5	1 726,6

For årene 2012 – 2014 bygger tallene på samme nivå på frie inntekter som i 2011, bare justert for forventede befolkningsendringer i Nord-Trøndelag og i landet for øvrig.

Vekstberegninger

Tallene for 2010 viser opprinnelig budsjett og er i 2010-kroner, mens tallene for 2011 – 2014 er i 2011-kroner. For å finne et tall for 2010 som er sammenlignbart med 2011, må man korrigere for endringer i oppgaver i forhold til 2010. Dessuten må tallene korrigeres for ulikt prisnivå.

Endringer i oppgaver utgjør til sammen 1,6 mill. kroner, og består av endringer i antall elever i statlige og private skoler, redusert bevilgning til fagskoler og økt bevilgning til skolefritidsordning for funksjonshemmede. Dette er samsvar med statens regnemåte i Beregningsteknisk dokumentasjon til inntektssystemet (Grønt hefte for 2011), sammenholdt med samme dokumentasjon for 2010.

Våre beregninger avviker noe fra tallene i statsbudsjettdokumentet (Grønt hefte), fordi vi benytter en egen befolkningsprognose for 2011, jfr. omtale i [avsnitt 3.3.1 punkt c](#)), mens statens beregninger delvis bygger på befolkningstall pr. 01.01.2010.

Beregning i forhold til opprinnelig budsjett for 2010

Sum frie inntekter i opprinnelig budsjett for 2010 (1.678,8 mill. kr.) påplussset oppgaveendringer for 2011, blir 1.680,4 mill. kroner. Prisjustert med statens sats for prisomregning på 2,8% blir beløpet 1.727,4 mill. kroner. Budsjetterte frie inntekter i 2011 er 1.734,8 mill. kroner. Realvekst fra opprinnelig budsjett 2010 til 2011 blir da (1.734,8 – 1.727,4 =) 7,4 mill. kroner.

Beregning i forhold til revidert budsjett for 2010 tilsvarende RNB

Statens vekstanslag for 2011 i statsbudsjett 2011, sammenligner imidlertid nivået på frie inntekter i forhold til revidert nasjonalbudsjett (RNB) i 2010. Våre frie inntekter beregnet i henhold til RNB, og endelige befolkningstall pr. 01.01.10, gir et nivå i 2010 på 1.679,1 mill. kroner. Når dette nivået korrigeres for oppgaveendringer som ovenfor nevnt (1,6 mill. kr.), og prisjusteres med statens sats på 2,8%, blir beløpet 1.727,8 mill. kroner. I forhold til dette

sammenligningstidspunktet (RNB 2010), blir realveksten til 2011 (1.734,8 - 1.727,8 =) 7 mill. kroner.

Beregning i forhold til 2011-anslaget i økonomiplan for 2010 - 2013

Sammenlignet med 2011 i økonomiplanen 2010-13, er vår realvekst i 2011 på 18,2 mill. kroner. Beløpet framkommer når frie inntekter for 2011 fratrekkes frie inntekter i 2011 i økonomiplanen, etter at disse er prisjustert til 2010-nivå, og oppgavekorrigert som ovenfor.

5.2 Momskompensasjon

Fra 2010 skal inntekter fra momskompensasjon fra investeringer ifølge forskrift budsjetteres i investeringsbudsjettet, gjennom overføring fra driftsbudsjettet. I 2010 skal minst 20% overføres, 2011 minst 40% osv. Etter en slik opptrapping over fem år skal all momskompensasjon fra investeringer ifølge forskrift budsjetteres i investeringsbudsjettet fra og med 2014.

Til sammen 197,4 mill. kroner mottas i kompensasjon i fireårsperioden. Av dette overføres 122,8 mill. kroner til investeringsbudsjettet i årene 2011 – 2014. 74,6 mill. kroner blir igjen i driften. Av dette foreslås 8,9 mill. kroner avsatt til disposisjonsfond i 2011, (tidligere år er det avsatt 57,8 mill. kroner). I perioden disponeres 61,9 mill. kroner fra det samme disposisjonsfondet. Vi bygger opp fondet av egne midler, og det vil derfor være undergitt regnskapsforskriftens regler om stykning dersom et regnskapsmessig underskudd skulle oppstå ved årets slutt.

Ovennevnte innebærer at omlag 37-46 mill. kroner av inntekter fra ordningen årlig blir brukt i driftsbudsjettet (til sammen 127,7 mill. kroner i perioden), jfr. "Sum disposisjoner moms" i foranstående tabell.

2013 vil være siste året vi kan benytte midler fra ordningen i driftsbudsjettet, og dette året vil vi også bruke om lag 46 mill. kroner i driften ved å bruke opp hele fondet som er bygd opp tidligere år. Fra 2014 vil vi ikke ha slike midler å bruke i driftsbudsjettet, noe har medført en salderingsmessig utfordring. Jfr. også omtale og illustrasjon i pkt. 3.2.

5.3 Avsetning til disposisjonsfond

I 2011 foreslås inntekter fra momskompensasjonsordningen for investeringer avsatt på disposisjonsfond med 8,9 mill. kroner.

Til et eget vegfond foreslås det avsatt 29,5 mill. kroner i perioden 2011-14, jfr. omtale i avsnitt 5.5.

5.4 Bruk av disposisjonsfond

Det foreslås brukt 5,2 mill. kroner av disposisjonsfondet i perioden. Fondet vil bli brukt opp i 2012.

I tillegg budsjetteres det med bruk av 61,9 mill. kroner i perioden av disposisjonsfond bygget opp av midler fra momskompensasjonsordningen fra investeringer, jfr. omtale i avsnitt 5.2.

5.5 Renteinntekter og utbytte fra NTE Holding as

Fylkestinget vedtok utbyttmodellen for NTE Holding AS i sak 08/150 i oktober 2008. Aksjekapital på til sammen 2 mrd kroner ble da vedtatt konvertert til ansvarlig lån. Konverteringen skulle ifølge vedtaket gjennomføres i 2009. Det avtales en fast rentesats over 5 år.

Fylkesrådet har i sak 09/234 den 15.12.2009 godkjent avtale om ansvarlig lån mellom NTE og fylkeskommunen; avtalen gjelder i 10 år. Avtalen medfører en årlig utbetaling på 150 mill. kroner i renter. Det er ikke forutsatt avdrag i fastrenteperioden på 10 år. Samlet sett gir dette noe høyere utbetaling enn det som ligger inne i økonomiplanen 2010-13. Renteinntekten på 150 mill. kroner vil imidlertid ikke bli prisjustert.

I tillegg til renter og avdrag for ansvarlig lån, tas det ut et resultatbasert utbytte til avsetning til et vegfond. I tråd med dette er det i årene 2011 - 14 ført opp et utbytte på 20 mill. kroner. Dette nivået er et budsjettetmessig forsiktig anslag, og ikke uttrykk for at man ikke tar sikte på å ta ut maksimalt utbytte i henhold til utbyttmodellen. Selskapets resultater de siste årene tilsier et utbytte som normalt overstiger anslaget i vårt budsjett.

Utbyttet avsettes på et disposisjonsfond (vegfond), etter at renter og avdrag på økte veginvesteringer er dekket (dvs. investeringer ut over nivået i 2008 på 46,1 mill. kroner). I tilfelle regnskapsmessig underskudd i fylkeskassen, vil denne avsetningen kunne måtte reduseres eller strykes for å redusere underskuddet. Det framgår av regnskapsreglene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner. En annen grunn til av avsetningen vil måtte vurderes redusert, er i tilfelle maksimal godkjent rentesats fra skattemyndighetene blir lavere enn det som er lagt til grunn når utbyttmodellen ble vedtatt. Da blir sum renter og avdrag lavere enn forutsatt, og da er det naturlig å vurdere om noe av utbyttet skal gå inn i den ordinære driften.

Følgende beregning er gjort med et årlig utbytte på 20 mill. kroner som eksempel: Da renter og avdrag av økte veginvesteringer er relativt beskjedne de første årene, vil vegfondet akkumulere beløp, inntil det i 2014 da vil være på omlag 65 mill. kroner. Deretter vil utgifter til renter og avdrag overstige utbyttet slik av vegfondet reduseres. Ved utgangen av år 2020 vil det stå igjen ca 10 mill kroner på fondet, forutsatt at rentenivået på lange renter ikke endrer seg i forhold til det nivå som er budsjettet.

Med de forutsetninger som så langt er lagt til grunn, vil utgifter til renter og avdrag på økte veginvesteringer nå en topp i 2020 med omlag 37 mill. kroner pr. år.

5.6 Garantiprovisjon fra NTE

Fylkestinget har vedtatt å garantere for lån som NTE Holding AS overtar i forbindelse med omdanningen av NTE. Samlet garantert lånemasse var 2328 mill. kroner ved overføringen i juni 2007. Lånemassen, og dermed det faktiske garantiansvaret, reduseres i takt med avtalt nedbetaling av de aktuelle lånene. Fylkestinget har også fastsatt en garantiprovisjon på 0,5 % av lånesaldo ved utgangen av året. Fem obligasjonslån på i alt om lag 50 mill. kroner (ved siste årsskifte) ble ikke overført. Disse lånene er nå overtatt av fylkeskassen. Inntektsanslagene er noe redusert i forhold til nivået i økonomiplanen 2010-13.

5.7 Renteinntekter, renteutgifter og avdrag

5.7.1 Andre renteinntekter

Renter av bankinnskudd (Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Økonomiplan			
			2011	2012	2013	2014
Renteinntekter	10,2	6,7	10,4	10,1	9,8	9,6

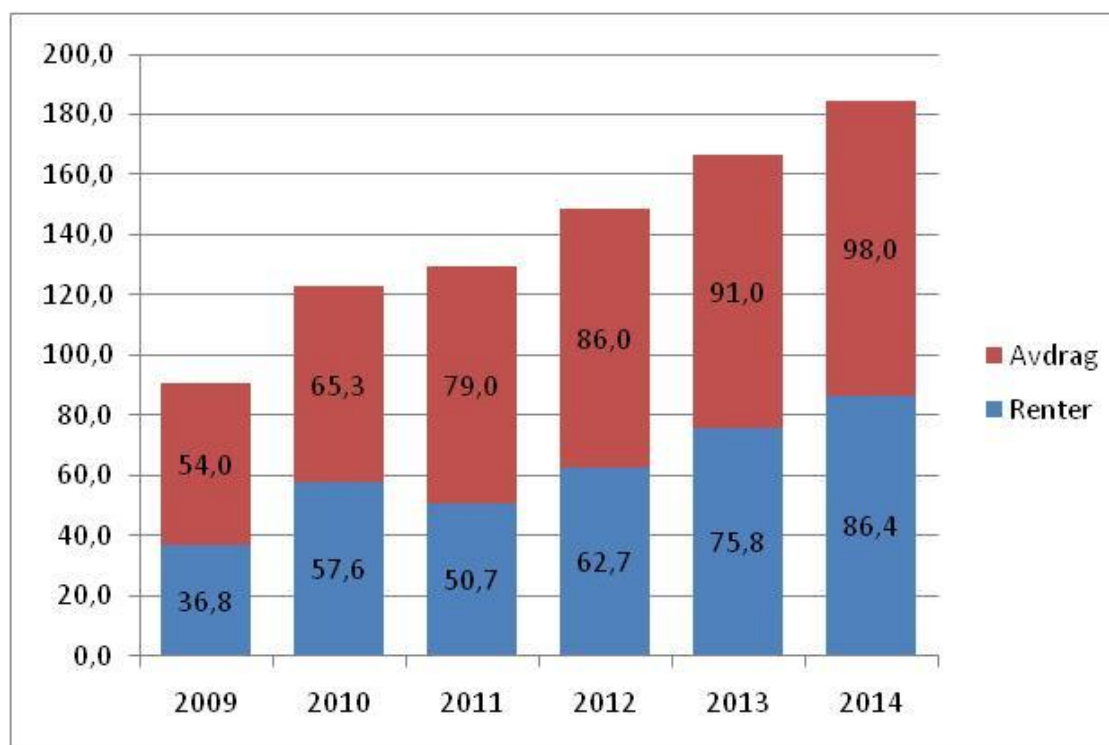
Andre renteinntekter består av renteinntekter fra bankinnskudd, byggelånsrenter samt refunderte renter i forbindelse med den statlige låneordningen for skolebygg. Renter fra fond hvor rentene er bestemt tillagt fondet, er trukket fra her. Det forutsettes renteinntekter på 10,4 mill. kroner i 2011. Dersom investeringslån opptas lenge før pengene brukes, oppstår det ekstra renteinntekter, men også ekstra renteutgifter. Netto renteutgift endres imidlertid ikke vesentlig.

5.7.2 Renter og avdrag

Med utgangspunkt i faktiske låneopptak ved utgangen av 2010 og de foreslåtte investeringer i økonomiplanperioden, er det utarbeidet følgende rente- og avdragsberegning som er lagt til grunn for økonomiplanperioden 2011-14 (deflatert):

	Regnskap	Budsjett	Budsjett		Økonomiplan	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Renter	36,8	57,6	50,7	62,7	75,8	86,4
Avdrag	54,0	65,3	79,0	86,0	91,0	98,0
Sum renter og avdrag	90,8	122,9	129,7	148,7	166,8	184,4

Renter og avdrag – forutsetninger

Følgende forutsetninger er lagt til grunn for rente- og avdragsberegningene for 2011-14:

- Alle budsjetterte lån i 2010 er opptatt, med redusert låneopptak i samsvar med driftsrapport 2/2010 til fylkestinget
- Nye lån opptas som lån tilknyttet Nibor.
- Låneopptak beregnes pr. 30.06. hvert år
- Ved utløp av fastrenteperiode beregnes rente som for nytt lån
- Hensiktsmessig rentesikring vurderes og gjennomføres løpende. Normalt holdes andelen lån med flytende rente mellom 40 og 60 %.
- Renter i byggetiden for prosjekt forutsettes innarbeidet i byggeprosjektene som en del av byggekostnadene, og belastes fylkeskassens regnskap fra ferdigstillestidspunktet.
- Det er lagt til grunn 30 års avdragstid på nye lån

Refunderte renter i forbindelse med statlig låneordning for skolebygg og samferdselsformål er satt med rentesats 3 %.

5.8 Rentekompensasjon

Fylkeskommunen mottar rentekompensasjon for investeringer i skoleanlegg og for investeringer i transporttiltak. Vår ramme for kompensasjon for investeringer i skolebygg er 103 mill. kroner. Vi har lagt til grunn at vi bruker opp denne rammen i 2011, selv om aktuell investeringsperiode strekker seg over årene 2009 - 2016.

Ordningen for investeringer i transporttiltak gjelder kompensasjonen av et investeringsvolum i årene 2010 – 2019, på 92 mill. kroner pr. år. Ordningen er knyttet til transporttiltak generelt, og ikke bare til overtatte fylkesveger. For begge ordningene brukes rentesats tilsvarende Husbankens flytende rente. Det beregnes fem års avdragsfrihet og deretter 15 års nedbetaling.

5.9 Overføringer til investeringsbudsjettet

Momskompensasjon fra investeringer skal etter forskrifter føres i driftsbudsjettet brutto, og pålagt beløp deretter overføres fra drift- til investeringsbudsjettet. Disse føringer går fram av vedlegget i avsnitt 9, som viser fylkestingets budsjettområde detaljert. Momskompensasjon fra investeringer er omtalt nærmere i avsnitt 5.2.

5.10 Konesjonskraftinntekter

I økonomiplanen 2010-13 er det budsjettet med konesjonskraftinntekter på 11,9 mill kroner på fylkestingets budsjettområde, og 6,46 mill. kroner på Regional utvikling; til sammen 18,4 mill. kroner. Konesjonskraftinntektene for 2009 ble kun ca 15,3 mill kroner, etter vesentlig reduksjon i energiprisene etter finanskrisen høsten 2008. Konesjonskraftinntekten for 2010 er antatt å bli som for 2009, men ekstremt høge områdepriser vinteren 2010 vil medføre vesentlige tilleggssinntekter for konesjonskrafta for 2010. Det forventes normalisering av prisnivået framover. Konesjonskraftinntektene for 2011-14 er derfor videreført som i forrige økonomiplan:

Konesjonskraftinntekter (Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
FT Budsjettområde	8,8	9,0	11,9	11,9	11,9	11,9
Regional utvikling	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Sum	15,2	15,5	18,4	18,4	18,4	18,4

Fylkeskommunen mottar verdien av den konesjonskraften som ikke benyttes i kraftkommunene. Konesjonskraftutbetalingene bygger på et prisregime knyttet til notert markedspris (NordPool) etter nærmere bestemmelser. Hvordan dette slår ut, er alltid markedsmessig usikkert. Prisfallet på el fra høsten 2008, og ekstemprisene vinteren 2010, viser usikkerheten i prisanslagene. For 2011 er markedsforventningene en utflating/normalisering av elprisene. Dette nivå holdes videre i økonomiplanperioden.

5.11 Avskrivninger av varige driftsmidler

Føring av avskrivninger er en teknisk postering med motpost under fylkestingets budsjettområde. Dette betyr at budsjettering av avskrivninger ikke vil påvirke fylkeskommunens netto budsjettmessige resultat (budsjettbalansen), men vil påvirke sektorenes netto budsjettammer. Avskrivningene i 2010 er satt på samme nivå som for 2009. Fylkesrådet har fullmakt til å endre avskrivningsbeløpet for 2010 og sektorfordelingen av dette beløpet i løpet av året, i samsvar med budsjettreglementet.

Avskrivninger av varige driftsmidler skal belastes de funksjoner (tjenester) hvor driftsmidler anskaffes og slites. Med varige driftsmidler menes anskaffelser av bygninger og utstyr/maskiner som har en anskaffelseskost over 100.000,- og levetid på over 3 år. Avskrivningene skjer etter lineær metode, dvs. jevnt over objektets levetid. Starttidspunktet for avskrivningene er året etter at investeringsobjektet er tatt i bruk, dvs. investeringsobjekter

som er kjøpt/ferdigbygd og benyttet i 2010, avskrives først i 2011.

Forskriftene setter ingen krav til å vise avskrivninger i økonomiplanen, men stiller slikt krav til årsbudsjettet.

Forskriften hjemler følgende avskrivningsgrupper, inndelt etter anskaffelsesens levetid.

• 5 år	EDB-utstyr, kontormaskiner m.v.
• 10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler
• 20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg m.v.
• 40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett (VA) m.v.
• 50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, aldershjem, institusjoner, kulturbygg, kirker og brannstasjoner m.v.

Som hovedregel blir avskrivninger på utstyr belastet tilsvarende funksjon (i driftsregnskapet/budsjettet) som utstyret er anskaffet på i investeringsregnskapet/budsjettet. Når det gjelder bygninger er det definert egne funksjoner i utdanning hvor man belaster med avskrivninger. Dette er såkalte fellestjenester.

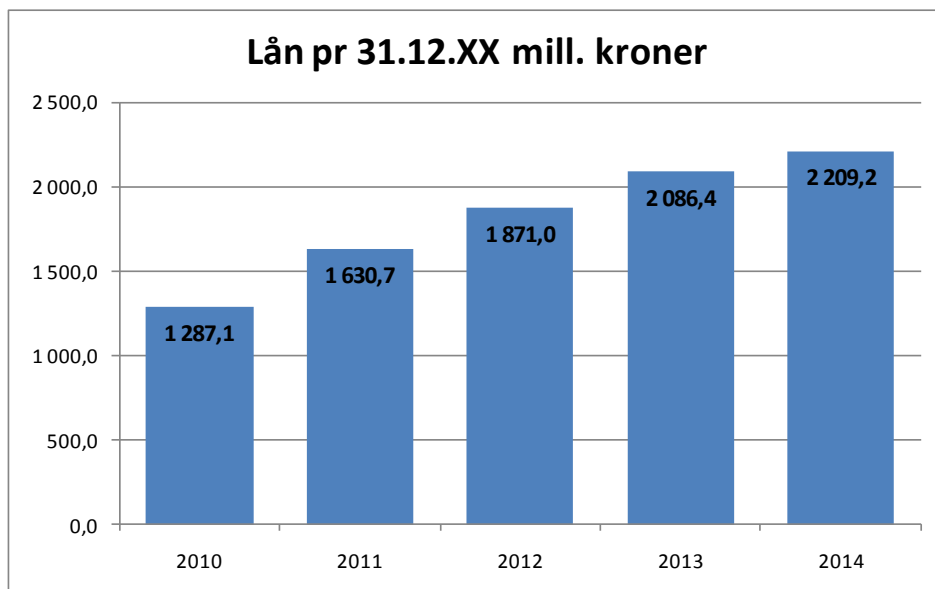
5.12 Ubrukte bevilgninger og overskridelser

Det vises til omtale i avsnitt 8.3.2, jfr. innstillingas punkt 5.

6. Låneopptak, langsiktig gjeld, likviditet, fond og garantiansvar

6.1. Langsiktig gjeld og låneopptak 2011-14

Under de forutsetninger som er nevnt i vedlegg i avsnitt 9.2 Renter og avdrag – forutsetninger (renter og avdrag er ikke deflatert), opptatte lån tom. 2010, og budsjetterte låneopptak for årene 2011-14, får vi følgende lånegjeld for fylkeskommunen i økonomiplanperioden (ekslusive NTE):

Nedenstående oversikt viser budsjettert gjeldsutvikling for Nord-Trøndelag fylkeskommune. Etter at NTE har skiftet status til as, er ikke selskapets gjeld en del av fylkeskommunens ansvar (mill. kroner).

Gjeldsutvikling	2010	2011	2012	2013	2014
IB pr 01.01	958,0	1 287,1	1 630,7	1 871,0	2 086,4
Nye lån	394,4	422,6	326,3	306,5	220,8
Avdrag	-65,3	-79,0	-86,0	-91,0	-98,0
Lånegjeld pr 31.12	1 287,1	1 630,7	1 871,0	2 086,4	2 209,2

6.2 Fond

Det er forutsatt følgende avsetninger til/bruk av fond i økonomiplanperioden:

Fond (Mill. kroner)	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Avsetning til driftsfond (Oppvekstkom.)	0	0	22,8	15,8	6,8	6,8
Avsetning til driftsfond (Drift/MVA)	27,8	30,0	8,9	0,0	0,0	0,0
Avsetning til driftsfond (Drift/Vei)	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Bruk av ubundet driftsfond (Drift)	-3,6	-3,4	-3,4	-3,4	0,0	0,0
Bruk av ubundet driftsfond (Drift/MVA)	-4,8	0,0	0,0	-23,6	-38,3	0,0
Bruk av ubundet driftsfond (Drift/Vei)	-0,9	-3,5	-7,1	-10,9	-14,5	-18,0
Avsetning til kapitalfond	24,4	15,0	5,5	25,0	2,0	0,0
Bruk av avsetninger KLP	-1,3	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Bruk av kapitalfond	-65,8	-18,3	-8,8	-28,3	-2,0	0,0
Bruk av avsetninger RUF	-8,0	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5

6.3 Garantiansvar

Nord-Trøndelag fylkeskommune har totalt følgende garantiansvar pr. 31.12.09 (kr.):

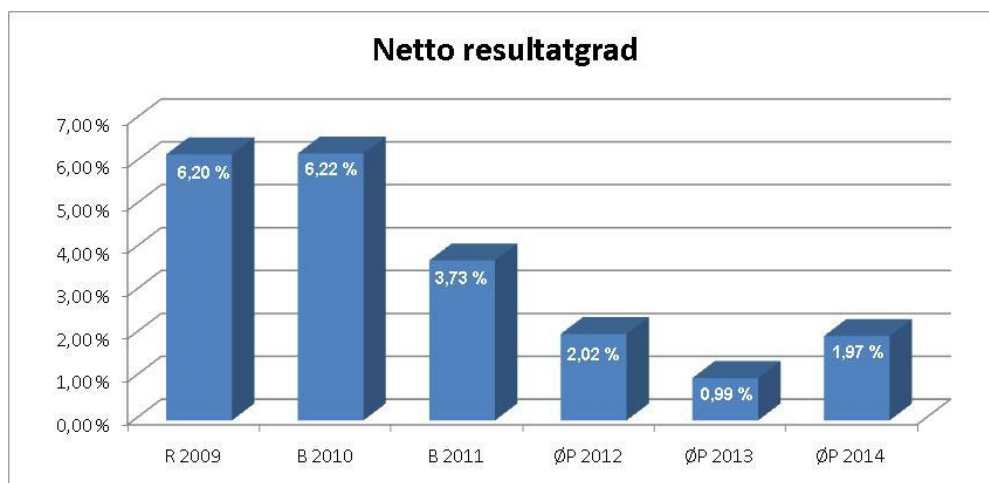
Garantioversikt for Nord-Trøndelag fylkeskommune pr. 31.12.2009						
Kreditorer / långivere	Lånenummer	Garanti gitt til	Formål	Andel	Rest garanti	Utløpsdato
KLP forsikring	010330331	Nord-Trøndelag Idrettskrets	Refinansiering	100 %	0	Innfridd
KLP forsikring	010343141	Bakketun forlkehøgskole	Refinansiering	100 %	910 000	30.06.2013
Den Norske Bank ASA	74608076917	Fylkets Hus AS	Refinansiering	100 %	28 336 000	Ut 2026 (FT09/11)
Den Norske Bank ASA	82108063552	Namdal Bomveiselskap	Refinansiering	100 %	176 500 000	01.12.2021/Selvsk.kau. FT 09/74
Kommunalbanken	(20030585) 20090030	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS	Refinansiering/Slått sammen 2009	50 %	4 187 755	23.07.2015
Kommunalbanken	(19950268)	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS	Refinansiering/slått sammen 2009	50 %	0	Slått sammen; se over
Kommunalbanken	(20060304) nytt: 20090029	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS	Museums-deponi	100 %	5 199 980	23.07.2021
(Kommunekreditt Norge AS) KLP Kreditt AS	60041009551	Steinkjerhallen AS	Refinansiering	40 %	1 079 597	15.09.2018
Sertifikatmarket	Utstedte sertifikater	Trøndelag Bomveiselskap AS	E6 Stjør-Tr.heimeim	100 %	150 000 000	Ut 2028; selvsk.kau. maks 550 (FT 09/37)
Sparebank 1 Midt-Norge	42026489088	Forretningssak (fylkesrådet)	Garanti kreditt		2 000 000	Sidesikkerhet, vilkår
Sparebank 1 Midt-Norge	42026242570	EGGE MUSEUM	Jekta Pauline	50 %	233 330	07.11.2015
SUM 2009 før garantier NTE - Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS					368 446 662	
SUM 2008					262 769 487	
ENDRING 2009					-105 677 175	
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) Holding AS:						
KLP forsikring	030358411	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	11 250 000	07.03.2010 (Oppr. lån kr. 90.000.000)
KLP forsikring	030338562	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	108 750 000	07.03.2010 (Oppr. lån kr. 150.000.000)
Kommunalbanken AS	20040379 / 20080001	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	1 300 000 000	18.12.2034
Kommunalbanken AS	20060558/ 20080002	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	386 000 000	01.12.2036
Norsk Tillitsmann ASA (Fokus Bank)	Obl.lån 11,35 % NTFK 91/21, ISIN no 0001310239	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	150 000 000	15.04.2021
Norsk Tillitsmann ASA (Fokus Bank)	Obl.lån 10,80 % NTFK 91/21, ISIN no 0001310247	NTE Holding AS	Overgang FKF til AS. Selvsk.kausjon	100 %	219 000 000	27.05.2021
Sum garantier NTE Holding AS 2009					2 175 000 000	
Sum garantier for øvrig (jfr. spes. foran)					368 446 662	
Garantier totalt pr. 31.12.2009					2 543 446 662	
Netto økning fra 2008 (inklusive garantier NTE Holding AS)					59 177 175	

7. Økonomiske nøkkeltall og oversikter

7.1 Netto resultatgrad

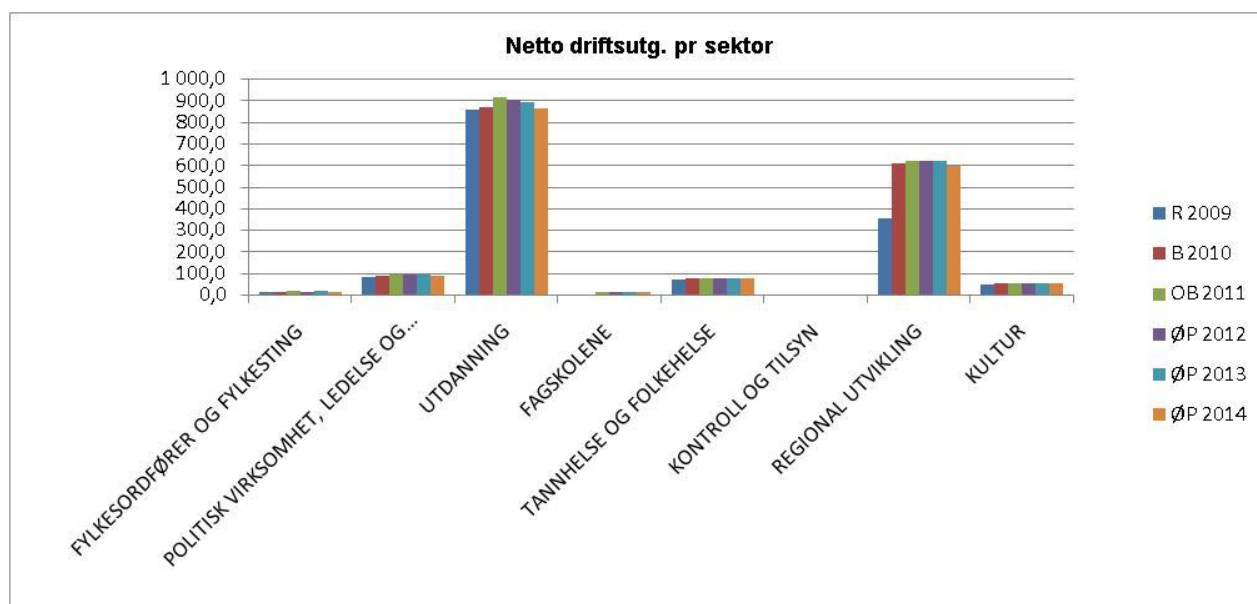
Netto resultatgrad viser netto driftsresultat i andel av driftsinntektene. (Netto driftsresultat er det som står igjen av driftsinntektene når driftsutgiftene og renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat kan nyttes til finansiering av investeringer og til avsetninger.)

Netto resultatgrad viser vår evne til å ta på oss nye utgifter, øke eksisterende utgifter eller finansiere investeringer framover. Netto driftsresultat kan således benyttes som indikator for økonomisk handlefrihet. I økonomiplanperioden varierer netto resultatgrad slik:

7.2 Netto og brutto driftsrammer

7.2.1 Netto driftsrammer

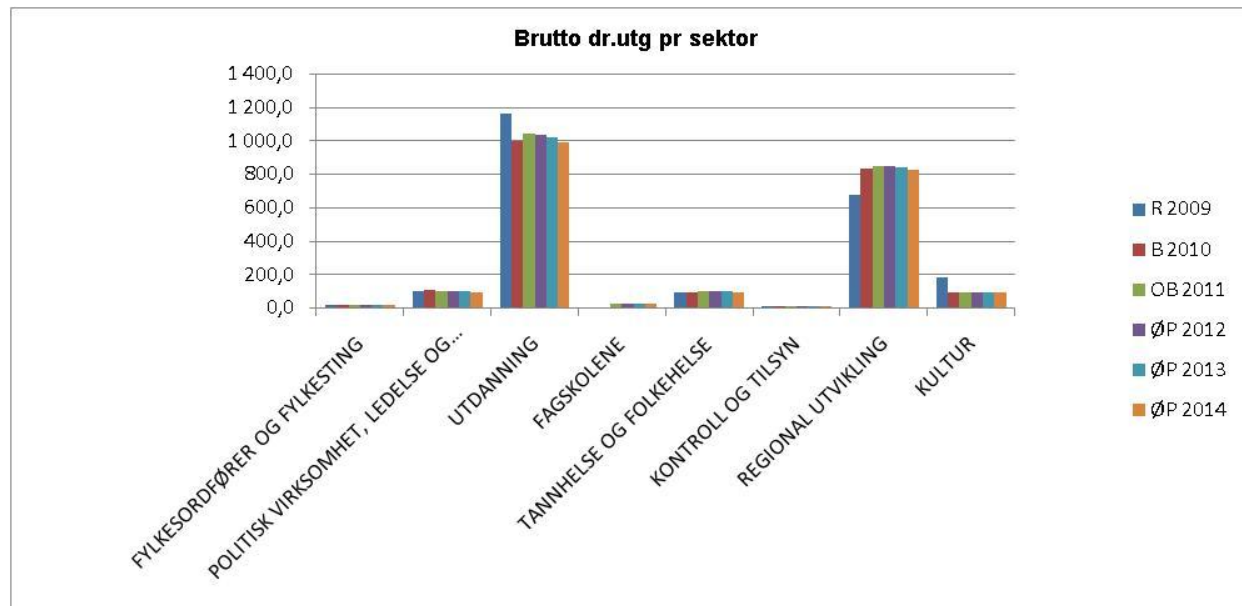
Oversikt over rammer for netto driftsutgifter for årene 2011 – 14 slik de framkommer i økonomiplanen (inkl. avskrivninger):

Netto driftsrammer pr sektor	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Økonomiplan			
			2011	2012	2013	2014
FYLKESORDFØRER OG FYLKESTING	16,3	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1
POLITISK VIRKSOMHET, LEDELSE OG STAB	82,0	88,3	93,8	93,5	93,5	89,6
UTDANNING	858,0	869,9	917,5	906,7	892,4	863,0
FAGSKOLENE	0,0	0,0	17,5	17,5	17,5	17,5
TANNHELSE OG FOLKEHELSE	69,9	76,4	79,5	78,6	78,6	76,1
KONTROLL OG TILSYN	4,2	5,0	5,1	5,1	5,1	4,9
REGIONAL UTVIKLING	356,4	612,0	622,8	621,8	621,3	601,0
KULTUR	48,8	56,3	57,8	57,5	57,5	55,7
Sum sektorenes netto driftutg. 2011 - 14	1 435,6	1 725,5	1 812,8	1 798,5	1 784,5	1 725,0

Sektorenes netto driftsrammer skal dekke utgifter til drift. De rammer som her angis er på vanlig måte netto driftsrammer for hver sektor. Netto driftsrammer inngår sammen med sektorenes egeninntekter, som består av salgs- og leieinntekter (gebyrer) og særtilskudd fra staten og andre, i de totale disponible beløp til drift som kan benevnes sektorenes brutto driftsrammer. Begrepet netto driftsrammer nyttes hos oss som fordelingsbegrep når det gjelder bruk av frie inntekter osv. (I bedriftsøkonomisk terminologi kan det betegnes som konsernbidrag).

7.2.2 Brutto driftsutgifter

Når aktivitetsnivået eller samlet virksomhet skal beskrives, er brutto driftsutgifter et mer tjenlig begrep. Dette følger også av at fylkeskommunens virksomhet alltid skal føres brutto i budsjett og regnskapsoppstillinger. Nedenstående figur og oppstilling viser sektorenes brutto driftsutgifter (inkl. avskrivninger).

Brutto driftsutgifter pr sektor:

BTO driftsutg. Pr sektor (Mill kroner)	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
FYLKESORDFØRER OG FYLKESTING	16,5	17,5	18,7	17,7	18,4	17,1
POLITISK VIRKSOMHET, LEDELSE OG STAB	103,0	105,9	99,7	99,4	99,4	95,4
UTDANNING	1 159,9	999,8	1 046,0	1 036,7	1 022,4	993,0
FAGSKOLENE	0,0	0,0	26,8	26,8	26,8	26,8
TANNHELSE OG FOLKEHELSE	93,3	95,5	98,9	98,0	98,0	95,5
KONTROLL OG TILSYN	4,2	5,0	5,1	5,1	5,1	4,9
REGIONAL UTVIKLING	675,5	834,2	846,0	845,0	844,5	824,2
KULTUR	180,7	93,0	94,6	94,3	94,3	92,4
Sum sektorenes brutto driftutg. 2011 - 14	2 233,1	2 151,0	2 235,7	2 222,9	2 208,9	2 149,4

7.3 Totale inntekter og utgifter og driftsresultat

Tabellene viser hele budsjettet/økonomiplanen brutto, dvs. brutto driftsutgifter/-inntekter i sektorene inkl. avskrivninger, fylkestingets budsjettområde, og brutto investeringsutgifter/-inntekter, samt oppstilling over driftsresultat:

Totale inntekter og utgifter	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>i mill kroner</i>						
Brutto dr. utgifter inkl. renter og avdrag	2 452,4	2 422,3	2 511,8	2 524,2	2 533,0	2 488,8
Brutto avsetninger	58,6	50,0	51,7	35,8	26,8	26,8
Brutto investeringsutgifter inkl. utlån/forskudd/avsetn.	447,4	541,8	574,0	509,0	438,0	348,7
Brutto utgifter	2 958,3	3 014,1	3 137,5	3 069,0	2 997,8	2 864,3
Brutto driftsinntekter inkl. renter og utbytte	-2 480,1	-2 463,7	-2 554,6	-2 522,4	-2 507,2	-2 497,9
Bruk av avsetninger	-30,9	-8,6	-8,9	-37,9	-52,8	-18,0
Brutto investeringsinntekter	-448,6	-541,8	-574,0	-509,0	-438,0	-348,7
Brutto inntekter	-2 959,6	-3 014,1	-3 137,5	-3 069,3	-2 998,1	-2 864,6
Under-/overskudd	-1,3	0,0				

Driftsresultat	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>i mill kroner</i>						
Driftsinntekter inkl. momsref./motpost	-1 917,4	-2 112,1	-2 187,5	-2 158,2	-2 147,3	-2 142,2
Driftsutgifter inkl. moms	1 965,6	2 090,4	2 157,9	2 150,6	2 145,6	2 086,1
Brutto driftsresultat	48,2	-21,7	-29,6	-7,6	-1,8	-56,1
Finansinntekter	-206,6	-181,1	-194,4	-190,0	-185,6	-181,5
Finansutgifter	91,3	122,9	129,7	146,6	162,3	177,2
Netto finans	-115,3	-58,2	-64,7	-43,4	-23,4	-4,2
Motpost avskrivninger	-51,8	-53,4	-59,7	-59,7	-59,7	-59,7
Netto driftsresultat	-118,9	-133,3	-154,0	-110,7	-84,8	-120,1

7.4 Oversikt over sektorinndeling

Fylkesordfører og fylkesting	Politisk virksomh., ledelse og stab	Utdanning	Tannhelse og folkehelse	Fag-skolene	Kontroll og tilsyn	Regional Utvikling	Kultur	FT- eget område
-091000 F.ordfører -092000 Fylkesting	-093040 Fylkesrådet	-20 F.utd.sjef	-39 Fylkestannlege og folkehelse	-40 Fag-skolene felles	-10 Kontroll og tilsyn	-701000 Fylkesutv. sjef. -702000 Fagsjef samferdsel	-80 F.kultursj.	-19 F. Øk.sjef/ finans
	-11 Adm.sjefen	-21 Eiendoms-avdeling		-41 Stjørdal fagskole		721000 Leder regional utvikl.fond	-81 F.biblioteksj.	
	-13 Administrasjonsavdeling	-22 Meråker vgs		-42 Levanger fagskole			-83 .F.musikk-sjef	
	-14 Info.sjef	-23 Ole Vig vgs		-43 Steinkjer fagskole				
		-24 Levanger vgs		-44 Ytre Namdal maritime fagskole				
		-26 Verdal vgs						
		-27 Leksvik vgs						
		-28 Inderøy vgs						
		-29 Mære lbs						
		-33 Steinkjer vgs						
		-32 Olav Duun vgs						
		-34 Grong vgs						
		-35 Ytre Namdal vgs						

7.5 Oversikt over forkortelser benyttet i dokumentet

Forkortelse	Forklaring
AV utstyr	Audio visuelt utstyr
CO2	Karbondioksid
FDV	Forvaltning- drift- og vedlikeholdssystemer
FK	Fylkeskommunen (NTFK: Nord-Trøndelag fylkeskommune)
FR	Fylkesrådet
FT	Fylkestinget (FT 07/33 betyr fylkestingets sak 33 i 2007)
FV	Fylkesveg
GWh	Gigawatttime (1 gigawatttime er lik 1000 megawattimer)
HUNT	Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag
IT	Informasjonsteknologi
KLP	Kommunal landspensjonskasse
KOSTRA	Kommune STat RApporteringssystem
KRD	Kommunal- og regionaldepartementet
KS	Kommunenes Sentralforbund
KWh	Kilowatttime
Lbs	Landbruksskole
LO	Landsorganisasjonen i Norge
MINT	Musikk i Nord-Trøndelag
MMMM	Befolkningsprognose fra SSB (middels nasjonal vekst)
NAV	Arbeids- og velferdsforvaltningen
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NOK	Norske kroner
Nominelt	Verdi uttrykt i løpende kroner
NSB	Norges Statsbaner
NTBUR	Nord-Trøndelag Barne- og ungdomsråd
NTE	Nord-Trøndelag elektrisitetsverk
NTFK	Nord-Trøndelag fylkeskommune
OB	Opprinnelig budsjett
PP-tjenesten	Pedagogisk psykologisk tjeneste
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
RUA	Regional utvikling
RUP	Regionalt utviklingsprogram
RV	Riksveg
SNK	Stiklestad nasjonale kultursenter
SPK	Statens Pensjonskasse
SSB	Statistisk sentralbyrå
STFK	Sør-Trøndelag fylkeskommune
TIP	Studieprogrammet teknisk industriell produksjon
TT-transport	Transporttjeneste for funksjonshemmede
UKM	Ungdommens Kulturmønstring
Usint	Ungdomssymfonikerne
VG2	Videregående trinn 2
VGS	Videregående skole

8. Formelle bestemmelser

8.1 Økonomibestemmelser i kommuneloven

For økonomiplanleggingen gjelder disse lov- og forskriftsbestemmelser:

- Økonomiplan: Kommunelovens § 44. Kommunelovens § 44 er uttømmende bestemmelse om økonomiplanen. I praksis innebærer dette at vi står fritt til å utforme økonomiplanen, men at den må være innenfor lovens krav.
- Årsbudsjett: Kommunelovens §§ 45, 46 og 47. Forskrift om årsbudsjett, jfr. kommunelovens § 46 nr. 8, fastsatt av Kommunal- og regionaldept. 15. desember 2000. Forskriften er tilgjengelig på denne internettadressen: <http://www.lovdatab.no/for/sf/kr/kr-20001215-1423.html>.

I medhold av disse bestemmelsene er det vedtatt budsjettreglement for Nord-Trøndelag fylkeskommune (FT 27/2003).

8.2 Offentlighet i økonomiplanleggingsprosessen

Kommuneloven inneholder minimumsbestemmelser for offentlighet for innstillingen til økonomiplan (§ 44 nr.7) og årsbudsjett (§ 45 nr.3) fra fylkesrådet. Fylkesrådets innstilling, med alle de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før behandling i fylkestinget. I årsbudsjettforskriftens § 3 heter det at innstilling til årsbudsjett skal legges ut til alminnelig ettersyn tidlig nok til at allmennheten får anledning til reelt å vurdere de fremsatte forslag og senest 14 dager før innstillingen behandles av fylkestinget. Denne bestemmelsen pålegger fylkeskommunen å vurdere om den minstefristen som er satt i kommuneloven, er tilstrekkelig ut fra lovens intensjon. Valg av frist kan likevel ikke angripes dersom fylkeskommunen har vurdert den fastsatte frist og funnet denne tilstrekkelig ut fra formålet med det alminnelige ettersynet.

Saksbehandlingen underveis i budsjettarbeidet og notat som i denne forbindelse legges fram for fylkesrådet i arbeidsmøte, anses som interne dokumenter som er unntatt offentlighet etter offentlighetslovens § 14. Disse er ledd i prosessen og vil bl.a ikke være satt inn i en helhet. Dokument som anses som endelig saksforelegg fra fylkesrådets side vil imidlertid være offentlig. I lov om offentlighet (Offentleglova, 2006) er det i § 11 sagt at når det er anledning til å gjøre unntak fra innsyn, så skal organet likevel vurdere og gi helt eller delvis innsyn, og at organet bør gi innsyn dersom hensynet til offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak.

8.3 Grunnleggende prinsipper

Årsbudsjettforskriftens § 6 stiller krav om at det i tilknytning til årsbudsjettet skal gjøres rede for de grunnleggende prinsipper som fylkeskommunen har nyttet ved framstillingen av årsbudsjettet. Det er overlatt til den enkelte fylkeskommune å konkret avgjøre hva det skal redegjøres om.

8.3.1 Økonomiplanleggingsprosessene m.v

Fylkesrådet har fått framlagt sak om hvilke økonomiprosesser som skal gjennomføres i år. Fylkesrådet har i sak 10/17 den 02.02.10 gjort slikt vedtak:

”Økonomiplanleggingen i 2010 vil foregå i disse prosessene:

Årsregnskapet, årsberetning og administrasjonens årsmelding for 2009:

Fylkesrådets innstilling behandles i fylkesrådets møter henholdsvis 23.mars (før Kontrollutvalgets behandling) og 13.april 2010. Fylkestinget får saken til behandling i april 2010.

Økonomistrategi for 2011-2014: Fylkesrådets innstilling legges fram 25. mai 2010; fylkestinget får saken til behandling i juni 2010.

Årsbudsjettet for 2011 og økonomiplanen for perioden 2011 – 2014: Fylkesrådets innstilling legges fram 23. november 2010; fylkestinget får saken til behandling i desember 2010.

Driftsrapport 1/2010 pr. 30.04.10 til fylkestinget, budsjettjusteringer : Fylkesrådets innstilling legges fram 25. mai 2010; fylkestinget får saken til behandling i juni 2010.

Driftsrapport pr. 31.07.2010 til fylkesrådet, legges fram for vedtak i fylkesrådet 31.august 2010.

Driftsrapport 2/2010 pr. 30.09.2010 til fylkestinget, budsjettjusteringer: Fylkesrådets innstilling legges fram 23. november 2010; fylkestinget får saken til behandling i desember 2010.”

Administrasjonssjefen har sendt ut to rundskriv om økonomiplanleggingsprosessene i 2010:

- Økonomiplanleggingsrundskrivet 2010, del I, datert 07.04.2010 (10/00009-5)
- Økonomiplanleggingsrundskrivet 2010, del II, datert 25.06.10 (10/00009-8)

Del I av rundskrivet omtaler i hovedsak økonomiprosessene våren 2010, dvs. prosessen i tilknytning til utarbeidelse av Økonomistrategi og driftsrapportering.

Del II omhandler hovedløpet for budsjettprosessen, økonomiske rammer for økonomiplanperioden samt driftsrapportering høsten 2010.

Innføring av parlamentarisk styringsform medfører at mye av arbeidet er lagt opp omkring prosessen i fylkesrådet.

8.3.2 Økonomistyring gjennom året

Fylkeskommunens virksomhet fastsettes hovedsakelig gjennom planlegging og fordeling i økonomiplan- og budsjettprosessene. Det er hovedarenaen.

I tråd med praksis de siste årene, anbefales det at fylkestinget fastslår at sektorene skal ha med seg mindreforbruket i regnskapsåret over til neste budsjettår og at de skal dekke inn et merforbruk tilsvarende. Det innebærer en forholdsordre som ikke fordrer behandling av gjenbevilgninger i fylkesrådet/fylkestinget. Den eneste grunnen til å avvike denne handlingsregelen skal være at regnskapsresultatet ikke gjør det finansielt mulig å gjennomføre gjenbevilgningen (av både mindre- og merforbruk). Den situasjonen oppstår i de tilfeller sektorene samlet har et mindreforbruk og at fellesinntektene/-utgiftene (virksomhet 19) viser et merforbruk (underskudd). Oppstår denne situasjonen skal hele årsoppgjøret, inklusive eventuelle gjenbevilgninger til sektorene, vedtas av fylkestinget i budsjettåret etter regnskapsåret.

Selv om gjenbevilgningen med dette skjer automatisk, vil man måtte korrigere for utilsiktede virkninger. Det vil skje i forbindelse med ordinær budsjettrevisjon i løpet av året, og vil kunne omfatte for eksempel noen fellesutgifter, overslagsbevilgninger og lignende

I *årsoppgjørssaken* disponerer fylkestinget årsresultatet, eller vedtar inndeckingsmåten for eventuelle underskudd. I og med at oppfølging av årets budsjett normalt skal skje i driftsrapport-/budsjettendringssak, bør en eventuell overskuddsdisponering i årsoppgjørssaken skje som avsetning til disposisjonsfond, og disponeres i senere budsjett og økonomiplan.

I *driftsrapport-/budsjettrevisjonssak* rapporterer fylkesrådet og virksomhetene om oppfølgingen av årets vedtatte budsjett. Alle oppfølgingsbehov (budsjettendringer) som ikke kan vente til neste budsjett, håndteres her, gjennom endring i årets budsjett.

8.3.3 Nivå i budsjettprosessen

Det framstilles årsbudsjett- og økonomiplandokumenter på tre nivå, jfr. også budsjettreglementet (FT 27/2003):

1. Fylkestingets nivå. Det er dette som er årsbudsjettet etter kommuneloven.

2. Fylkesrådets nivå. Fordeling av budsjettet etter fylkestingets vedtak
3. Virksomhetenes detaljerte budsjett/utviklingsplaner etter fylkestingets og fylkesrådets vedtak

Fylkestingets nivå

Fylkestinget vedtok i sak 27/2003 budsjettreglement og finansreglement for Nord-Trøndelag fylkeskommune i tråd med parlamentarisk styringsmodell. Fylkestinget vedtar fellesinntekter og –utgifter og fordeler differansen som netto ramme til hver sektor. Det vil si at fylkestinget vedtar:

Budsjettskjema 1A og 1B, Driftsbudsjettet

Budsjettskjema 2A og 2 B, Investeringsbudsjettet

Fylkestingets vedtak er fylkeskommunens årsbudsjett i kommunelovens forstand.

I økonomiplanen og årsbudsjettet på fylkestingets nivå er det en ambisjon å fokusere mer på målformuleringer, tjenester og tjenesteproduksjon. Beskrivelsen gjøres ut fra bruttonivå, selv om fylkestinget gjør vedtak om driftsbudsjettet på nettonivå (sektorenes driftsrammer).

Fylkesrådets nivå

Etter at fylkestinget har vedtatt årsbudsjett og økonomiplan i desember, vedtar fylkesrådet som kollegium i februar fordeling av årsbudsjettet, jfr. budsjettreglementet. Fordelingene som fylkesrådet og underliggende organ gjør, må foreligge i løpet av januar/ februar pga. frist i årsbudsjettforskriften for formell oversendelse av økonomiske oversikter til Kommunal- og regionaldept. (1. mars).

I dokumentet fokuseres det på tjenesteproduksjon, og det foreslås fordeling av rammer til virksomhetslederne. Det er åpnet for at fylkesrådet for enkelte deler av virksomheten foretar en detaljering av budsjettet ned på konto, ansvar og tjeneste.

Virksomhetenes detaljerte budsjett

Virksomhetene utarbeider i varierende grad dokument (utviklingsplaner m.v.) som ivaretar interne styringsformål. En detaljering av budsjettet innebærer at virksomheten fordeler de tildelte rammene til virksomheten videre til avdelinger m.v. Virksomhetsleder må innen en nærmere fastsatt frist fordele budsjettet.

8.3.4 Økonomimodellen

Nord-Trøndelag fylkeskommune benytter økonomisystemet Agresso.

Byggestenene i økonomimodellen er såkalte dimensjoner, som er bygget opp slik:

Kontoklasse og art (brukes alltid). Gir informasjon om hvilke produksjonsmidler som benyttes og om disse benyttes til investering eller drift.

Ansvar (brukes alltid). Gir informasjon om hvem det er som produserer og hvem som har myndighet til å disponere bevilgede midler. Dimensjonen brukes også ved tildeling av budsjetttrammer, for eksempel pr sektor.

Tjeneste (brukes alltid). Gir informasjon om hva det er som produseres.

Prosjekt (brukes ved behov). Brukes til å skille ut en del utgifter og inntekter som det er behov for å følge opp spesielt, for eksempel byggeprosjekter. Det kan i tillegg bli behov for å bruke en dimensjon til å knytte utgifter og inntekter til bygg og objekter.

Sektorinndeling: Det foreslås ikke endringer i sektorinndelingen fra 2009 til 2010.

Fylkestinget vedtar selv fordelingen mellom fylkesordfører og fylkestinget (sektor 0).

9. Vedlegg

Tallvedlegg fylkestingets budsjettområde (ansvar 19)

(Tusen kroner)

Konto	Konto(T)	Ansvar Tjeneste	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
14290	Merverdiavgift som gir rett til momskomp.	191000 8400	52 016	52 016	52 016	52 016
15001	Renter på løpende lån	191000 8700	50 657	62 720	75 758	86 378
15100	Avdragsutgifter	191000 8700	79 000	83 850	86 507	90 832
15400	Avsetninger til disposisjonsfond	191000 8801	8 866	-	-	-
15400	Avsetninger til disposisjonsfond	191000 8802	20 000	20 000	20 000	20 000
15700	Overføring til investeringsregnskapet	191000 8800	86 604	86 604	86 604	86 604
15703	Overføring til inv.regnskapet (inv. moms)	191000 8800	30 611	31 883	29 980	30 332
17280	Komp. moms påløpt i inv.regnskapet	191000 8400	-76 527	-53 138	-37 475	-30 332
17290	Komp. moms påløpt i driftsregnskapet	191000 8400	-52 016	-52 016	-52 016	-52 016
18000	Rammetilskudd	191000 8400	-1 145 900	-1 138 400	-1 143 000	-1 145 500
18001	Rammetilskudd	191000 8400	-121 700	-121 200	-120 600	-120 100
18101	Andre statlige overføringer	191000 8701	-2 205	-3 481	-3 518	-3 795
18101	Andre statlige overføringer	191000 8702	-4 198	-7 143	-10 047	-11 695
18700	Skatt på inntekt og formue	191000 8000	-467 200	-465 000	-462 900	-461 000
18901	Overføring fra andre (private)	191000 7050	-11 935	-11 935	-11 935	-11 935
19001	Renter av bankinnskudd	191000 8700	-10 355	-10 142	-9 828	-9 582
19002	Renter av plasseringer	191000 8600	-	-	-	-
19002	Renter av plasseringer	191000 8700	-9 967	-9 568	-9 183	-8 811
19004	Renter NTE	191000 7100	-150 000	-146 250	-142 594	-139 029
19051	Utbytte fra selskaper	191000 7100	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
19400	Bruk av disposisjonsfond	191000 8800	-1 777	-3 385	-	-
19400	Bruk av disposisjonsfond	191000 8801	-	-23 615	-38 300	-
19400	Bruk av disposisjonsfond	191000 8802	-7 100	-10 920	-14 545	-17 953
19901	Motpost avskrivninger, utstyr	191000 8600	-7 669	-7 669	-7 669	-7 669
19902	Motpost avskrivninger, bygg og anlegg	191000 8600	-52 022	-52 022	-52 022	-52 022
191000	FYLKESTINGETS BUDSJETTOMRÅDE		-1 812 817	-1 798 811	-1 784 767	-1 725 277

Vedlegg 1A Investeringer pr. prosjekt

Konto/ Prosj	Konto(T)/Prosj (T)	Ansvar	Tjeneste	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
05290	Kjøp av aksjer og andeler	191000	7100	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	8800	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000
119001	Egenkapital KLP			-	-	-	-
05200	Utlån	721000	7050	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
09200	Mottatte avdrag på utlån	721000	7050	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
09400	Bruk av disposisjonsfond	721000	8800	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
172001	Utlån RUF			-	-	-	-
05290	Kjøp av aksjer og andeler	721000	7050	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
09400	Bruk av disposisjonsfond	721000	8800	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
172002	Aksjer RUF			-	-	-	-
05480	Avsetning til ubundne investeringsfond	191000	8800	4 200 000	-	-	-
06701	Salg av bygninger	191000	8800	-4 200 000	-	-	-
435910	Skjånes-brygga			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	-	335 005 000	383 225 000	301 225 000
07500	Refusjon fra kommuner	702000	7200	-	-3 619 000	-3 619 000	-3 619 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-229 893 000	-270 292 000	-188 689 000
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	191000	8800	-	-86 604 000	-86 604 000	-86 604 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-14 889 000	-22 710 000	-22 313 000
471000	Veginvesteringer			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	120 350 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-116 784 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-3 566 000	-	-	-
471020	Forsterkning 10 t. asfalt			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	7 550 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-7 326 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-224 000	-	-	-
471030	Punktvis forsterkning			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	-	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-	-	-
471040	Udenganger/flaskehals			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	8 860 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-8 597 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-263 000	-	-	-
471050	Bruer			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	26 400 000	-	-	-
07500	Refusjon fra kommuner	702000	7200	-5 850 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-19 941 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-609 000	-	-	-
471070	Gang og sykkelveier			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7210	2 100 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-2 038 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-62 000	-	-	-
471080	Trafikksikkerhetstiltak			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	500 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-485 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-15 000	-	-	-
471090	Miljø og servicetiltak			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	8 500 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-8 248 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-252 000	-	-	-
471100	Planlegging			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	5 200 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-5 046 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-154 000	-	-	-
471200	Strekingsvis omlegging			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	56 000 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-729 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-53 611 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-1 660 000	-	-	-
472100	Strekingsvise investeringer, Q312			-	-	-	-

Konto/ Prosj	Konto(T)/Prosj (T)	Ansvar	Tjeneste	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	2 000 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-1 941 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-59 000	-	-	-
472200	Mindre utbedringer, Q322			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	5 000 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-4 852 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-148 000	-	-	-
472300	Gang- og sykkelveger-Q332			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	9 600 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-9 316 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-284 000	-	-	-
472400	Trafikksikkerhetstiltak-Q342			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	6 100 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-5 919 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-181 000	-	-	-
472500	Miljø- og servicetiltak-Q352			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	9 000 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-8 733 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-267 000	-	-	-
472600	Planlegging Q372			-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	2 300 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200	-2 232 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	702000	7200	-68 000	-	-	-
472800	Kollektivtiltak-Q360			-	-	-	-
02004	It-/mediautstyr	134000	4200	1 543 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-1 420 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	4200	-123 000	-	-	-
513000	Oppgradering Public			-	-	-	-
02091	Dentalmedisinsk utstyr	391000	6650	1 028 000	1 028 000	1 028 000	1 028 000
09100	Bruk av lån	191000	5103	-946 000	-905 000	-864 000	-822 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	6650	-82 000	-123 000	-164 000	-206 000
539001	Utstyr tannklinikker			-	-	-	-
02091	Dentalmedisinsk utstyr	391000	6650	1 028 000	1 028 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	5103	-946 000	-905 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	6650	-82 000	-123 000	-	-
539003	Digital røntgen			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	22 720 000	19 624 000	4 542 000	-
05480	Avsetning til ubundne investeringsfond	191000	8800	5 500 000	25 000 000	2 000 000	-
06701	Salg av bygninger	191000	5103	-5 500 000	-25 000 000	-2 000 000	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-20 902 000	-17 269 000	-3 815 000	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-1 818 000	-2 355 000	-727 000	-
621000	Eiendom - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	5 235 000	964 000	45 000	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-4 816 000	-848 000	-38 000	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-419 000	-116 000	-7 000	-
621010	Eiendom - Prosjektadministrasjon			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	5 900 000	1 900 000	2 000 000	2 100 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-5 428 000	-1 672 000	-1 680 000	-1 680 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-472 000	-228 000	-320 000	-420 000
621011	Eiendom - Paviljonger			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	-	4 000 000	4 000 000	4 100 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-3 520 000	-3 360 000	-3 280 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-480 000	-640 000	-820 000
621012	Utstyr og Uuniversell utforming i byggeprosj			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	14 500 000	12 000 000	12 000 000	12 300 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-11 040 000	-10 560 000	-10 080 000	-9 840 000
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	5103	-2 500 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-960 000	-1 440 000	-1 920 000	-2 460 000
621050	Energi- og klimatiltak			-	-	-	-

Konto/ Prosj	Konto(T)/Prosj (T)	Ansvar	Tjeneste	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	72 658 000	16 036 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-58 045 000	-14 112 000	-	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	8800	-8 800 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-5 813 000	-1 924 000	-	-
623000	Ole Vig vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	-	-	-	15 500 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-	-	-12 400 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-	-	-3 100 000
623100	Ole Vig vgs - Innredning Storhall			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	7 135 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-6 564 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-571 000	-	-	-
624000	Levanger vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	-	-	-	5 100 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-	-	-4 080 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-	-	-1 020 000
626100	Verdal vgs - Nytt kantinekjøkken			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	10 960 000	7 858 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-10 083 000	-6 915 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-877 000	-943 000	-	-
627000	Leksvik vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	-	-	21 813 000	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-	-16 323 000	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	8800	-	-	-2 000 000	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-	-3 490 000	-
628000	Inderøy vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	19 129 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-17 599 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-1 530 000	-	-	-
629000	Mære lvs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	71 378 000	28 413 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-65 668 000	-25 003 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-5 710 000	-3 410 000	-	-
630000	Steinkjer vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	54 285 000	46 530 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-49 942 000	-12 646 000	-	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	8800	-	-28 300 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-4 343 000	-5 584 000	-	-
632000	Olav Duun vgs - En skole for framtida			-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	-	2 275 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	-	-2 002 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	-	-273 000	-	-
634000	Grong vgs - En skole for framtida			-	-	-	-

Vedlegg 1 B, investeringer pr. stigende konto

Konto	Konto(T)	Ansvar	Tjeneste	Prosjekt	Prosjekt(T)	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
02004	It-/mediautstyr	134000	4200	513000	Oppgradering Public	1 543 000	-	-	-
02004	It-/mediautstyr					1 543 000			
02091	Dentalmedisinsk utstyr	391000	6650	539001	Utstyr tannklinikker	1 028 000	1 028 000	1 028 000	1 028 000
02091	Dentalmedisinsk utstyr	391000	6650	539003	Digital røntgen	1 028 000	1 028 000	-	-
02091	Dentalmedisinsk utstyr					2 056 000	2 056 000	1 028 000	1 028 000
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	621000	Eiendom - En skole for framtida	22 720 000	19 624 000	4 542 000	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	621010	Eiendom - Prosjektadministrasjon	5 235 000	964 000	45 000	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	621011	Eiendom - Paviljonger	5 900 000	1 900 000	2 000 000	2 100 000
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	621012	Utstyr og Universell utforming i byggepro	-	4 000 000	4 000 000	4 100 000
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	621050	Energi- og klimatiltak	14 500 000	12 000 000	12 000 000	12 300 000
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	623000	Ole Vig vgs - En skole for framtida	72 658 000	16 036 000	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	623100	Ole Vig vgs - Innreching Storhall	-	-	-	15 500 000
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	624000	Levanger vgs - En skole for framtida	7 135 000	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	626100	Verdal vgs - Nytt kantinestekken	-	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	627000	Leksvik vgs - En skole for framtida	10 960 000	7 858 000	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	628000	Inderøy vgs - En skole for framtida	-	-	21 813 000	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	629000	Mære lvs - En skole for framtida	19 129 000	-	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	630000	Steinkjer vgs - En skole for framtida	71 378 000	28 413 000	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	632000	Olav Duun vgs - En skole for framtida	54 285 000	46 530 000	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	211010	5103	634000	Grong vgs - En skole for framtida	-	2 275 000	-	-
02300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg					283 900 000	139 600 000	44 400 000	39 100 000
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471000	Veginvesteringer	-	335 005 000	383 225 000	301 225 000
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471020	Forsterkning 10 t. asfalt	120 350 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471030	Punktvis forsterkning	7 550 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471040	Undergangser/flaskehøls	-	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471050	Bruer	8 860 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471070	Gang og sykkelveier	26 400 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7210	471080	Trafikksikkerhetstiltak	2 100 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471090	Miljø og servicetiltak	500 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471100	Planlegging	8 500 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	471200	Strekingsvis omlegging	5 200 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472100	Strekingsvis investeringer, Q312	56 000 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472200	Mindre utbedringer, Q322	2 000 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472300	Gang- og sykkelveier-Q332	5 000 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472400	Trafikksikkerhetstiltak-Q342	9 600 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472500	Miljø- og servicetiltak-Q352	6 100 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472600	Planlegging Q372	9 000 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg	702000	7200	472800	Kollektivtiltak-Q360	2 300 000	-	-	-
02301	Nybygg og -anlegg					269 460 000	335 005 000	383 225 000	301 225 000

Konto	Konto(T)	Ansvar	Tjeneste	Prosjekt	Prosjekt(T)	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
05200	Utlån	721000	7050	172001	Utlån RUF	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
05200	Utlån					4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
05290	Kjøp av aksjer og andeler	191000	7100	119001	Egenkapital KLP	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
05290	Kjøp av aksjer og andeler	721000	7050	172002	Aksjer RUF	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
05290	Kjøp av aksjer og andeler					2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000
05480	Avsetning til ubundne investeringsfond	191000	8800	435910	Skjånes-brygga	4 200 000	-	-	-
05480	Avsetning til ubundne investeringsfond	191000	8800	621000	Eiendom - En skole for framtida	5 500 000	25 000 000	2 000 000	-
05480	Avsetning til ubundne investeringsfond					9 700 000	25 000 000	2 000 000	-
06701	Salg av bygninger	191000	8800	435910	Skjånes-brygga	-4 200 000	-	-	-
06701	Salg av bygninger	191000	5103	621000	Eiendom - En skole for framtida	-5 500 000	-25 000 000	-2 000 000	-
06701	Salg av bygninger					-9 700 000	-25 000 000	-2 000 000	-
07500	Refusjon fra kommuner	702000	7200	471000	Veginvesteringer	-	-3 619 000	-3 619 000	-3 619 000
07500	Refusjon fra kommuner	702000	7200	471070	Gang og sykkelveier	-5 850 000	-	-	-
07500	Refusjon fra kommuner					-5 850 000	-3 619 000	-3 619 000	-3 619 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	471000	Veginvesteringer	-	-229 893 000	-270 292 000	-188 689 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	471020	Forsterkning 10 t. asfalt	-116 784 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471030	Punktvis forsterkning	-7 326 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471040	Undergangar/flaskehalsar	-	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471050	Bruer	-8 597 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471070	Gang og sykkelveier	-19 941 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471080	Trafikksikkerhetstiltak	-2 038 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471090	Miljø og servicetiltak	-485 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471100	Planlegging	-8 248 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	471200	Strekningsvis omlegging	-5 046 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	472100	Strekningsvis investeringer, Q312	-729 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	513000	Oppgradering Public	-1 420 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	5103	539001	Utsyr tannklinikker	-946 000	-905 000	-864 000	-822 000
09100	Bruk av lån	191000	5103	539003	Digital røntgen	-946 000	-905 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	621000	Eiendom - En skole for framtida	-20 902 000	-17 269 000	-3 815 000	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	621010	Eiendom - Prosjektadministrasjon	-4 816 000	-848 000	-38 000	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	621011	Eiendom - Paviljonger	-5 428 000	-1 672 000	-1 680 000	-1 680 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	621012	Utsyr og Uuniversell utforming i byggeprø	-	-3 520 000	-3 360 000	-3 280 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	621050	Energi- og klimatiltak	-11 040 000	-10 560 000	-10 080 000	-9 840 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	623000	Ole Vig vgs - En skole for framtida	-58 045 000	-14 112 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	623100	Ole Vig vgs - Innredning Storhall	-	-	-	-12 400 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	624000	Levanger vgs - En skole for framtida	-6 564 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	626100	Verdal vgs - Nytt kantinekjøkken	-	-	-	-4 080 000
09100	Bruk av lån	191000	8700	627000	Leksvik vgs - En skole for framtida	-10 083 000	-6 915 000	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	628000	Indøy vgs - En skole for framtida	-	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	629000	Mære lvs - En skole for framtida	-17 599 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	630000	Stenkjer vgs - En skole for framtida	-65 668 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	632000	Olav Duun vgs - En skole for framtida	-49 942 000	-	-	-
09100	Bruk av lån	191000	8700	634000	Grong vgs - En skole for framtida	-	-2 002 000	-	-
09100	Bruk av lån					-422 593 000	-326 250 000	-306 452 000	-220 791 000

Konto	Konto(T)	Ansv. Tjeneste	Prosjekt(T)	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
09200	Mottatte avdrag på utlån	721000	172001 Utlån RUF	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
09400	Bruk av disposisjonsfond	721000	172001 Utlån RUF	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
09400	Bruk av disposisjonsfond	721000	172002 Aksjer RUF	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
09400	Bruk av disposisjonsfond	191000	119001 Egenkapital KLP	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	621050 Energi- og klimatillegg	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	623000 Ole Vlg vgs - En skole for framtida	-2 500 000	-	-	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	628000 Inderøy vgs - En skole for framtida	-8 800 000	-	-2 000 000	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	632000 Olav Duun vgs - En skole for framtida	-	-28 300 000	-	-
09482	Bruk av kapitalfondet	191000	471000 Veginvesteringer	-12 650 000	-29 650 000	-3 350 000	-1 350 000
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472100 Strekningsvise investeringer, Q312	-	-86 604 000	-86 604 000	-86 604 000
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	7200 Mindre utbedringer, Q322	-53 611 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472300 Gang- og sykkelveger-Q332	-1 941 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472400 Trafikksikkerhetstiltak-Q342	-4 852 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472500 Miljø- og servicetiltak-Q352	-9 316 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472600 Planlegging Q372	-5 919 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	472800 Kollektivtiltak-Q360	-8 733 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	702000	471000 Veginvesteringer	-2 232 000	-	-	-
09700	Overføringer fra driftsregnskapet	191000	471000 Veginvesteringer	-86 604 000	-86 604 000	-86 604 000	-86 604 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471020 Forsterkning 10 t. asfalt	-	-14 889 000	-22 710 000	-22 313 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471030 Punktvis forsterkning	-3 566 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471040 Underganganger/flaskehøls	-224 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471050 Bruer	-	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471070 Gang og sykkelveier	-263 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471080 Trafikksikkerhetstiltak	-609 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471090 Miljø og servicetiltak	-62 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471100 Planlegging	-15 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	471200 Strekningsvise omlegging	-252 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	472100 Strekningsvise investeringer, Q312	-154 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472200 Mindre utbedringer, Q322	-1 660 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472300 Gang- og sykkelveger-Q332	-59 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472400 Trafikksikkerhetstiltak-Q342	-148 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472500 Miljø- og servicetiltak-Q352	-284 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472600 Planlegging Q372	-181 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	702000	472800 Kollektivtiltak-Q360	-267 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	4200	513000 Oppgradering Public	-68 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	6650	539001 Utstyr tannklinikker	-123 000	-	-	-206 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	6650	539003 Digital røntgen	-82 000	-123 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	621000 Eiendom - En skole for framtida	-123 000	-123 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	621010 Eiendom - Prosjektadministrasjon	-1 818 000	-2 355 000	-727 000	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mv.a)	191000	621010 Eiendom - Prosjektadministrasjon	-419 000	-116 000	-7 000	-

Konto	Konto(T)	Ansvar	Tjeneste	Prosjekt	Prosjekt(T)	B 2011	ØP 2012	ØP 2013	ØP 2014
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	621011	Eiendom - Paviljonger	-472 000	-228 000	-320 000	-420 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	621012	Utsyr og Universell utforming i byggepr	-	-480 000	-640 000	-820 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	621050	Energi- og klimatilak	-960 000	-1 440 000	-1 920 000	-2 460 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	623000	Ole Vig vgs - En skole for framtida	-5 813 000	-1 924 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	623100	Ole Vig vgs - Innredning Storhall	-	-	-	-3 100 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	624000	Levanger vgs - En skole for framtida	-571 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	626100	Verdal vgs - Nytt kantinekjøkken	-	-	-	-1 020 000
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	627000	Leksvik vgs - En skole for framtida	-877 000	-943 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	628000	Inderøy vgs - En skole for framtida	-	-	-3 490 000	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	629000	Mære lvs - En skole for framtida	-1 530 000	-	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	630000	Steinkjer vgs - En skole for framtida	-5 710 000	-3 410 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	632000	Olav Duun vgs - En skole for framtida	-4 343 000	-5 584 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. mva)	191000	8800	634000	Grong vgs - En skole for framtida	-	-273 000	-	-
09703	Overføring fra driftsregnskapet (inv. m)					-30 612 000	-31 888 000	-29 978 000	-30 339 000